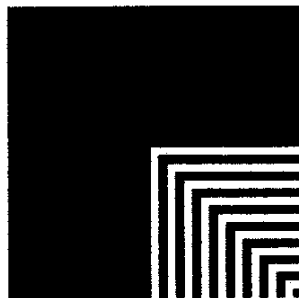

การแปรรูป
รัฐวิสาหกิจ
โรงงานยาสูบ

PRIVATISATION

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์

ประธาน สถาบันส่งเสริมสุภาพภาพไทย

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ISBN 974-299-032-8

WM
290
ท19
2542
ณ3

โครงการศึกษานี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข
ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะเป็นความคิดเห็นของนักวิชาการโดยอิสระ

สารบัญ

	หน้า
1. การแปรรูปเป็นเอกชน (Privatisation)	6
2. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ	16
2.1 กลยุทธ์ของบรรษัททุนหรือข้ามชาติ	16
2.2 การแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก	18
3. สถานการณ์ในประเทศไทย	25
3.1 ก่อนการทำข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	25
3.2 หลังการทำข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ	28
3.2.1 เหตุการณ์	28
3.2.2 ทัศนะและปฏิบัติการของผู้กำหนดนโยบายโรงงานยาสูบ	34
3.2.3 ทัศนะและปฏิบัติการของผู้บริหารโรงงานยาสูบ	35
3.2.4 ทัศนะและปฏิบัติการของภาคสุขภาพ	39
4. ข้อวิเคราะห์	48
4.1 เหตุใดจึงต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ	48
4.2 ผลดีของการแปรรูปเป็นเอกชน	49
4.3 ผลเสียของการแปรรูปเป็นเอกชน	51
5. สรุป	54
เอกสารอ้างอิง	56
ภาคผนวก	57

ห้องสมุดสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

เลขที่
เลขที่หนังสือ <u>HS0546/1</u>
วันที่ <u>21</u> เดือน <u>ก</u> ปี <u>42</u>

ภาคผนวก

- 21 เมษายน 2540 บทความเรื่อง “ถ้าจะไม่ให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น จะต้องสกัดกั้นการรุกรานของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ” โดย นพ. หทัย ชิตานนท์ ลงพิมพ์ใน นสพ.ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 21 เมษายนหน้า 7
- 24 เมษายน 2540จดหมายจาก นพ.หทัย ชิตานนท์ ถึง ดร.อำนาจ วีรวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- 15 กุมภาพันธ์ 2541 อีเลคทรอนิกส์เรื่อง “Asian financial crisis is MORE THAN facilitating foreign tobacco company expansion in the region”ส่ง โดย นพ.หทัย ชิตานนท์ ไปยังสมาชิกโกลบอลลิงค์ทั่วโลก
- 10 มีนาคม 2541 ข่าว นสพ.บางกอกโพสต์ หน้า 2 หัวข้อเรื่อง “Activists slam deal to boost tobacco sales”
- 30 เมษายน 2541 บทความเรื่อง “ผลของยาสูบของไอเอ็มเอฟต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย. โดย นพ.หทัย ชิตานนท์ ลงพิมพ์ใน นสพ.ผู้จัดการรายวัน 30 เมษายน 2541 หน้า 4
- 21 พฤษภาคม 2541 หนังสือจากประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เรื่องผลเสียอันตรายอันจะเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ
- 18 มิถุนายน 2541 ข่าว นสพ. The Asian Wall street Journal หน้า 1 หัวข้อ “Thailand Weighs Tobacco Joint Ventures”
- 2 สิงหาคม 2541 ข่าว นสพ. มติชน หน้า 1 หัวข้อเรื่อง “ชีวัน ‘ไม่ก่อบะเร้ง!’ บ.บุหรี่ย้ามชาติ จี้ไทยแก้ กม.ก่อนลุยลงทุน”
- 7 ธันวาคม 2541 หนังสือจาก ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย ถึงประธานธนาคารโลก ขอให้ทบทวนนโยบายการลงทุนอุตสาหกรรมยาสูบ
- 8 ธันวาคม 2541 สมาชิกสภาผู้แทนและวุฒิสมาชิกอเมริกัน 17 คนมีหนังสือถึง นายมิเชล กองเดอซูส์ ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศขอให้เปลี่ยนนโยบาย ในการจะให้ประเทศไทยแปรรูปโรงงานยาสูบ
- 14 ธันวาคม 2541 หนังสือจากประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย ถึง ประธานคณะกรรมการการเงินการคลังสภาผู้แทนราษฎรขอให้พิจารณากรณีที่รัฐบาลจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบ
- 14 ธันวาคม 2541 หนังสือจากประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีขอให้เร่งดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบ

14 ธันวาคม 2541	ข่าวเพื่อสื่อมวลชนของสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย “สมาชิกสภาสหรัฐฯ ค้านไอเอ็มเอฟบีบไทยแปรรูปโรงงานยาสูบ”
15 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. ไทยรัฐ หน้า 9 หัวข้อ “ ค้านขาย รง.ยาสูบ”
15 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. ไทยโพสต์ หน้า 10 หัวข้อ “ 17 ส.ส. สหรัฐ เสนอ IMF ล้ม เงื่อนไขแปรรูปยาสูบ”
15 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ.เดอะเนชั่น หน้า A6 หัวข้อ “Privatisation of tobacco poses ‘serious danger’”
15 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. กรุงเทพธุรกิจ หน้า 20 หัวข้อ “องค์กรสุขภาพวิงวอนบีผู้แทน สหรัฐ จี้ ไอเอ็มเอฟยกเลิกแปรรูป รง.ยาสูบ”
15 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. ไทยโพสต์ หน้า 12 หัวข้อ “ด้านสูบบุหรี่คืบคลานบีล้มแปรรูป”
17 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ.บางกอกโพสต์ หน้า 2 หัวข้อ “Govt warned against TTM privatisation”
17 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. มติชน หน้า 1 หัวข้อ “ 17 ส.ส. มะกันค้านไอเอ็มเอฟแปรรูปยา สูบทำ ‘จี้ยา’ เพิ่ม”
17 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ. The Asian Wall Street Journal หน้า 5 หัวข้อ “Asian Bailout Could Aid Tobacco Firms”
18 ธันวาคม 2541	ข่าว นสพ.มติชน หน้า 19 หัวข้อ “หมอนำทีมค้านบุหรือนอก-ล่า ชื่อได้ ‘ธารินทร์’
19 ธันวาคม 2541	บทความคอลัมน์ ‘คนหลังข่าว’ หัวข้อ “ค้านขายโรงงานยาสูบ” โดย ‘เหวัชระ’
22 ธันวาคม 2541	นสพ. บางกอกโพสต์ หัวข้อข่าว “Unlikely alliance fights privatisation”
25 ธันวาคม 2541	นสพ.ผู้จัดการรายวัน หัวข้อข่าว “3 แนวร่วมต้านแปรรูป รง.ยาสูบ ระบุรัฐ สูญเสียปีละ 40,000 ล้านบาท”
25 ธันวาคม 2541	นสพ. กรุงเทพธุรกิจ ลงข่าวหัวข้อ “ 3 องค์กรผนึกกำลังต้านแปรรูปโรงงาน ยาสูบ”
26 ธันวาคม 2541	นสพ. มติชน หน้า 7 ลงข่าวหัวข้อ “ชาวไร่ผวาแปรรูปโรงงานยาสูบ”
7 มกราคม 2542	ผู้อำนวยการธนาคารโลกประจำประเทศไทยมีหนังสือตอบ ประธาน สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย
8 มกราคม 2542	ข่าวเพื่อสื่อมวลชนของสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เรื่อง “ธนาคารโลกเป็น ห่วงการแปรรูปโรงงานยาสูบ”

- 9 มกราคม 2542 นสพ.ไทยโพสต์ หน้า 9 ลงข่าวหัวข้อ “ธนาคารโลกรับแปรรูป รง.ยาสูบตกงาน-ผู้ป่วยอื้อ”
- 9 มกราคม 2542 นสพ. กรุงเทพธุรกิจ หน้า 7 ลงข่าว “ธนาคารโลกหวั่นแปรรูป รง.ยาสูบ ทำคนตกงานเพิ่ม”
- 6-31 มกราคม 2542 บทบรรณาธิการสรรพสาร ‘วงการแพทย์’ หัวข้อ “privatise ทุกอย่าง ไม่ได้หรอก.”

1. การแปรรูปเป็นเอกชน (PRIVATISATION)

ได้มีความพยายามที่จะแก้ไขความตกต่ำทางเศรษฐกิจของประเทศโดยการแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นเอกชน (privatisation) ในหลายประเทศ

ประเทศอังกฤษ

ผู้เชี่ยวชาญชาวอังกฤษ 2 ท่านคือ เซอร์เกวิน ลาร์ด และนายเกอร์รี กริมสโตน ได้ให้สัมภาษณ์ที่สถานเอกอัครราชทูตอังกฤษว่าในช่วงทศวรรษ 1980 รัฐบาลของนางมาร์กาเรต แทตเชอร์ ได้ดำเนินการแปรรูปวิสาหกิจของรัฐบาลมาเป็นเอกชน ด้วยสาเหตุสำคัญคือรัฐบาลไม่มีเงินที่จะสนับสนุนกิจการของรัฐวิสาหกิจเหล่านั้นอีกต่อไป เพราะได้ปฏิบัติงานด้วยความหย่อนประสิทธิภาพและประสิทธิภาพขาดทุนอย่างมาก ประโยชน์ที่ได้รับคือ การสร้างประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน ผลได้ระยะยาวคือ รัฐบาลลดการเจือจุนรัฐวิสาหกิจ ที่หย่อนสมรรถภาพได้อย่างมาก

ขบวนการของการแปรรูปเป็นเอกชนที่ต้องการคือความสัมพันธ์อันใกล้ชิด ระหว่างรัฐบาลกับสหภาพแรงงานต่าง ๆ รัฐบาลจะต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึง ความมั่นคงในการทำงาน, สิทธิประโยชน์ของลูกจ้าง, การปกป้องทางกฎหมาย, การเป็นเจ้าของในหุ้นของบริษัท, แผนการบำนาญ บำนาญ, การออกจากงานก่อนกำหนดและระบบการตอบแทน

ผลที่เกิดขึ้นคือมีคนตกงานเพิ่มขึ้นเท่าตัวอยู่เป็นเวลานาน เพิ่งจะมาลดลงในระยะหลังๆ นี้ (1)

นักวิชาการไทยได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศอังกฤษได้ทำให้เกิดการตกงานเป็นจำนวนมาก ได้เกิดกลุ่มนักธุรกิจผู้ที่ใช้เงินซื้อทรัพยากรของประชาชนมาเป็นทรัพย์สินส่วนตัว นักธุรกิจเหล่านี้และพรรคพวกจะได้รับผลประโยชน์มหาศาล โดยเฉลี่ยแล้ว 1 ปี หลังโอนกิจการ ผู้บริหารบริษัทเหล่านี้จะขึ้นเงินเดือนให้ตนเองถึงร้อยละ 80-90 จนประชาชนและสื่อมวลชนตั้งสมญาว่า ‘แมวอ้วน’ (fat cats) ค่าบริการต่างๆ จะเพิ่มสูงขึ้นแต่คุณภาพก็ยังต่ำอยู่ ความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นทำให้ในปี ค.ศ.1990 ก่อนจะมีการเลือกตั้งนางแทตเชอร์ ก็ต้องเสียอำนาจไปด้วยการขับไล่จากพลังของประชาชนที่ไม่พอใจต่อนโยบายแปรรูปอย่างมโหฬารครั้งนั้น (2)

ประเทศจีน

นสพ. กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 6 สค. 2541 หน้า 24 ลงข่าวด้วยหัวข้อ “สื่อพรรคคอมมิวนิสต์แปรรูปวิสาหกิจเพิ่มปัญหาการว่างงาน” มีข้อความว่า:

“...สัญญาณแสดงถึงความขัดแย้งในแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของจีนเริ่มปรากฏขึ้นเมื่อทบพรรคการเมืองของหนังสือพิมพ์พีเพิลเดลี กระบอกเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์เตือนว่าการที่หน่วยงานระดับท้องถิ่นเร่งแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดเล็กด้วยการนำหุ้นออกขายในราคาต่ำ อาจเป็นการดำเนินนโยบายที่ผิด

ทบพรรคการเมืองพีเพิล เดลีเสนอแนะว่าหน่วยราชการท้องถิ่นที่รับผิดชอบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก ควรพิจารณาทางเลือกอื่นในการแก้ปัญหาการรัฐวิสาหกิจที่ประสบภาวะขาดทุน เช่น การผนวกกิจการกับรัฐวิสาหกิจที่ทำกำไรหรือการขายหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นเดิม

กระบอกเสียงของพรรคคอมมิวนิสต์เตือนว่า การเร่งแปรรูปรัฐวิสาหกิจตามแนวทางของหน่วยราชการท้องถิ่น จะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น จนเกินที่รัฐบาลกลางจะรับมือไหว ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมระดับร้ายแรงได้

ทั้งนี้ หน่วยราชการท้องถิ่นหลายแห่ง กำลังเร่งแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก ด้วยการนำหุ้นออกขายในราคาที่ถูก เพื่อดึงดูดเม็ดเงินลงทุนใหม่ ในภาวะที่รัฐวิสาหกิจเหล่านั้นกำลังประสบปัญหาในการทำกำไร จนทำให้มีเสียงเรียกร้องจากรัฐบาลกลางที่กรุงปักกิ่งว่า สินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจหลายแห่งถูกนำออกขายในราคาที่ประเมินต่ำกว่าความเป็นจริง”

ประเทศมาเลเซีย

ที่เห็นได้ชัดจนตัวอย่างหนึ่งก็คือทางรถไฟเชื่อมนครกัวลาลัมเปอร์กับสนามบินซึ่ง รัฐบาลให้เอกชนสร้าง ค่าโดยสารแพงกว่าสวิสเซอร์แลนด์ซึ่งเป็นประเทศที่มีค่าครองชีพสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก (2)

ประเทศเกาหลี

หลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจจนกองทุนการเงินระหว่างประเทศเข้ามาช่วยเหลือ รัฐบาลก็ได้เริ่มแผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นการใหญ่ ชุดแรกที่จะได้รับการแปลงเป็นเอกชนก็คือ อุตสาหกรรมเหล็กโปฮัง ไอออน แอนด์ สตีล, อุตสาหกรรมก่อสร้าง โคเรีย เฮฟวี อินดัสตรีส์ แอนด์ คอนสตรัคชัน, อุตสาหกรรมสื่อสาร โคเรียเทลคอม, และโรงงานยาสูบและโซลเกาหลี

บริษัทฟิลิปมอร์ริสและบริติชอเมริกันโทแบคโคได้ แสดงความสนใจซื้อหุ้นโรงงานยาสูบและโซลซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่ทำกำไรสุทธิถึง 162 ล้านเหรียญอเมริกันจากรายได้ทั้งหมดสูงถึง 3,000 ล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อปี 2540 (3)

ประเทศอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียยินยอมตามเงื่อนไข กองทุนการเงินระหว่างประเทศที่จะจำหน่ายหุ้นในบริษัทที่รัฐเป็นเจ้าของ 12 แห่ง ก่อนมีนาคม 2542 ในการนี้จะได้เงินอย่างน้อย 1.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่ก็ได้ประสบอุปสรรคนานับประการ เนื่องจากการต่อต้านของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ รัฐบาลอยู่ในฐานะอ่อนแอจึงต้องยอมอ่อนข้อต่อกลุ่มคนงาน (4)

ประเทศไทย

ประเทศไทยเริ่มประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ตั้งแต่กลางปี 2540 เป็นต้นมาจนต้องขอรับการช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF)

เงื่อนไขสำคัญที่รัฐบาลไทยต้องปฏิบัติ (เพื่อจะได้รับการพิจารณาให้กู้เงิน) คือ การปรับแก้โครงสร้างเศรษฐกิจมหภาคสำหรับปี 2540 - 41, การกำหนดนโยบายเศรษฐกิจมหภาคซึ่งประกอบด้วยนโยบายการเงินการคลัง และนโยบายภาคภายนอก (external sector), การปรับโครงสร้างภาคการเงิน, และการแปรรูปเป็นเอกชน บริการสังคม และโครงสร้างทางกฎหมาย

หนังสือแสดงเจตจำนงของรัฐบาลไทยที่มีถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับแรกของรัฐบาลปัจจุบัน ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2540 ได้กล่าวถึงการแปรรูปเป็นเอกชนดังนี้:

“การแปรรูปเป็นเอกชนเป็นเป้าหมายระยะกลางของโครงการ เราได้จัดทำงานเบื้องต้นเสร็จแล้ว โดยให้มีการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในด้านพลังงาน, บริการสาธารณะ, การคมนาคม และการขนส่ง เราคาดว่าจะได้ประกาศแผนงานเหล่านี้ได้ภายในมิถุนายน 2541 รัฐวิสาหกิจซึ่งได้แปลงเป็นบริษัทแล้วจะเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับการแปรรูปเป็นเอกชน เราตั้งใจที่จะลดสัดส่วนของรัฐในสายการบินแห่งชาติ (ปัจจุบันคือร้อยละ 93) และบริษัทน้ำมันบางจาก (ปัจจุบันคือร้อยละ 80) ให้ลดต่ำกว่าร้อยละ 50 ในกลางปี 2541 หากตลาดเอื้ออำนวย เราตั้งใจที่จะเสนอกฎหมายที่จะเอื้อต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ยังไม่เป็นบริษัท เข้าสู่สภาฯ ภายในเดือนมิถุนายน 2541” (5)

หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541 ได้กล่าวถึงการแปรรูปเป็นเอกชนดังนี้:

“รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะเร่งการแปรรูปเป็นเอกชนให้เป็นส่วนหนึ่งของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยใหม่ ในการนี้ภายในวันที่ 30 มิถุนายน ด้วยความช่วยเหลือจากธนาคารโลกเราจะจัด

ตั้งสำนักเลขาธิการการแปรรูปเป็นเอกชน, เสนอการปฏิรูปทางกฎหมาย (รวมถึงกฎหมาย Corporatization Law เพื่อเร่งขบวนการให้เร็วขึ้น), และพัฒนารูปแบบการกำหนดระเบียบปฏิบัติ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง สาธารณูปโภค). โครงการแปรรูปเป็นเอกชนในระยะแรกของเราประกอบด้วย องค์ประกอบหลักดังต่อไปนี้:

- ด้านการขนส่ง, เราตั้งใจจะแปรรูปเป็นเอกชน บริษัทการบินไทย ให้มากในปี 2541 โดยการเป็นหุ้นส่วนทางกลยุทธ์กับผู้ลงทุนต่างประเทศ หุ้นส่วนที่เหลือจะเสนอให้ตลาดภายในประเทศ และพนักงาน
- ด้านพลังงาน, เราจะเร่งการแปรรูปเป็นเอกชนและให้มีการแข่งขันกันในกลยุทธ์ด้านกว้างเพื่อกระตุ้นให้มีผู้ผลิตเอกชนอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการแข่งขัน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะเริ่มขายส่วนของตนในบริษัท Electricity Generating (Public) Co.,Ltd and Power Gen 2 ในช่วงปี 2541 ในระยะยาวเราตั้งใจที่จะแยกการไฟฟ้าฝ่ายผลิตออกเป็นบริษัทผลิตและบริษัทส่งกระแสไฟ ซึ่งทั้งสองนี้จะต้องแปรรูปเป็นเอกชนในที่สุด
- ด้านน้ำมัน, เราจะจำหน่ายหุ้นส่วนในบริษัทน้ำมันบางจากเริ่มตั้งแต่มีนาคม 2541 นอกจากนี้ เราจะขายหุ้นในการปิโตรเลียมสำรวจและผลิต โดยมีเป้าหมายจะแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นเอกชนภายในปลายปี 2542
- ด้านการสื่อสารคมนาคม เราจะแก้กฎหมาย Establishing Acts of The Telephone Organization of Thailand (TOT) and The Communication Authority of Thailand (CAT) ในช่วงปี 2541 เพื่อเตรียมให้ทั้งสององค์กรแปรรูปเป็นบริษัทภายในสิ้นปี 2542

ในระยะกลาง มีแนวโน้มที่จะเพิ่มประสิทธิภาพจากการแปรรูปเป็นเอกชนของการรถไฟและท่าเรือในการนี้เราคาดว่าจะหารายได้มากจากการแปรรูปเป็นเอกชน” (6)

หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับวันที่ 26 พฤษภาคม 2541 ได้กล่าวถึง “ การแปรรูปเป็นเอกชนและการแข่งขัน” มีข้อความดังต่อไปนี้:

“ รัฐบาลได้ร่างวาระที่แน่นอน เพื่อดำเนินการปรับโครงสร้างและแปรรูปเป็นเอกชนดังที่ได้แสดงในหนังสือฉบับเดือนกุมภาพันธ์ เพื่อให้เกิดความเห็นพ้องต้องกันกับโครงการแปรรูปเป็นเอกชนของรัฐบาล เรากำลังทำความเข้าใจกับพนักงานและคณะผู้ที่เกี่ยวข้อง เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

เรายืนยันในโปรแกรมที่ได้เสนอในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่แล้วและกำหนดเวลาที่จำเพาะสำหรับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งจะได้จัดทำขึ้นภายในช่วงเวลาของ quarterly review ครั้งหน้า

รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการปลูกฝัง การเปิดโอกาสต่อภายนอกของเศรษฐกิจประเทศไทย และการเพิ่มการลงทุนโดยตรงของต่างประเทศเข้ามาในเศรษฐกิจ การไหลเพิ่มเข้ามาของการลงทุนมีส่วนช่วยลดการขาดสภาพคล่องในหลายด้าน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจะเสนอสภาให้แก้ไขกฎหมาย

ธุรกิจต่างชาติ (The Alien Business Law) รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ เพื่อให้มีการลงทุนจากต่างประเทศอย่างเสรีในบางภาค ระหว่างครึ่งหลังของปี” (7)

หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 วันที่ 25 สิงหาคม 2541

เป็นครั้งแรกที่ได้กล่าวถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบโดยในบอกรัฐที่ 5 หัวข้อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจรายแห่ง ได้มีข้อความว่า:

- การศึกษาแนวทางการกำหนดทิศทางของโรงงานยาสูบให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของ 2542

หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 6 วันที่ 1 ธันวาคม 2541

ข้อความในหนังสือมีว่า:

“...ในส่วนของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้นได้มีการดำเนินไปตามแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงระเบียบกฎหมายกำกับการทำงานให้มีการเพิ่มการแข่งขันในภาคเศรษฐกิจสำคัญ เช่น สาขาโทรคมนาคม และสาขาพลังงาน มีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก โดยคาดว่าคณะรัฐมนตรีจะสามารถผ่านความเห็นชอบในร่างระเบียบได้ ภายในไตรมาสแรกของปี 2542 และส่งต่อให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว สำหรับร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจและพระราชบัญญัติการเดินอากาศนั้นได้ผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และจะผลักดันให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยเร็ว ดังนั้น รัฐบาลคาดว่าจะการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะดำเนินการได้ตามตารางเวลาที่ได้กำหนดไว้ในบันทึกแนวทางการดำเนินนโยบายของรัฐบาลไทย ประกาศเมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2541”

และ

“22. แผนการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐบาลมีความคืบหน้าอีกระดับหนึ่งแล้ว โดยได้กำหนดขั้นตอนสำคัญ ๆ ไว้ในแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ และที่สำคัญที่สุดคือการพิจารณาปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อกำกับให้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้นในภาคสำคัญ ๆ เช่น โทรคมนาคมและพลังงาน ขณะนี้ได้ก้าวหน้าไปมาก และคาดว่าคณะรัฐมนตรีจะอนุมัติภายในไตรมาสแรกของปี 2542 หลังจากนั้น จะเสนอเข้าสู่การพิจารณาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจแล้วและรัฐบาลกำลังดำเนินการติดตามให้ออกเป็นกฎหมายในไม่ช้าซึ่งจะรวมถึงการแก้ไขพระราชบัญญัติการเดินอากาศด้วย ดังนั้น จึงคาดว่าไม่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตารางเวลาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในบันทึกแนวทางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจฉบับวันที่ 25 สิงหาคม”

เหตุการณ์จากข่าวหนังสือพิมพ์

ข่าวทางสื่อสิ่งพิมพ์เรื่องการแปรรูปเป็นเอกชนตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้มีออกมาเป็นระยะดังนี้:

วันที่ 7 เมษายน 2541 นสพ. กท.ธุรกิจ น. 16

“...วันที่ 10 เมษายนนี้กระทรวงการคลังจะประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาในการจัดทำแผนแม่บทสำหรับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งได้มีการกำหนดรูปแบบ 6 วิธีคือ

1. การจัดทำสัญญาบริการจัดการเป็น Management contact หรือรัฐเป็นเจ้าของแล้วจ้างเอกชนมาบริหาร
2. การจัดทำเป็นสัญญาเช่าซื้อ (ลิสซิ่ง)
3. การให้สัมปทานที่มีหลายรูปแบบ
3. การเปิดให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน (joint venture)
4. ใช้วิธียุบ โอน ขาย ทั้ง
5. วิธีกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

วันที่ 15 เมษายน 2541 นสพ.บางกอกโพสต์ น.6

“—The cabinet has already categorised the 63 state enterprises into 2 groups: 29 will be privatised and the remaining 34 would remain in state hands...

- Dr. Supachai said that without a clear plan, speedy privatisation would backfire...

- Dr. Savit Bhotivihok said privatisation should ease the government's burden by allowing private operator to improve efficiency of services now operated by state firms...”

วันที่ 21 เมษายน 2541 นสพ.บางกอกโพสต์ น. 2

Jai Ungpakorn, Chulalongkorn Political scientist:

The government must be able to answer 6 questions:

1. How is valuation of assets carried out since share prices are not the real value of assets?
2. How will concessions, land prices, machinery and equipment be evaluated?
3. Can competition and free trade really be ensured?
4. What guarantees do the public have that prices will not go up after privatisation?
5. Will services be improved and how?
6. Can conspiracy between bidders be prevented when they offer to buy up state enterprises? - - - Kamol Kamotrakul, Chula U. economist (B.Post 21 April 98 p.2).

Examples of failure

>The micro-bus service in Bangkok failed and its private co. had to ask the government to buy them out.

> The Hopewell elevated rail/ road project failed

วันที่ 25 พฤษภาคม 2541 นสพ.กท.ธุรกิจ น.1

“รัฐบาลไทยได้ร่วมมือกับธนาคารโลก ในฐานะที่ปรึกษาการคัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อจัดทำแผนและกรอบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ให้เป็นแผนแม่บทสำหรับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างถาวร ในวงเงินค่าจ้าง 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ บริษัทอาเธอร์แอนด์แอนเคอสัน เป็นผู้ชนะได้รับการคัดเลือก...”

วันที่ 29 พฤษภาคม 2541 นสพ.กท.ธุรกิจ น.8

“แปรรูปรัฐวิสาหกิจ วนกลับมาที่ชื่อกฎหมายเปลี่ยนจาก “พ.ร.บ.แปรสภาพรัฐวิสาหกิจ” กลับไปเป็น “พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ ตามเดิม พร้อมรับเงื่อนไขกระทรวงคมนาคมให้ตั้งคณะกรรมการ 2 ชุด โดยกำหนดนโยบาย มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และชุดปฏิบัติการมีปลัดกระทรวงต่างๆ ไปดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการแปรรูป...”

วันที่ 20 มิถุนายน 2541 นสพ. กท.ธุรกิจ น.1

“...ปลัดกระทรวงการคลัง: ขบวนการแปรรูป ฯ ยังมีอุปสรรคขัดขวางอีกมากโดยเฉพาะการยอมรับทางสังคม ทำให้ขั้นตอนการแปรรูปในแนวทางต่างๆ ที่กำหนดเป็นแผนแม่บทไว้โดยคณะกก. กำกับนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คงต้องมีความล่าช้าออกไปจากระยะเวลาที่กำหนดอีกหลายปี วัตถุประสงค์การแปรรูปฯ ที่กำหนดไว้ใน นส.แสดงความเจตจำนงฉบับที่ 4 กำหนดให้นำเงินที่ได้จากการแปรรูปฯ จำนวน 50% เข้าสมทบให้กองทุนฟื้นฟูเพื่อพัฒนาระบบสถาบันการเงิน นำไปชำระหนี้สินจากการเข้าไอบอรัมสถาบันการเงินที่มีวงเงินสูงถึง 1.1 ล้านล้านบาท การดึงต่างชาติเข้ามานั้นจะต้องทำอย่างเฉลียวฉลาด ไม่ควรมุ่งเอาเงินเท่านั้น แต่ต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาด้วย”

วันที่ 25 มิถุนายน 2541 นสพ. มติชน น.6 ลงพิมพ์บทความของ ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ ในหัวข้อ “แปรรูปรัฐวิสาหกิจตามเงื่อนไขไอเอ็มเอฟ: ใครได้ใครเสีย” มีข้อความส่วนหนึ่งดังนี้:

“จากสถิติปี 2539 รัฐวิสาหกิจไทยมีทรัพย์สินอยู่ประมาณ 3.4 พันล้านบาท หรือเท่ากับ 60% ของ GDP มีรายได้ 8.9 แสนล้านบาท หรือ 16% ของ GDP งบประมาณรัฐวิสาหกิจมี 9.5 แสนล้านบาท หนี้สินของรัฐวิสาหกิจเท่ากับ 5.2 แสนล้านบาท หรือเท่ากับ 75% ของหนี้ทั้งหมดของประเทศ

ประเทศไทยมีรัฐวิสาหกิจไม่มากแห่ง คือ มีเพียง 80 แห่ง ซึ่งรวมบริษัทลูกด้วย เทียบกับบางประเทศซึ่งมีเป็นร้อยเป็นพันแห่ง นับได้ว่าประเทศไทยมีรัฐวิสาหกิจไม่มาก เพราะประเทศไทยได้ใช้นโยบายอาศัยภาคเอกชนเป็นหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด

รัฐวิสาหกิจของไทยส่วนมากถือได้ว่ามีประสิทธิภาพค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับบางประเทศซึ่งประสิทธิภาพของรัฐวิสาหกิจค่อนข้างต่ำมาก

รัฐวิสาหกิจของไทยส่วนใหญ่มีกำไรและไม่เป็นภาระต้องงบประมาณแผ่นดิน แต่กลับเป็นแหล่งสนองรายได้ให้กับงบประมาณแผ่นดิน

ปีหนึ่งๆ มีรายได้ส่งรัฐเป็นหมื่นๆ ล้านบาท (2536 ส่งเข้ารัฐถึง 29,000 ล้านบาท) ปี 2539 ส่งเงินเข้ารัฐ 49,963 ล้านบาท รัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนมีน้อยมาก

จากสภาพเงื่อนไขของรัฐวิสาหกิจและสถานะทางเศรษฐกิจมหภาคดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ารัฐวิสาหกิจของไทยส่วนใหญ่ไม่ได้มีปัญหาถึงขั้นวิกฤตที่ต้องดำเนินการแก้ไขโดยรีบด่วน

แม้ว่ารัฐวิสาหกิจของไทยจะมีได้มีปัญหาก่อนทำให้ต้องแปรรูปโดยด่วน แต่การแปรรูปก็มีประโยชน์ในตัวเอง

การที่จะวิเคราะห์ว่าเมื่อแปรรูปรัฐวิสาหกิจไปแล้วประเทศไทยและคนไทยจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างนั้น จำเป็นจะต้องวิเคราะห์ว่าเมื่อแปรรูปไปแล้วจะมีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง

การแปรรูป คือ การเปลี่ยน "วิธี" ของการสนอง (Mode of Supply) สินค้าสาธารณะและสินค้าเอกชนบางอย่างจากที่เคยสนองโดยรัฐ

กล่าวคือ รัฐเป็นผู้ผลิต เป็น *producer, supplier, หรือ operator* ของสินค้าและบริการนั้นๆ (Mode S) มาเป็นสนองโดยบริษัทเอกชน ซึ่งเอกชนล้วนๆ หรือเอกชนร่วมกับรัฐเป็นเจ้าของ (Mode P)

การเปลี่ยนวิธีหรือ Mode ของการสนองสินค้าจาก Mode S เป็น Mode P นี้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 3 ประการดังนี้

1. การผลิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2. มีการแข่งขันในการประกอบการมากขึ้น การผูกขาดจะลดลงและ 3. ผลตอบแทนต่อผู้ใช้แรงงานจะสูงขึ้น

เมื่อมีการแปรรูปก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ประการนี้ ก็ง่ายที่จะวิเคราะห์ว่าประเทศไทยและคนไทยจะได้อะไรจากการแปรรูปบ้าง

3.1 รัฐวิสาหกิจไทย จะได้รับประโยชน์จากการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความคล่องตัวสูงขึ้น และมีการแข่งขันซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ

3.2 คนไทยหรือผู้บริโภคไทย จะได้ประโยชน์จากการที่มีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น และมีราคาถูกลง เพราะการแข่งขันจะทำให้มีการพัฒนาคุณภาพและราคาลดลง

3.3 พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือคนงานไทยจะได้รับประโยชน์จากการที่สามารถพัฒนาให้มีทักษะและระดับเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ได้รับค่าแรงสูงขึ้นด้วย

3.4 รัฐบาลไทย จะได้รับประโยชน์ในการที่ไม่ต้องมีการระดมทุนรัฐวิสาหกิจ และในการจัดหาเงินทุนให้กับรัฐวิสาหกิจ ทำให้สามารถนำเงินจำนวนนั้นไปใช้จ่ายในกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์มากกว่าได้ และก็จะสามารถลดขนาดของภาครัฐบาลได้ตามที่ต้องการ

3.5 ประเทศไทยโดยรวม จะได้รับประโยชน์จากการที่อุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพสูงขึ้น คนงานมีทักษะสูงและได้รับค่าตอบแทนมากขึ้น

ผู้บริโภคไทยมีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพดีและราคาต่ำใช้รวมทั้งธุรกิจมีการแข่งขันกันมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและทนทานต่อการกระทบกระเทือนจากภายนอก

รวมทั้งสามารถเติบโตได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่รุนแรงขึ้นในโลกได้

นอกจากนั้น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะช่วยพัฒนาตลาดทุนของประเทศ เพราะรัฐวิสาหกิจที่แปรรูปแล้วจะเข้าตลาดหลักทรัพย์และจะออกทั้งตราสารหุ้นและตราสารทุน อันเป็นการเพิ่ม Supply ของสินค้าในตลาดหลักทรัพย์ฯ ด้วย

เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระแสหลักที่ไม่สามารถต้านได้และเป็นนโยบายของรัฐบาลโดยตลอดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นกระแสหลักที่ไม่สามารถต้านได้และเป็นนโยบายของรัฐบาลโดยตลอด โดยเฉพาะภาวะวิกฤตประเทศขาดสภาพคล่อง ผสมกับข้อกีดกันที่ระบุไว้ในหนังสือแสดงเจตจำนงที่ทำไว้กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ IMF

มีหัวข้อหนึ่งที่บอกว่ารายได้จากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจส่วนหนึ่งจะนำมาสนับสนุนกองทุนฟื้นฟู ซึ่งจากรายงานของกระทรวงการคลังระบุไว้ในวันที่ 5 มิ.ย. กองทุนฟื้นฟูมีหนี้ทั้งหมด 1,187,530 ล้านบาท

วันที่ 26 มิถุนายน 2541 นสพ.บางกอกโพสต์ส่วนธุรกิจ น.14

"...Teera Ashakul, research director of the Industrial Finance Corporation of Thailand:

The government needed to raise a huge amount to bail out the economy. Privatisation would help repay 1,000 billion baht owed by the FIDF (Financial Institutions Development Fund) as a result of bailing out local financial institutions.

Stakes in state energy cos should be sold to foreign investors as these service did not involve national security. This was likely to yield 500 billion baht for the government.

วันที่ 10 กรกฎาคม 2541 นสพ. บางกอกโพสต์ น.1

The World Bank yesterday approved two loans totalling US\$700 million for Thailand's further financial reforms and initiatives to mitigate social impacts of the economic crisis on the poor and unemployed.

The bank also announced it would increase to \$2.1 billion the total aid pledged to Thailand since its economic crisis erupted a year ago, an admission that Thailand's recovery has been more difficult than expected. The previous pledge was \$17.2 billion package originally brokered by the International Monetary Fund...

...The government is looking to amend the 1992 Public Private Joint Venture Act as part of its overall approach to promoting privatisation.

The Act was passed by the Anand Panyarachun government in 1992 in order to improve transparency and reduce corruption. It called for close scrutiny of large projects involving state agencies and private partners.

The National Economic and Social Development Board has been asked to prepare a draft amendment within one month.

The current act requires feasibility and environmental impact studies for any joint-venture projects worth more than one billion bath. A supervisory committee must also be set up..."

วันที่ 30 กรกฎาคม 2541 นสพ. บางกอกโพสต์ ส่วนธุรกิจ น. 10

"...Dr. Supachai Panichpakdi met a group of privatisation experts, including Mr. Gerry Grimstone director of worldwide investment banking for the Schrodgers finance house, Harry Bush and trade unionist Gavin Laird. The team suggested 5 areas on which the Thai government needed to focus:

- *Offer foreign investors a chance to acquire shares on an installment plan in a bid to attract more interest. Thailand will not get good prices if the government decides to sell all the shares into the current depressed market, they said.*
- *Speed up the establishment of independent regulators for each sector in which enterprises are being sold off. The regulator should be independent with a focus on protecting consumers.*
- *Give employees priority in buying shares in order to increase acceptance of the programme.*
- *Clarify to the public that privatisation does not mean the sellout of national assets, since foreign investors cannot take them away. Officials should also stress that once the economy recovers, Thais can buy back shares.*
- *Inform the public clearly how the government intends to use the funds raised from privatisation.*

วันที่ 18 สิงหาคม 2541 นสพ. กรุงเทพธุรกิจ น. 16

"กรม. พิจารณา พ.ร.บ. ประกอบธุรกิจคนต่างด้าวฉบับใหม่ใช้แทน ปว. 281 วันนี้..."

วันที่ 20 สิงหาคม 2541 นสพ. ไทยรัฐ น. 10

"...นายสุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกฯ ในฐานะประธานคณะกรรมการกำกับนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะนำเสนอแผนแม่บทการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแก่ กรม.ในวันที่ 1 ก.ย. นี้ รัฐบาลได้เลือกบริษัทอาเธอร์แอนด์เคอร์สันเป็นที่ปรึกษาในการแปรรูป..."

วันที่ 8 กันยายน 2541 นสพ.บางกอกโพสต์ส่วนธุรกิจ น.3

"...Ten laws including the one dealing with price-fixing and monopolies must be amended as part of the privatisation of state enterprises..."

The Alien Business law, which limits foreign shareholding to 49% needs to be relaxed...State enterprises should turn over their land holdings to the government before the privatisation process is completed, and rent it out on long-term leases of at least 60 years...

The Joint Public and Private Venture Law of 1992 may also need changes in order to allow the State Enterprises Reform committee to review privatisation proposals.

2. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ

2.1 กลยุทธ์ของบรรษัทฯ บุหรี่ข้ามชาติ

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ได้เขียนบทความเรื่อง “ถ้าจะไม่ให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้นจะต้องสกัดกั้นการรุกรานของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ” ลงตีพิมพ์ใน นสพ.ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 21 เมษายน 2540 หน้า 7 มีข้อความสรุปได้ดังนี้:

จังหวะก้าวของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติหลังจากการเข้ามาเปิดตลาด

ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติจะใช้กลยุทธ์ในการรุกรานเข้ายึดประเทศด้วย 4 จังหวะก้าว คือ ระยะเกี่ยวพาราสี, ระยะแต่งงาน, ระยะน้ำผึ้งขมและสิ้นสุดด้วยการหย่าร้าง

1. ระยะเกี่ยวพาราสี

เมื่อบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ สามารถเข้ามาเปิดตลาดได้ สิ่งแรกที่ทำคือเริ่มเสนอการช่วยเหลือเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ทั้งในด้านการปลูก-บ่มใบยาสูบ และการผลิตบุหรี่ในโรงงาน อีกกิจกรรมหนึ่งคือจะอุปถัมภ์จัดการให้เดินทางไปดูงานในต่างประเทศ

ที่ประเทศจีนซึ่งมีผู้สูบบุหรี่มากที่สุดในโลกถึง 300 ล้านคน ถึงแม้บุหรี่ต่างประเทศจะยังไม่ได้รับอนุญาตให้วางจำหน่ายได้ แต่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติก็ได้ส่งวัตถุดิบเข้าไปสู่กระบวนการผลิต, เข้าไปช่วยเกษตรกรจีนผู้ปลูกใบยาสูบ, เสนอให้ทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และให้การฝึกอบรมนักเทคนิคและบุคลากรประเภทอื่นๆ

2. ระยะแต่งงาน

ถัดจากเข้ามาเกี่ยวและตีสนิทด้วยก็จะก้าวเข้าไปสู่การสมรสสมรส กล่าวคือจะขอลงทุนร่วม (joint venture) กับโรงงานยาสูบของรัฐ นับเป็นการเริ่มต้นการ ‘ปักหลัก’ อย่างมั่นคง

ที่ประเทศจีน เมื่อปี 2533 บริษัทหรืออเมริกันอาร์เจเรย์โนลด์สามารถเข้าไปร่วมลงทุนและเปิดโรงงานผลิตบุหรี่ร่วมกับโรงงานยาสูบของรัฐบาลที่เมืองเซี่ยเหมิน (ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ) ด้วยเงินลงทุน 525 ล้านบาทและมีกำลังผลิตปีละ 2500 ล้านมวน บรรษัทข้ามชาติของอังกฤษคือบริษัท รอทแมนส์ก็ได้ร่วมทุนด้วยสัดส่วนร้อยละ 50 กับโรงงานยาสูบของรัฐบาล ตั้งโรงงานผลิตบุหรี่ที่ห้อ รอทแมนส์, ดันฮิล, คาร์ทีเอ และปีเตอร์สตูว์แซนท์

ในปี 2536 บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ก็สามารถเข้าไปฝังรากที่อินเดียได้โดยตั้งบริษัทร่วมลงทุนชื่อว่าโมติอาร์เจเรย์โนลด์ โดยตั้งเป้าจะผลิตบุหรี่ห้อยต่าง ๆ (มอร์, คาเมล, ซาเลม และวินสตัน เป็นต้น) ถึงปีละ 6 พันล้านมวน ในการนี้อาร์เจเรย์โนลด์ถือหุ้นร้อยละ 40 ร่วมกับฝ่ายอินเดียผู้ร่วมทุนสองราย

คือ โมดิพอนและอินดิตรอน ซึ่งถือหุ้นรวมกันร้อยละ 40 ส่วนอีก 20 ขายหุ้นให้สาธารณะ การบุกรุกครั้งนี้

กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอรัฐบาลไม่เห็นด้วย แต่หลังจากการ 'สคด' ในระยะแรกการร่วมทุนก็ดำเนินต่อไปจนได้ ส่วนบริษัทฟิลิปปอริสก็ได้เข้าไปร่วมลงทุนโดยมีหุ้นส่วนร้อยละ 36 ในบริษัทกอดเฟรย์ฟิลิปปินเดีย

ที่ประเทศเวียดนาม บริษัทฟิลิปปอริส ได้รับอนุญาตให้ร่วมลงทุนกับโรงงานยาสูบของรัฐบาล โดยตั้งโรงงานที่นครโฮจิมินห์ บริษัทฟิลิปปอริสเวียดนามนี้ได้ผลิตบุหรี่มาร์โบโร และนำออกจำหน่ายในปลายปี 2537 นอกจากนี้ บริษัทอเมริกันรายนี้ก็ยังมีความร่วมมือกับบริษัทต่างชาติที่รัฐบาลอนุมัติให้ร่วมทุนกับโรงงานยาสูบของรัฐอีก 3 บริษัท บริษัทบริติชอเมริกันโทแบคโคของสิงคโปร์ผลิตบุหรี่ยี่ห้อ 555 และบริษัทรอร์แมนส์ของอังกฤษผลิตบุหรี่คันฮิล บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ก็เป็นบริษัทบุหรี่อเมริกันอีกรายที่เห็นสัญญาเข้าร่วมทุนกับโรงงานยาสูบคานังในเดือนพฤศจิกายน 2537

ในประเทศเขมร เฉพาะช่วงเวลาเพียง 1 ปี ระหว่างสิงหาคม 2537 ถึง กรกฎาคม 2538 รัฐบาลได้อนุมัติให้บริษัทต่างชาติลงทุนสร้างโรงงานบุหรี่เป็นมูลค่าถึง 60 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 1,460 ล้านบาท) เทียบไม่ได้กับงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขคือ 18 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 468 ล้านบาท) ในการสำรวจโดยองค์กรเอกชนแห่งหนึ่งเมื่อปี 2538 พบว่าป้ายโฆษณาตามท้องถนนในกรุงเทพมหานครเปลืองเกือบครึ่งหนึ่ง (คือร้อยละ 48.5) เป็นป้ายโฆษณาบุหรี่ เมื่อกลางปี 2539 บริษัทบริติชอเมริกันโทแบคโค(แบท) ได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (650 ล้านบาท) เพื่อปรับปรุงและขยายการผลิตของบริษัทบุหรี่เขมร แบทถือหุ้นร้อยละ 51 นักธุรกิจเขมรนายทองทวีถือหุ้นร้อยละ 29 และบริษัทสิงคโปร์เทรดดิ้งถือหุ้นร้อยละ 20

ในประเทศอินโดนีเซีย บริษัทรอร์แมนส์โฮลดิ้งส์จับมือกับนายสุคริพาทโมโนลูกพี่ลูกน้องของประธานาธิบดีซูฮาร์โต โดยให้เขาถือหุ้นร้อยละ 5 ในบริษัทฟิรอร์แมนส์แห่งพอลมอลอินโดนีเซีย ซึ่งเดิมรอร์แมนส์ถือหุ้นทั้งหมด เป็นกลยุทธ์ชาวนาของพ่อค้าบุหรี่ที่เกะติดคนสำคัญของประเทศไว้

3. ระยะการแต่งงานไม่ราบรื่น

บริษัทข้ามชาติจะเริ่ม 'ออกลาย' โดยการ 'เบ่งกล้ำ' ด้วยการที่มีฐานะเป็นอภิมาเสรษฐี พร้อมกับได้รับการหนุนหลังจากรัฐบาลอภิมาเสอำนาจของตน เริ่มมีเสียงแข็งและดำรงตนเป็นผู้ชี้แนะในยุทธศาสตร์ของกิจการโรงงานยาสูบซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของประเทศเจ้าของบ้าน

ในทวีปเอเชียโรงงานยาสูบของรัฐในหลายประเทศได้แปรสภาพเป็นเอกชนบางส่วน (quasi-private) และนำกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ตะวันตกมาใช้เพื่อให้ประชาชนของตนสูบบุหรี่มากขึ้นและตายนมากขึ้น โดยที่ผลกำไรที่ได้ส่วนใหญ่ถูกส่งกลับไปเข้าธนาคารในสหรัฐ, อังกฤษ, และญี่ปุ่น เมื่อปี 2536 บริษัทบุหรี่รอร์แมนส์ได้ประกาศที่กรุงลอนดอนว่าจะรวมบริษัทลูกของตนใน

มาเลเซียและสิงคโปร์เข้าด้วยกันเป็นบริษัทธอร์แมนส์เอเชีย เคราะห์ดีที่ฝ่ายมาเลเซียรู้เท่าทันจึงประกาศไม่เห็นด้วยกับการรวมกิจการนี้ เพราะจะทำให้บริษัทพอมอดาลานของรัฐบาลซึ่งถือหุ้นร้อยละ 17.87 ในบริษัทธอร์แมนส์มาเลเซียจะต้องถูกลดฐานะเป็นเจ้าของกิจการรายเล็กไปโดยที่ธอร์แมนส์ (ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 50 ของบริษัทในทั้งสองประเทศ) จะกลับกลายเป็นเจ้าของรายใหญ่ไป

เมื่อเดือนมีนาคม 2538 บริษัทบริติชอเมริกันโทแบคโคหรือแบทซึ่งถือหุ้นร้อยละ 31.6 พยายามจะถอดคนอินเดียซึ่งเป็นประธานบริษัทอินเดียโทแบคโค ซึ่งรัฐบาลถือหุ้นร้อยละ 37 เพราะไม่พอใจที่เขาจัดขึ้นไม่ยอมให้แบทเพิ่มสัดส่วนถือหุ้นเป็นร้อยละ 51 แต่แผนการยึดครองบริษัทของแบทไม่สำเร็จเพราะรัฐบาลของรัฐเบงกอลตะวันตกและรัฐบาลกลางสนับสนุนประธานบริษัทอย่างแข็งขัน

4. ระยะการหย่าร้าง

เมื่อโรงงานยาสูบของรัฐอ่อนแอลง บรรษัทข้ามชาติก็จะหย่าขาดด้วยสภาพการสมรส สุดท้ายก็จะเข้ายึด (takeover) กิจการเป็นของตนเองอย่างสิ้นเชิง

ในประเทศต่างๆของทวีปอเมริกาใต้ โรงงานยาสูบของรัฐสามในสี่ต้องลดสภาพเป็นเพียงสาขาของบริษัททุนหรือข้ามชาติ ในปี 2523 โรงงานยาสูบของอดีตรัฐบาลเยอรมันตะวันออกทั้งหมด (รวม 3 แห่ง) ถูกซื้อไปเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัททุนหรืออเมริกันและอังกฤษ

2.2 การแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในภูมิภาคต่างๆของโลก

เมื่ออัตราการสูบบุหรี่ลดลงในสหรัฐในช่วง ค.ศ. 1960s บริษัททุนหรืออเมริกันจำต้องออกไปหาตลาดใหม่ แห่งแรกที่เข้าไปคือทวีปอเมริกาใต้ ต่อมาจึงเข้าไปในยุโรปตะวันตก ในช่วง ค.ศ. 1980s คนอเมริกันสูบบุหรี่ลดลงอีก บรรษัททุนหรือข้ามชาติอเมริกันจึงหันความสนใจไปเจาะตลาดปิดของทวีปเอเชียและยุโรปตะวันออก

บรรษัททุนหรือข้ามชาติมีเงินมหาศาล สามารถซื้อได้ทุกอย่างรวมทั้งซื้อนักการเมืองเพื่อให้ได้รับการอนุมัติจัดตั้ง ฐานการผลิตในประเทศต่างๆ ทั่วโลก สรุปได้ดังนี้

ทวีปอเมริกาใต้

ในขั้นแรกประเทศต่างๆ ใน อเมริกาใต้ผลิตบุหรี่โดยรัฐวิสาหกิจผูกขาดหรือบริษัทของชาติ ในช่วงทศวรรษที่ 1960s บริษัททุนหรือข้ามชาติจากสหรัฐได้เข้าไปยึดครอง จนเมื่อปี พ.ศ. 2535 ร้อยละ 70 ของฐานผลิตบุหรี่ในอเมริกาใต้ได้ตกเป็นสาขาของบริษัททุนหรือข้ามชาติอเมริกันแล้ว

1976 Securities and Exchange Commission Report รายงานว่าบริษัทฟิลิป มอร์ริส และบริษัท อาร์ เจ เรย์โนลด์ส ได้ ‘ ย้ายเงินที่น่าสงสัย ’ ในปฏิบัติการอเมริกาใต้ในช่วงปี 1970s อย่างน้อยใน 7 ประเทศได้มีการจ่ายเงินให้ข้าราชการเพื่อให้ได้รับข้อตกลงที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท (8) ในระยะหลังๆ ก็ยังมีการรุกรานของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้าไปในประเทศที่ยังหลงเหลืออยู่ในอเมริกา กลาง อาทิเช่น:

1. ประเทศคิวบา

บริษัทแบทเป็นบริษัทแรกที่ได้เข้าไปปักหลักหลังจากที่ประเทศไชนโยบายเปิดเสรีทางการค้า บริษัทลูกของแบทประจำประเทศบราซิลคือ Souza Cruz ได้ร่วมกันบริษัท Uneta ซึ่งเป็นของรัฐบาลตั้งโรงงานผลิตยาสูบขึ้นเมื่อปี 2534

2. ประเทศเม็กซิโก

บริษัทฟิลิปมอร์ริสได้เพิ่มสัดส่วนของตนในบริษัท Cigarros La Tobacalera จากร้อยละ 21 เป็นร้อยละ 50 ส่วนบริษัทแบทของอังกฤษก็เพิ่มสัดส่วนของตนขึ้นเป็นร้อยละ 50 เพื่อควบคุมบริษัท Cigarra la Moderna

ทวีปแอฟริกา

1. ประเทศอัลจีเรีย

บริษัทรอนแมนส์ของอังกฤษได้เข้าไปทำ License agreement กับ บริษัท Societe Nationale des Tabacs et Allumettes (SNTA) เมื่อปี 2539

2. ประเทศมาลาวี

บริษัท Malawi Development Corporation ได้ตกลงทำ joint venture กับบริษัท Upper Ten and Tabak ของประเทศเนเธอร์แลนด์เพื่อผลิตบุหรี่โดยบริษัท Upper Ten เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ร้อยละ 65 (ปี 2540)

3. ประเทศมอรอคโค

บริษัท Tabacalera ของสเปนเข้าไปลงทุนสร้างโรงงานผลิตบุหรี่และดำเนินการไร่เพาะปลูกยาสูบด้วยการลงทุน 7.1 ล้านเหรียญสหรัฐ

4.

ที่สุดของทานซาเนีย Tanzania
Cigarette Company เมื่อปี 2539 เดิมการต่อต้าน เมทหาร เจ เรย์ เนสค เข้าครองหุ้นเป็นเสียงข้างมาก
แต่ไม่สำเร็จ

5. ประเทศทุนิเซีย

บริษัทบุหรี่ของรัฐบาลทำความตกลงยินยอมให้บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ เข้ามาตั้งโรงงานผลิต
บุหรี่ทั้งยี่ห้อยภายในและต่างประเทศเมื่อปี 2540

6. ประเทศซาเอีย

บริษัทรอตแมนส์ของอังกฤษได้ไปตั้งฐานผลิตบุหรี่ในนาม Tabazaire (2539).

7. ประเทศแซมเบีย

บริษัทรอตแมนส์ของอังกฤษไปตั้งบริษัท Rothmans of Pall Mall (Zambia) โดยถือหุ้นร้อยละ
50 และรัฐบาลจะขายหุ้นให้อีกร้อยละ 19 (2539)

ยุโรปตะวันตก

1. ประเทศออสเตรีย

รัฐบาลขายหุ้นซึ่งถืออยู่ร้อยละ 70 ในบริษัทบุหรี่ของรัฐ Austria Tabak (2540).

2. ประเทศฟินแลนด์

บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ ปิดโรงงานผลิตบุหรี่เพื่อย้ายไปตั้งที่ประเทศเยอรมัน เนื่องจากไม่คุ้ม
การลงทุน พนักงานทั้งหมดต้องตกงาน (2541).

3. ประเทศอิตาลี

คณะกรรมการสหพันธ์ยุโรปได้สวนหาข้อเท็จจริงในข้อตกลงระหว่างบริษัทฟิลิปมอร์ริส กับ
รัฐวิสาหกิจผูกขาดบุหรี่ของอิตาลีว่าได้มีการร่วมมือกันในการควบคุมการจำหน่ายหรือไม่ (2539).

4. ประเทศโปรตุเกส

บริษัททูห์รีโปรตุเกส Empresa Madeirense de Tabacos และบริษัททูห์รีสเปน Tabacalera ได้ออกมาวิพากษ์การที่บริษัท Tabaqueira ซึ่งเคยเป็นของรัฐบาลจะขายหุ้นร้อยละ 65 ให้แก่บริษัทฟิลิป มอรัล และจะนำเรื่องนี้เข้าร้องเรียนต่อสหภาพยุโรป (2540).

5. ประเทศสเปน

รัฐบาลสเปนได้ประกาศเมื่อมีนาคม 2541 ว่าจะขายหุ้นร้อยละ 52.4 ของบริษัททูห์รีของรัฐบาล Tabacalera ให้แก่เอกชน (2541).

ยุโรปตะวันออก

1. ประเทศอาร์เมเนีย

บริษัทแกรนด์โทแบคโคจากประเทศแคนาดาได้เข้าไปช่วยฟื้นฟูการเพาะปลูกใบยาสูบและร่วมลงทุนโดยมีหุ้นร้อยละ 34 กับบริษัท RRR และบริษัท Samsun ของอาร์เมเนีย (2541).

2. ประเทศอาเซอร์ไบจาน

บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ ได้เข้าไปร่วมทุนร้อยละ 50 กับโรงงานยาสูบขนาดใหญ่ของรัฐบาลในปี 2539

3. ประเทศเบลารุส

บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ เข้าไปร่วมทุนร้อยละ 50 กับโรงงานยาสูบคอสโมสของรัฐบาล (2539).

4. ประเทศบัลแกเรีย

โรงบ่มและโรงงานผลิตทูห์รีของรัฐบาลจะแปรรูปเป็นเอกชนโดยขายหุ้นให้ชาวบัลแกเรียก่อน 3 รอบ ถัดจากนั้นจึงจะให้ชาวต่างชาติซื้อหุ้นได้ (2539).

5. ประเทศโครเอเชีย

บริษัทฟิลิป มอรัล เข้าซื้อและควบคุมโรงงานยาสูบซาเกรบ (2541).

6. ประเทศเอสโตเนีย

บริษัททูบหรี่สวีเดน Svenska Tobaks ขึ้นขอเสนอแก่รัฐมนตรีคลังเพื่อให้ความช่วยเหลือบริษัท Eesti Tubakas ในการผลิตยาสูบ (2539).

7. ประเทศฮังการี

บริษัท DTV-Hungaro ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทเยอรมัน DTV-Beteiligungsgesellschaft ได้เข้าซื้อหุ้นร้อยละ 53 ของบริษัท Hungaro tabak (2539).

8. ประเทศคาซัคสถาน

ประเทศนี้ยอมให้บรรษัททูบหรี่ถึง 3 ชาติเข้ามาตั้งโรงงานยาสูบคือ บริษัทฟิลิป มอร์ริส , บริษัท แกลลาเซอร์ จากอังกฤษ และบริษัท Reemstma จากเยอรมัน

9. ประเทศลิทัวเนีย

บริษัทฟิลิป มอร์ริส ได้เข้าไปลงทุนสร้างโรงงานผลิตทูบหรี่ตั้งแต่ มกราคม 2539 ปีถัดมากระทรวงการคลังรายงานรัฐบาลว่าบริษัทฯได้ผลิตทูบหรี่โดยไม่มีใบอนุญาต, ไม่สามารถรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์และมาตรฐานความปลอดภัยกับส่วนบุคคลได้

10. ประเทศมอลโดวา

บรรษัททูบหรี่ข้ามชาติจากหลายประเทศแข่งขันขอรับอนุญาตให้เข้าไปสร้างโรงงานยาสูบ บรรษัทเหล่านี้ประกอบด้วย อาร์ เจ เรย์โนลด์, แบท, ฟิลิป มอร์ริส, และเรียมสมาของเยอรมัน ในขั้นแรกเรียมสมาขณะแต่ต่อมารัฐบาลได้บอกเลิก แล้วอนุญาตให้บริษัทแบทของอังกฤษดำเนินการ

11. ประเทศโปแลนด์

ประเทศนี้ก็เช่นเดียวกัน บรรษัททูบหรี่หลายสัญชาติเข้าไปซื้อโรงงานยาสูบได้แก่บริษัท Seita ของฝรั่งเศส, บริษัทฟิลิป มอร์ริสของอเมริกา, บริษัทแบทของอังกฤษ, และบริษัทเรียมสมาของเยอรมัน

12. ประเทศโรมาเนีย

มีบริษัทข้ามชาติ 3 บริษัทเข้าไปตั้งโรงงานทูบหรี่คือ ฟิลิป มอร์ริส, แบท, และอาร์ เจ เรย์โนลด์

13. ประเทศรัสเซีย

ประเทศใหญ่นี้มีบรรษัททุนหรีข้ามชาติเข้าไปลงทุนสร้างโรงงานผลิตคือ บริษัทแบทของ อังกฤษ, บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ของสหรัฐ, บริษัท Tabacalera ของสเปน, บริษัท Amer Tobacco ของฟินแลนด์, บริษัท Bulgar tabak ของบัลแกเรีย, บริษัทฟิลิป มอร์ริส ของสหรัฐ, บริษัทรอร์แมนส์ ของอังกฤษ, บริษัท Swedish Match ของสวีเดน, และบริษัท Seita ของฝรั่งเศส

14. ประเทศยูเครน

ประเทศนี้มีบรรษัททุนหรีข้ามชาติ 3 บริษัทเข้าไปร่วมสร้างโรงงานผลิตหรีคือ บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์, บริษัทฟิลิป มอร์ริส, และบริษัทเรียบสมาของเยอรมัน

15. ประเทศอุเบกิสถาน

ประธานบริษัทแบทได้เข้าเยียมค่านับประธานาธิบดี Islam Karimov และเป็นบริษัทเดียวที่ได้รับสิทธิให้สร้างฐานการผลิตในประเทศนี้

ทวีปเอเชีย

1. ประเทศกัมพูชา

ในปี 2538 บริษัทแบทได้ร่วมกับบริษัท Cambodia Tobacco Co. สร้างโรงงานผลิตหรีโดย บริษัทแบทถือหุ้นร้อยละ 51

2. ประเทศจีน

บริษัทฟิลิป มอร์ริส เริ่มเข้าไปในประเทศนี้ด้วยการไปร่วมกับ China National Tobacco Corporation ในการเพาะปลูกใบยาสูบที่เกาะไหหลำ บริษัท Seita ของฝรั่งเศสได้เข้าไปให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่หน่วยผลิตหรีของเมืองเฉิ่นตู ในปี 2539 รัฐบาลจีนได้ประกาศงดการลงทุนใหม่ ของอุตสาหกรรมยาสูบของต่างชาติ ไปอย่างน้อย 5 ปี ที่ได้ลงทุนร่วมกันอยู่แล้วกับบริษัทรอร์แมนส์ และอาร์ เจ เรย์โนลด์ ก็ได้ดำเนินการต่อไป

การตัดสินใจของรัฐบาลจีนเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ไม่เช่นนั้นแล้วบรรษัททุนหรีข้ามชาติจาก ทั่วโลกจะเข้าผลิตในประเทศที่มีผู้สูบหรีมากที่สุดในโลกคือ 300 ล้านคน

3. ประเทศอินเดีย

บริษัทบริติชอเมริกัน โทแบคโค หรือ ‘ แบท ’ ของอังกฤษ ในชั้นแรกถือหุ้นร้อยละ 32 ในบริษัท Indian Tobacco Company (ITC) ต่อมาพยายามจะเพิ่มเป็นร้อยละ 51 แต่ประธานบริษัท ITC คำน แบทจึงพยายามผลักดันให้ประธานออกจากตำแหน่งแต่ไม่สำเร็จ

สำหรับบริษัทอเมริกันนั้นฟิลิป มอร์ริสก็ได้ถือหุ้นร้อยละ 36 ในบริษัท Codfrey Philips India จก. และบริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ส ถือหุ้นร้อยละ 50 ในบริษัท Modi RJR

4. ประเทศอินโดนีเซีย

บริษัทบุหรี่ยักษ์ของรอตแมนส์ได้ตั้งบริษัทลูก PT Rothmans of Pall Mall Indonesia โดยมีนายชุตริทัตโมโน ลูกพี่ลูกน้องของประธานาธิบดีซูฮาร์โตถือหุ้นร้อยละ 5

5. ประเทศเกาหลี

ในช่วงหลังของปี 2540 รัฐบาลเริ่มขายหุ้นและอสังหาริมทรัพย์มูลค่า 560 ล้านดอลลาร์ของบริษัท Korea Tobacco & Ginseng Corp ซึ่งเป็นของรัฐ

6. ประเทศมาเลเซีย

บริษัทอาร์ เจ เรย์ โนลด์ ได้ขายโรงงานผลิตบุหรี่ของตนที่ ซา อลามโดยลงทุนถึง 26 ล้านดอลลาร์เมื่อปี 2539

7. ประเทศเวียดนาม

รายงานข่าวเวียดนาม เมื่อเดือนมกราคม 2541 แจ้งว่าหนังสือพิมพ์ทหารได้ขอให้มีการควบคุมอย่างเข้มงวดในการลงทุนร่วมกัน กับบริษัทผู้ผลิตเบียร์และบุหรี่จากต่างประเทศ หากบริษัทต่างชาติได้รับอนุญาตให้พัฒนาอุตสาหกรรมเหล่านี้ จะเป็นการนำเวียดนามลงไปสู่ถนนอันมืดมิดซึ่งประเทศที่กำลังพัฒนากำลังพยายามหลีกเลี่ยงอยู่

3. สถานการณ์ในประเทศไทย

3.1 ก่อนการทำข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

บรรษัททุนหรีข้าวมชาติได้พยายามมานานแล้วที่จะเข้ามายึดครองการผลิตนุหรีในประเทศไทย ดังที่เป็นข่าวปรากฏมาในสื่อมวลชนมาตลอด

วันที่ 21 กรกฎาคม 2536 นสพ.กรุงเทพธุรกิจ น.1 “มาร์ลโบโรพลิกแผนสู่วินสตันหลัง รง.ยาสูบเงิน รับจ้าง ‘มวน’ ”

“นุหรีต่างประเทศรุกใหญ่ตลาดเอเชียอาคเนย์ ล่าสุดมาร์ลโบโรยื่นข้อเสนอจ้างโรงงานยาสูบผลิตขายในภูมิภาคนี้แต่ โคนปฏิเสธรจนต้องเปลี่ยนแผนไปตั้งโรงงานที่สิงคโปร์เพื่อแข่งขันกับ “วินสตัน” ที่มีฐานใหญ่อยู่ที่ฮ่องกงที่ทำให้ตัด ราคาขายต่ำกว่ามาร์ลโบโรได้”

“...แหล่งข่าวจากกระทรวงการคลังเปิดเผยว่า เมื่อเร็วๆ นี้ ทางบริษัทฟิลิปปอริสที่เป็นผู้ผลิตนุหรีมาร์ลโบโรจาก ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ยื่นข้อเสนอให้ทางโรงงานยาสูบเป็นผู้ผลิตนุหรี “มาร์ลโบโร” ให้กับทางบริษัท เพื่อ จำหน่ายในไทย และเป็นฐานการผลิตให้กับมาร์ลโบโรเพื่อตลาดนุหรีในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย

แหล่งข่าวกล่าวต่อไปว่า ทางบริษัทผู้ผลิตนุหรีมาร์ลโบโร ได้ยื่นข้อเสนอว่า ทางบริษัทจะส่งตัวยาสูบที่ปรุง ตามสูตรของมาร์ลโบโรมาให้กับทางโรงงานยาสูบ ทางโรงงานยาสูบเป็นผู้ดำเนินการมวนนุหรีและบรรจุหีบ ห่อ และส่งให้กับตัวแทนจำหน่ายของมาร์ลโบโร ประเทศไทยเป็นผู้จัดการด้านการตลาด

“ข้อเสนอที่ยื่นมาดีมาก โดยทางมาร์ลโบโรจะเข้ามาติดตั้งเครื่องจักรให้เราเสร็จ เราทำหน้าที่เพียงแค่มวนตัวยาสูบที่ส่ง มาให้ และเอาใส่ซองของทางมาร์ลโบโร ก็จ่ายเงินค่าดำเนินการ รวมถึงผลประโยชน์ให้กับทางโรงงานยาสูบอีกด้วย” ข่าวว่า

แหล่งข่าวเปิดเผยว่า สาเหตุที่ทางมาร์ลโบโร มาขอให้ทางโรงงานยาสูบเป็นผู้ผลิตให้ทางบริษัทนั้นเพราะ ขณะนี้สงครามทางการตลาดของนุหรีนี้เริ่มรุนแรงขึ้น ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ทาง นุหรีวินสตัน สามารถที่จะผลิตเพื่อส่ง นุหรีมายังภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ได้ใหม่คือที่ ฮ่องกงทำให้ต้นทุนถูกลงกว่าเดิม เพราะแต่ก่อนนั้น วินสตันส่งนุหรี ตรงมาจากสหรัฐอเมริกา

“เมื่อ วินสตัน สามารถหาทางลดต้นทุนของนุหรีที่ส่งมาในภูมิภาคนี้ได้ ทำให้ราคาลดลงไปถึง 5 บาท แต่มางมาร์ล โบโรนั้น ยังไม่สามารถหาวิธีลดต้นทุนได้ แต่ก็มองว่าถ้าปล่อยไปเช่นนี้จะต้องถูกแย่งตลาดไปอย่างแน่นอน เพราะ ทั้งวินสตันและมาร์ลโบโรนั้น ถือว่าเข้าขายสินค้าที่ทดแทนกันได้ ดังนั้นจึงหาทางออก ด้วยการขอให้โรงงานยาสูบ ไทยเป็นฐานการผลิตสำหรับภูมิภาคนี้”

แหล่งข่าวเปิดเผยต่อไปว่าสำหรับผลการพิจารณาของบอร์ดโรงงานยาสูบ ปรากฏว่า ทางโรงงานยาสูบ ไม่ เห็นด้วยกับข้อเสนอของทางบริษัทผู้ผลิตนุหรีมาร์ลโบโร ด้วยเหตุผล 2 ประการคือ หนึ่ง เกรงว่าถ้าดำเนินการผลิต ให้แล้วจะทำให้นุหรีมาร์ลโบโรมีต้นทุนที่ถูกลงมาก อีกทั้งยังส่งผลให้ปริมาณนุหรีต่างประเทศเพิ่มปริมาณสูงขึ้น มาก และในที่สุดก็จะมาแย่งตลาดของนุหรีโรงงานยาสูบของไทย

แหล่งข่าวกล่าวเหตุผลประการที่ 2 ที่ทางโรงงานยาสูบปฏิเสธข้อเสนอของทางมาร์ลโบโรว่า ถ้าทางโรงงานยาสูบรับข้อเสนอแล้ว แน่นอนว่าทางโรงงานยาสูบจะถูกโจมตีจากฝ่ายต่างๆ ว่าเห็นแก่ผลประโยชน์ในเรื่องเงิน แต่อย่างเดียวนั้นเป็นเครื่องมือให้บริษัทบุหรี่ต่างประเทศเข้ามาอมเมาประชาชนในประเทศ

“ถ้าเรารับข้อเสนอ เราโค่นค่าแน่ๆ เพราะตอนนี้ การรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่เป็นไปอย่างเข้มข้นเมื่อก่อนแค่ตั้งป้ายโฆษณา หรือการให้บุหรี่นอกเข้ามาขายได้เสรีก็โค่นค่ากันไปมากแล้ว ปัจจุบันนี้ทางโรงงานยาสูบก็โดนทางกระทรวงสาธารณสุขค่าไปมากพออยู่แล้ว” แหล่งข่าวย้ำ

ข่าวข้างต้นนี้แสดงว่าบริษัทบุหรี่ข้ามชาติพยายามเข้ามาสร้างสัมพันธฉันท์ขึ้นกับโรงงานยาสูบของรัฐ หากสำเร็จก็จะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะก้าวกระโดดต่อไป บริษัทบุหรี่ต่างชาติฉลาดที่จะหยิบยื่นผลประโยชน์ให้โรงงานยาสูบ แต่ผลได้ทันทีที่ชัดเจน ก็คือบริษัทของตนจะไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าอีกต่อไป จะลดต้นทุนลงได้มากและจะแข่งกับบุหรี่ไทยได้อย่างสบาย

วันที่ 12 สิงหาคม 2536 นสพ. บางกอกโพสต์ น.24 “Tobacco Monopoly hard to privatise, director says”

“THE Thailand Tobacco Monopoly (TTM), despite being on a list of state enterprises which the World Bank recommends the Government should privatise, is likely to be among the last to be privatised.

TTM director Seri Pansuwan told Business Post this was because there would be many problems if the monopoly was privatised.

The first main problem involves ownership of the land on which the TTM's headquarters is located.

The plot belongs to the Treasury, so the Government will have to introduce legislation to transfer the land to the TTM. After that, another act will have to be enacted to change the TTM's status from a state enterprise to a juristic one before its shares can be sold to the private sector.

“These processes take time,” Mr. Seri said.

The second problem is that the monopoly is a major income-earner for the Government. Each year, the enterprise pays about 16,000 million baht in excise tax and retail sales tax to the Government. It also contributes about 4,000 million baht in profits to the Government. This means the Government has a fixed income of about 20,000 million baht per year from the TTM.

“If it was privatised, the Government would lose this huge sum of income,” Mr. Seri noted.

The other problem concerns the enterprise's powerful workers' association.

TTM's labour union was previously one of the most powerful in the country and played leading roles in labour movements in the past. At present, although state-enterprise workers are not allowed to set up labour unions, their workers' association is somehow still powerful, Mr. Seri said.

Privatisation could also affect the Government's popularity, he said.

If The Government really wants to privatise the enterprise, Mr. Seri suggested that it should explain how it would benefit the TTM and the nation.

Instead of fully privatising the enterprises, Mr. Seri said the Government might partially privatise them by allowing the private sector to invest in certain areas of their activities.”

3-8 พุทธศักราช 2539 นสพ.ฐานเศรษฐกิจ น. 24 “มะกันดันตั้ง รง.บุหรืไม่เลิก สุริโยนเรื่องให้พนัสรบไปดู่” มีข้อความว่า:

“ มะริกันดันไทยไฟเขียวร่วมทุนตั้งโรงงานผลิตบุหรืส่งขายย่านอาเซียนสุดเหวี่ยง ลำสุดกระทรวงการต่างประเทศผ่านเรื่องให้คลังพิจารณา ผอ. โรงงานยาสูบค้านอ้างไม่จำเป็น

แหล่งข่าวจากกระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยกับ“ฐานเศรษฐกิจ”ว่า สหรัฐพยายามเต็มที่ในการผลักดันให้ไทยยินยอมร่วมลงทุนตั้งโรงงานผลิตบุหรืเพื่อส่งออกจำหน่ายในประเทศกลุ่มอาเซียนโดยส่งคณะผู้แทนมาเจรจาแล้วหลายครั้งตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา ลำสุดเมื่อต้นเดือนที่แล้ว ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว

ตามหลักการที่เสนอมาสหรัฐฯ จะเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดตั้งแต่งบประมาณในการก่อสร้างอาคารและเครื่องจักรซึ่งคาดว่าจะต้องลงทุนไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท ส่วนไทยเป็นผู้จัดหาสถานที่และคนงานหรือแล้วแต่จะตกลงกันในรายละเอียด “หากไทยเห็นชอบเขาก็จะส่งตัวแทนภาคเอกชนเข้ามาเซ็นสัญญา”

นายประภัทร หนูนภักดี เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเปิดเผยว่า หลังจากนายสุริ สิงห์ เสน่ห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้รับเรื่องแล้ว เมื่อกลางเดือนตุลาคมได้ผ่านเรื่องไปยังนายพนัส สิมะเสถียร ปลัดกระทรวงการคลังในฐานะประธานกรรมการบริหารโรงงานยาสูบพิจารณาต่อไป

เกี่ยวกับเรื่องนี้นายเฉลียว ไวยาคม ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบกล่าวว่า ยังไม่ได้รับเรื่องแต่ความคิดเห็นส่วนตัวแล้วไม่เห็นด้วยที่จะให้ต่างประเทศเข้ามาตั้งโรงงานผลิตบุหรื “ผมว่าไม่มีความจำเป็นเพราะมีโรงงานยาสูบอยู่แล้ว”

ต้นปี พ.ศ. 2540 ท่าน รมช. คลั่ง ธิวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่ ได้มาเยี่ยมสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขและได้เล่าให้คณะแพทย์ฟังว่าบริษัทบุหรืต่างชาติได้ยื่นข้อเสนอแก่ท่านรองนายกรัฐมนตรีอำนาจ วีรวรรณ เพื่อที่จะขอเข้ามาช่วยปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตและของเข้าร่วมทุนกับโรงงานยาสูบ เมื่อ นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ทราบเรื่องจึงได้เขียนบทความเรื่อง “ถ้าจะไม่ให้คนไทยสูบบุหรืมากขึ้นจะต้องสกัดกั้นการรุกคืบของบริษัทบุหรืข้ามชาติ” ลงตีพิมพ์ใน นสพ. ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 21 เมษายน 2540 หน้า 7 บรรยายถึงจังหวะ 4 ก้าว ของบริษัทบุหรืข้ามชาติในการเข้ายึดรัฐวิสาหกิจผูกขาดยาสูบในประเทศต่าง ๆ นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ได้มีจดหมายส่วนตัวเรียนท่านรองนายกอำนาจ พร้อมกับได้ส่งบทความนี้ให้ท่านอ่านด้วย

3.2 หลังการทำข้อตกลงกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

3.2.1 เหตุการณ์

ต้น กุมภาพันธ์ 2541 มีกลุ่มนักธุรกิจสหรัฐฯ คณะใหญ่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ได้เข้าพบผู้กำหนดนโยบายสำคัญของไทยหลายท่านคือนายกรัฐมนตรี , รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นักธุรกิจคณะนี้ได้แสดงความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเข้าร่วมลงทุนในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเช่น การบินไทย องค์การโทรศัพท์ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย การสื่อสาร และ องค์กรธุรกิจด้านยาสูบ แสดงว่าในคณะนักธุรกิจกลุ่มนี้คงต้องมีพ่อค้ายาสูบร่วมอยู่ด้วย ข่าวดังกล่าวได้แจ้งชื่อนักธุรกิจเหล่านี้

เหตุการณ์นี้ทำให้ น.พ.หทัย จิตานนท์ต้องเขียนบทความเรื่อง "ผลของยาสูบของไอเอ็มเอฟต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย" ลงพิมพ์ใน นสพ.ผู้จัดการรายวัน ฉบับ 30 เมษายน 2541 ดังที่ได้บรรยายในหัวข้อ 3.2.4

นอกจากนี้ยังได้ส่งอีเมลล์ไปทางเครือข่าย GLOBALink ถึงสมาชิกทั่วโลกเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2541 มีข้อความว่า:

" Dear Globalinkers,

This is a critical issue wisely raised by Robert Weissman.

International tobacco control advocates should learn about this very important development.

Economic, resulting from financial havoc, crisis started in Thailand in August of last year, followed by other Asian countries. Thailand was first rescued by the IMF, followed by Indonesia and South Korea. Other countries have also been much disturbed by currency devaluation as well. The IMF prescribed several bitter medicines, one of which is PRIVATIZATION OF STATE ENTERPRISES. In Thailand few of them are lost-riden and are a great burden to the government but many are profit-making, e.g. The Petroleum Authority, Thai Airway International (THAI), and of course The Thailand Tobacco Monopoly. The IMF has been complaining that the privatization process has been remarkably slow and asking that there have been political interference or not.

During the first week of February a big contingent of US businessmen arrived and held meetings with government officials and policy makers of the Foreign Ministry, the Finance Ministry, and met with the Prime Minister. They expressed keen interest in investing in THAI, Telephone Organization, Petroleum Authority, and TOBACCO BUSINESS.

As Thailand is in a very poor economic state, with high foreign debt and 100% devaluation of its currency, things are extremely cheap and there are not much chance to bargain. The door is open to international capitalists, among which are the MERCHANTS OF DEATH !

My friends, this is the truth of life.

More than Bob Weissman's concern about the expansion of the TTCs I envisag a great TOBACCO NEO-COLONIALISM is in the making.

A world tobacco war room is needed !

Sincerely,

Hatai Chitanondh, M.D.

President

Thailand Health Promotion Institute

วันที่ 30 มีนาคม 2541 หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นส่วนธุรกิจลงข่าวด้วยหัวข้อ ***“TTM planning privatisation of hugh assets”*** มีข้อความว่า:

“ THAILAND Tobacco Monopoly (TTM) has started to prepare a privatisation plan with total assets of Bt15 billion to Bt16 billion to be used in joint ventures with new partners.

“We want to operate and expand as a professionally managed company,” Ong-ard Chumpoonta, managing director of TTM said.

TTM is not allowed to consider foreign investment proposals because of the Finance Ministry's regulations. The master plan, laid in preparation for Thailand's privatisation policy, however, will be implemented after the Cabinet lets TTM become a corporate entity.

TTM is currently studying proposals conducted by investment banks and security companies including Thai Investment & Securities Pic (Tisco), Krungthai Thanakit Plc and others.

TTM is considered a well-rated state enterprise under the Finance Ministry and last year generated over Bt39 billion in taxes for the government. A major part of TTM's income comes from cigarette sales, which earned Bt47 billion in the 1997 fiscal year.

Under the restructuring programme TTM would set up a holding company to invest in agribusiness, tourism, hospitals, printing, banking, hotels, food and restaurants.

"Tobacco consumption trends seem to have declined because of health concerns amongst consumers. The plan would help TTM survive by means of new revenue sources to compensate for this," Ong-ard said.

A senior official source at the Finance Ministry said that the ministry was not planning an immediate privatisation of TTM yet because it still generated a large amount of revenue for the government.

Ong-ard said TTM had also hired CD Associate Ltd to set up an ad-hoc restructuring programme to reduce unnecessary costs. The programme will be implemented in three steps, 1998-1999, 2000-2001 and 2002.

The programme is expected to streamline the authority, especially in terms of staff, and help develop product quality, manufacturing plant, marketing and exporting to cope with international brands. Under the programme more than half of the 6,700 employees are to be given early retirement with a satisfactory compensation package. TTM plans to seek the Finance Ministry's approval by June.

"I think that TTM has too much fat compared to efficiency and revenue generating," Ong-ard said."

วันที่ 18 มิถุนายน 2541 นสพ. The Asian Wall Street Journal หน้า 1 ลงข่าวด้วยหัวข้อ "Thailand Weighs Tobacco Joint Venture" มีข้อความตอนหนึ่งว่า:

"Several international tobacco companies are in talks with the state-owned Thailand Tobacco Monopoly to set up one or more cigarette-making joint ventures.

The companies include Philip Morris co. and R.J. Reynolds Tobacco International Inc. of the U.S., and U.K. -based B.A.T Industries PLC, according to government officials overseeing the Thai monopoly..."Excessive taxation, from our point of view, always hits those who can afford less," said Axel Gietz, senior director for external relations at R.J. Reynolds International BV in Geneva, Switzerland." Local manufacturing would be a more interesting proposition to us."

On the other hand, he says that "people tend to continue smoking as the only luxury they can afford in times of economic crisis such as these. " I wouldn't say they smoke more, but they don't seem to cut down on smoking consumption so much."

Mr. Gietz described the talks with the monopoly as "a little but like a beauty contest" among tobacco companies, held by the monopoly to find the best deal.

In a faxed response to questions, a Philip Morris official confirmed that "over the past several months, Philip Morris and Thailand Tobacco Monopoly officials have held exploratory

discussions about the possibility of (a) cooperative commercial relationship." He declined to provide further details."

ข่าวนี้เปิดเผยชัดเจนว่าบริษัทอเมริกัน 2 บริษัทคือฟิลิปมอร์ริส และอาร์ เจ เรย์ โนลด์ และบริษัทอังกฤษ คือบริติช ออเมริกัน โทแบคโค ได้เข้ามาลือบปีเพื่อจะขอเข้าร่วมทุนกับโรงงานยาสูบเป็นเวลาหลายเดือนแล้ว

วันที่ 19 มิถุนายน 2541 นสพ.เดอะเนชั่นส่วนธุรกิจ ลงข่าวด้วยหัวข้อ **"Foreign tobacco firms eye TTM joint ventures"** มีข้อความส่วนหนึ่งคล้ายข่าวของ นสพ. The Asian Wall Street Journal แต่มีเนื้อหาละเอียดมากขึ้นดังนี้:

" SEVERAL international tobacco companies are holding talks with the state-owned Thailand Tobacco Monopoly to set up one or more cigarette-making joint ventures.

The companies include Philip Morris and RJ Reynolds Tobacco International of the US, and UK-based BAT Industries, according to government officials overseeing the Thai monopoly. Philip Morris makes Marlboro and Benson & Hedges cigarettes; RJ Reynolds, a unit of RJR Nabisco Inc, makes Camel, Winston, and Salem; and a US unit of BAT makes Lucky Strike and Kool.

Since 1943, the Thailand Tobacco Monopoly has been the only company allowed to make cigarettes in Thailand, manufacturing brands such as the top-selling Krong Thip. If joint ventures materialise, foreign tobacco companies might be able to grab market share by avoiding the 60 per cent duty charged on imported cigarettes.

For the tobacco monopoly, its interest in possible joint ventures is partly driven by a desire for self-preservation. The Thai government is under pressure to eventually sell off many state-run businesses, partly at the behest of the International Monetary Fund. So the monopoly is eager to offer alternatives to privatisation, and that way, perhaps, to decide its own fate.

No matter what happens, any action probably will have to wait at least until the end of August. That's when the government is set to issue a so-called privatisation master plan, as part of the \$17.2 billion IMF requirements for reviving the Thai economy.

The Thai market has been a tough one for foreign cigarette makers to crack. The ban on manufacturing and the steep taxes have kept foreign cigarette makers at the market's margins. According to tax records, they sold only 5 per cent of the 2.4 billion packs of cigarettes smoked in thailand last year.

Still, Thailand, with its population of 60 million, is a substantial market for the companies. RJ Reynolds sold 760 million cigarettes in Thailand in 1997, representing a 1 per cent market share, company officials said.

That's not to say Thais are paying a 60 per cent impost on every Lucky Strike they light. Foreign cigarettes smuggled into Thailand without duty are widely available.

Tobacco companies consider a deal with the Thailand Tobacco Monopoly a way to build sales amid Thailand's economic crisis, which is sharply curtailing local spending power. "Excessive taxation, from our point of view, always hits those who can afford less," said Axel Gietz, senior director for external relations at RJ Reynolds International BV in Geneva. "Local manufacturing would be a more interesting proposition to us."

On the other hand, he says that people tend to continue smoking as the only luxury they can afford in times of economic crisis such as these. "I wouldn't say they smoke more, but they don't seem to cut down on smoking consumption so much."

Gietz described the talks with the monopoly as "a little bit like a beauty contest" among tobacco companies, held by the monopoly to find the best deal.

In a faxed response to questions, a Philip Morris official confirmed "that over the past several months, Philip Morris and Thailand Tobacco Monopoly officials have held exploratory discussions about the possibility of a cooperative commercial relationship." He declined to provide further details.

Officials from BAT's Asia operations couldn't be reached for comment.

The steep import duty serves two purposes. It keeps the monopoly firmly entrenched in the lucrative market, and since the duty was increased to 60 per cent from 30 per cent in January, it has supplied the government with a steady stream of income at a time when the economic crisis has slashed government revenue.

The monopoly's revenue from sales and duties totalled Bt44 billion in the year ended Sept 30, said Ong-ard Champoontha, the monopoly's managing director. Of that amount, the government was given more than Bt4 billion as a commission from the monopoly, he said.

The chairman of the tobacco monopoly, Somchainuk Engtrakul, said, "We've been talking with many companies, and may pick more than one partner for the project." According to Ong-ard the monopoly is looking to hold the majority stake in the venture or ventures, preferably more than 51 per cent.

Before any deals can be struck, the plan must be approved by the Finance Ministry, and if the investment is large enough, by the Thai Cabinet.

The IMF requires Thailand to privatise some of its 70 state agencies as part of the conditions attached to the IMF-led \$17.2 billion economic bailout package. The government is currently drafting its privatisation master plan, which will outline privatisation procedures.

Agencies subject to privatisation this year include Thai Airways International, Bangchak Petroleum, the Telephone Organisation of Thailand, and the Electricity Generating Authority of Thailand. The Finance Ministry now owns 100 per cent of the tobacco monopoly.

The monopoly began considering joint-venture possibilities before the government accepted the IMF-backed bailout. "We prefer this type of joint venture to a sale of the government's stake," said Somchainuk, who is also director general of the Customs Department, "but if the government wants to sell part of us—like they're doing with other agencies – we'll have to accept it."

Privatisation of the monopoly could be more time-consuming and more difficult than privatisation of other state agencies, given the profitability of the business. Finance Minister Tarrin Nimmanhaeminda said the government isn't in a hurry to privatise the monopoly, because of concerns that it will lose a significant chunk of revenue.

Any move toward privatisation could prompt vigorous resistance from the agency's employees, Tarrin said in a brief interview. The union representing the agency's more than 7,000 workers is one of the country's most powerful. "We don't want to move too swiftly in changing the way of life there," Tarrin said.

Freeing the monopoly from government control could be controversial because of public-health concerns, as well. "We don't think the tobacco monopoly should be privatised at all," said Hatai Chitanondh, president of the Asia Pacific Association for Control of Tobacco, a Bangkok-based anti-smoking group that submitted a petition against such a move to the government in May. "This isn't the kind of agency whose efficiency the government should improve. I think it's even better that the management of the tobacco monopoly remains inefficient, so they wouldn't be so good at what they're doing."

วันที่ 9 พฤศจิกายน 2541 นสพ.เดอะเนชั่นส่วนธุรกิจ ลงข่าวด้วยหัวข้อ "Tobacco giants show interest in Thai monopoly" มีข้อความว่า :

“ THREE major cigarette makers, Phillip Morris, RJ Raynold and BAT Industries, have expressed an interest in becoming a strategic partner of state-owned Thailand Tobacco Monopoly (TTM) , managing director Gen Ong-ard Champoonta said yesterday.

According to TTM's privatisation plan, the board is expected to approve the terms of reference for commissioning an adviser late this month to help select local and foreign partners.

In principle, the agency will reduce its stake to 51 per cent from the current 100 per cent.

Thailand had agreed with the International Monetary Fund to complete a study outlining TTM's strategic options by the first quarter of 1999.

Ong-ard said his agency would like to retain its current production operations and probably spin-off other aspects of its business which may be divided into domestic and foreign units including Tobacco Production Co, Filter Cigarette Production co, Export Cigarette Production Co and Cigarette Production.

“We would like to be similar to Japan Tobacco, which is still a monopoly though it has other investors. We intend to prevent any resistance or negative impact on staff and quantity,” he said.

According to the government's privatisation plana, prepared by Arthur Anderson Co, TTM is required to implement organisational restructuging before ownership dilution. The privatization is also in line with the trade liberalisation policy, which will go into effect in 2003.

Although Thai law prohibits aggressive tobacco advertising, foreign manufacturers have offered a fat profit to retailers as a marketing strategy, Naris Pradermsook, chief of TTM's marketing division, said.”

3.2.2 ทศนะและปฏิบัติกรของผู้กำหนดนโยบายโรงงานยาสูบ

ผู้กำหนดนโยบายระดับสูงสุดคือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ให้สัมภาษณ์ นสพ. The Asian Wall Street Journal ฉบับวันที่ 18 มิถุนายน 2541 ว่า:

“...Privatization of the monopoly could be more time-consuming and more difficult than privatization of other state agencies, given th profitability of the business. Finance Minister Tarrin Nimmanhaeminda said the government isn't in a hurry to privatize the monopoly, because of concerns that it will lose a significant chunk of revenue.

Any move toward privatization could prompt vigorous resistance from the agency's employees, Mr. Tarrin said in a brief interview. The union representing the agency's more than

7,000 workers is one of the country's most powerful, " We don't want to move too changing the way of life there," Mr. Tarrins said..."

แสดงให้เห็นว่าท่านรัฐมนตรียังไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพของโรงผิกับทักษะและท่าทีของผู้กำหนดนโยบายระดับถัดลงมาคือ ประธานคณะกรรมการโรงซึ่งได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันดังนี้:

"...The chairman of the tobacco monopoly, Somchainuk Engtrakul, said, "we've been tal many companies, and may pick more than one partner for the project."

The monopoly began considering joint venture possibilities before the government the IMF-backed bailout. " We prefer this type of joint venture" to a sale of the governmen said Mr. Somchainuk, Who is also director-general of the customs department. " B government wants to sell part of us-like they're doing with other agencies-we'll have to acc

3.2.3 ทักษะและปฏิบัติการของผู้บริหารโรงงานยาสูบ

ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบได้แสดงถึงความกระตือรือร้นเป็นอย่างยิ่งในการที่จะนำโสูบไปขึ้นกับบรรษัทหรือข้ามชาติ ดังที่เป็นข่าวการให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนดังต่อไปนี้

วันที่ 20 เมษายน 2541 นสพ.บางกอกโพสต์ส่วนธุรกิจ หน้า 1 ลงข่าวด้วยหัวข้อ"Monopoly partnership with foreign firms" มีข้อความตอนหนึ่งว่า:

"...Managing director Gen. Ong-art Champoontha: The TTM is looking at international manufacturers as possible partners to raise its competitive standing in the future.

- The companies viewed Thailand as a promising market with a solid base for growing and capable as serving as a launch pad for expansion into markets in Indochina.
- ...would help bring new technology to the state enterprise.
- Any deal with a foreign producer would require safeguards to prevent conflicts of inte allow Thai brand enough time to upgrade quality and adjust prices. For instance, pr limits within a given time frame might be set for foreign brand. I don't think a deal wou in the new foreign partner competing directly with Thai cigarettes. Foreign brand primarily on the high end of the market, while the TTM will continue to focus on t market.

- *A partnership with a foreign firm would first require legal changes to allow the TTM to acquire juristic status, a step that would enable private share holdings.*
- *One plan calls for the monopoly to be renamed the Thailand Tobacco Organisation after converting a juristic person..."*

วันที่ 7 กันยายน 2541 นสพ. บางกอกโพสต์ส่วนธุรกิจ ลงข่าวด้วยหัวข้อ ***"Two - thirds of TTM may be held privately But monopoly seen as likely to remain"*** มีข้อความว่า:

" Local and foreign investors could take majority control of the Thailand Tobacco Monopoly (TTM) once privatisation is completed, according to managing director Ong-Art Champoontha.

The TTM board, chaired by Somchainuk Engtrakul, Customs Department director-general, is considering a privatisation framework, including the distribution of shares after the state enterprise is privatised.

Privatisation, however, will not mean liberalisation of the tobacco market, The state is expected to maintain the TTM monopoly, but with the equity participation of local and foreign investors.

One option calls for a 33% stake in TTM to be sold to a foreign strategic partner, another 33% to domestic investors and the remainder left in the hands of the Finance Ministry.

Later, the Finance Ministry could choose to divest its stake to local investors.

The Finance Ministry, which presently oversees TTM, has yet to comment publicly on the privatisation options suggested by the tobacco monopoly,

Finance Ministry officials have maintained that state enterprise privatisation was aimed not only at raising new funds for the state, but also to boost efficiency and quality of services and goods offered.

Options are to be finalised by the first quarter of 1999, according to the latest agreement made with the International Monetary Fund.

Firms which have expressed interest in taking a strategic partnership in TTM include some of the largest tobacco firms in the world: Philip Morris, British American Tobacco, RJ Reynolds and Japan Tobacco.

Gen Ong-Art said a strategic partner would bring TTM new technology, increased production efficiency and new marketing channels, both locally and abroad.

A strategic partner would be restricted from expanding its own tobacco sales in Thailand beyond its existing market share for a certain number of years to prevent unfair competition leading to a loss of sales of TTM products.

A new partner could use TTM factories to manufacture its own brand names, with production exceeding agreed limits to be used for export...

วันที่ 11 กันยายน 2541 นสพ. กรุงเทพธุรกิจ น. 1 หัวข้อข่าว “แปรรูปยาสูบตั้งโฮลคิง มีค. ล่อใจ 10 บุหรืนอกชิงร่วมทุน”

“เผยแปรรูปโรงงานยาสูบคิกคักยักษ์ระดับโลกคาน้ำฟิลิปปินส์ อาเจร์เรโน และผู้ผลิตนอกร่วม 10 รายรวมตอม รยส.เผยแนวทาง จะตั้งเป็นบริษัทโฮลคิงภายใน มี.ค 42 โดยโรงงานยาสูบยังถือหุ้นใหญ่ 51 % แล้วลดเหลือ 33% ภายใน 3 ปี พร้อมเปิดกลยุทธ์ดันบุหรืไทยสูตร “ไลทส์” สู่อเมริกาหรืนอก หลังถูกแย่งแชร์ตลาดไปอีก 3% เหลือ 92% เผยมูลค่ายอดขายปีนี้ลดลง 4.2%

วานนี้โรงงานยาสูบ (รยส.) ได้จัดแถลงผลประกอบการ พร้อมเปิดเผยปรับตัว เพื่อรองรับภาวะแข่งขันจากการเปิดตลาดเสรี โดยพลเอกองอาจ ชัมพูนนะ ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบ (รยส.) กระทรวงการคลัง เผยว่า จากการที่ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ยุคการค้าเสรีในปี 2003 ที่กำแพงภาษีจะถูกทลายลง ด้วยการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งตลาดการค้าเสรีนั้นเต็มไปด้วยกลยุทธ์การแข่งขันและกฎระเบียบความร่วมมือทางการค้าที่ซับซ้อน โรงงานยาสูบจึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ เพื่อรับมือกับภาวะการแข่งขัน ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

“ขณะนี้โรงงานยาสูบ อยู่ระหว่างปรับโครงสร้างดำเนินงานใหม่โดยเฉพาะการหาพันธมิตรเข้ามาลงทุนเพื่อเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับมาตรการปรับตัวของญี่ปุ่น ที่บุหรืในประเทศได้รับผลกระทบจากบุหรืนำเข้า จำเป็นต้องหาผู้ร่วมทุนจากต่างชาติเข้ามาเสริมความแข็งแกร่ง” พลเอกองอาจ กล่าว

โรงงานยาสูบถือเป็นผู้ผลิตที่ผูกขาดธุรกิจนี้ 100% และเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องดำเนินการตามโครงการการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับโครงสร้าง และวางแผนงานใหม่ตามการทำแผนแม่บทของอาร์เธอร์แอนด์เคอร์สัน ภายใต้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจของรัฐ โดยโรงงานยาสูบจัดอยู่ในประเภท 2 และอยู่ในระหว่างการปรับองค์กร ปรับโครงสร้าง เพื่อการแปรรูปในโอกาสต่อไป ซึ่งโครงการนี้ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม 2542

อย่างไรก็ตาม ช่วงนี้อยู่ระหว่างการว่าจ้างหน่วยงานที่ปรึกษา ในการจัดโครงสร้างองค์กรโรงงานยาสูบ ซึ่งพลเอกองอาจ กล่าวว่า ต้องการให้ โรงงานยาสูบมีหุ้นส่วนมากขึ้น และอยู่ในรูปของโฮลคิง คอมปะนีมีบริษัทลูกในทุกธุรกิจ เช่น บริษัทจัดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ บริษัทผลิต บริษัทโยธา บริษัทซ่อมบำรุง เป็นต้น เพื่อความสะดวก ในการดูแลแต่ละหน่วยงาน

สำหรับเงื่อนไขในการมีหุ้นส่วนนั้นทางโรงงานยาสูบต้องการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ซึ่งประมาณ

51% ทั้งนี้ เพื่อต้องการเป็นผู้ผลิต และป้องกันการผลิตมากเกินไปในประเทศ และเพื่อผลประโยชน์แก่ประเทศชาติ

อย่างไรก็ตาม โรงงานยาสูบจะลดสัดส่วนการถือหุ้นลงเรื่อย ๆ เมื่อจำนวนหุ้นมีราคาสูงขึ้น โดยคาดว่าจำนวนสัดส่วนการถือหุ้นต่ำสุดอยู่ที่ 33% เหมือนญี่ปุ่น

“เราเดินตามแนวทางของญี่ปุ่น เพราะญี่ปุ่นเคยเกิดเหตุการณ์แบบนี้มาก่อน เมื่อเงินทุนนอกเข้ามาแล้ว ญี่ปุ่นได้ลดสัดส่วนหุ้นลงในทุกปี จนเหลือ 33% พลเอกองอาจ กล่าว
10 ผู้ผลิตบุหรี่นอกรายใหญ่ต้องร่วมทุน

ขณะนี้บริษัทยักษ์ใหญ่ในการผลิตบุหรี่ทั่วโลก เข้ามาเจรจากับโรงงานยาสูบประมาณ 10 บริษัท แต่ยังไม่มีสรุปเงื่อนไขในการร่วมทุน เช่น ฟิลิปมอร์ริส, บริษัทอาเธอร์ เรโน บริษัท BAT อินคัสตริส เป็นต้น

ทั้งนี้แนวทางในการดำเนินงานนั้นในเบื้องต้นอาจรวมโรงงานผลิตบุหรี่ ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 3 โรงงาน ให้เป็นโรงงานเดียว ซึ่งทั้ง 2 โรงงานนี้ก็เป็นการร่วมทุนเช่นเดียวกัน

พลเอกองอาจกล่าวต่อไปว่า แผนการปรับโครงสร้างองค์กร ตามทิศทางการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนี้ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับธุรกิจเดิม ซึ่งถูกคู่แข่งเข้ามาแย่งตลาดอยู่ตลอดเวลา แต่ละปีที่ผ่านมา ธุรกิจจะถูกคู่แข่งเข้ามาแย่งส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น จากที่เสียไปก่อนหน้านี้แล้ว 5% มาเป็น 8% ทำให้บุหรี่ไทยมีส่วนแบ่งการตลาดลดลงจาก 95% เหลือ 92% จากตลาดรวมบุหรี่ประมาณ 5,700 ล้านบาท”

วันที่ 11 กันยายน 2541 นสพ.มติชน น.1 หัวข้อข่าว “ยาสูบดึง ต.ป.ท. ร่วมทุนตั้ง โรงใหม่

‘ยักษ์วินสตัน-มาร์ลโบโร ‘จ้องตะครุบ’ มีข้อความส่วนหนึ่งว่า:

“ ‘สิงห์ขี้ยา’ หนีไม่พ้นพิษเศรษฐกิจยอดขายโรงงานยาสูบลดลงเฉียด 4% แต่ยังเจ๊งนำส่งรายได้รัฐ 9 เดือน 2.5 หมื่นล้าน คาดทั้งปีทำได้ถึง 3.5 หมื่นล้าน เตรียมผูกโครงการร่วมทุนตั้งโรงงานใหม่หวังลดต้นทุน 3 ยักษ์บุหรือนอก ‘ดาววาว’ แห่เสนอตัว...

“พล.อ.องอาจ ชัมพูนทะ กล่าวว่า อย่างไรก็ตาม โรงงานยาสูบมีโครงการร่วมลงทุนโรงงานผลิตบุหรี่เพื่อลดต้นทุนและเสริมศักยภาพในการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งอยู่ระหว่างเปิดรับข้อเสนอ (ทีโออาร์) โดยขณะนี้ผู้เสนอมาร 3 ราย คือ บริษัทอาร์ เจ เรโนลด์ จากสหรัฐอเมริกา บริษัทฟิลิปส์ มอร์ริส จากอเมริกา และบริษัทบีเอที จากอังกฤษ ซึ่งอาจคัดเลือกมากกว่า 1 ราย แต่โรงงานยาสูบจะยังรักษาสัดส่วนการเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ ซึ่งจะพิจารณาแนวทางดำเนินการภายในเดือนกันยายนี้และจะพิจารณาการปรับโครงสร้างเพื่อเตรียมแปรรูปโรงงานยาสูบภายในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ 2542 หรือประมาณเดือนมีนาคม 2542...”

3.2.4 ทศนะและปฏิบัติการของภาคสุขภาพ

บุคคลต่างๆในภาคสุขภาพได้ออกมาแสดงความคิดเห็นคัดค้านการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในโรงงานยาสูบดังนี้:

30 เมย. 2541 นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยได้เขียนบทความหัวข้อ “ขามจากไอเอ็มเอฟ ต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย” ลงพิมพ์ใน นสพ. ผู้จัดการรายวัน น.4 วันที่ 30 เมย. 2541

สรุปว่าไม่ควรแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบเนื่องจาก

1. จำนวนผู้สูบบุหรี่จะเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างในประเทศต่าง ๆ ของยุโรปกลางและตะวันออกได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ระหว่างปี 2538 ถึง 2543
2. คนตาย เจ็บ และพิการจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
3. ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น
4. รัฐจะขาดรายได้ที่เคยได้รับคือ
 - ภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศ
 - รายได้จากโรงงานยาสูบ (ในปี 2540 ได้รับ 40,000 ล้านบาท)
5. สูญเสียบุคลากร
เนื่องจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะส่งรายได้กลับไปให้บริษัทแม่ในต่างประเทศ
6. เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมากเนื่องจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะนำเข้ายาต่างประเทศเข้ามาใช้ ในโปแลนด์จำนวนเกษตรกรลดลงจาก 138,000 คนในปี 2530 ลงมาเหลือ 40,000 คนในปี 2537 ในบัลแกเรียการผลิตยาสูบลดลงจาก 140,000 ตันในปี 2529 ลงมาเป็น 25,000 ตันในปี 2538
7. แรงงานในภาคการผลิตบุหรี่จะตกงานมากขึ้น ในสหภาพยุโรปการผลิตบุหรี่มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ระหว่างปี 2521 ถึง 2527 แต่การจ้างงานลดลงร้อยละ 49

3 มีนาคม 2541 นพ.หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยให้สัมภาษณ์ นสพ.กรุงเทพธุรกิจในหัวข้อ “ค้านใช้ไทยฐานผลิตบุหรี่นอก หวั่นรณรงค์คนรุ่นใหม่หมด” มีข้อความว่า

“...ไม่เห็นด้วยกับการที่บริษัทฟิลิปมอร์ริส, อาร์เจเรโนลด์, บริติชอเมริกัน, แจนเนนโทแปคโค เสนอแผนการร่วมทุน เพราะจะทำให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น, เพราะบริษัทบุหรี่ข้ามชาติเมื่อเข้าไปอยู่ในประเทศไทยแล้ว จะมีอิทธิพลต่อนักการเมือง ข้าราชการกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง...

...ไม่เห็นด้วยที่รัฐบาลจะแปรรูปโรงงานยาสูบ เพราะจะเป็นการเปิดโอกาสให้กับบริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาทำตลาดในประเทศไทยได้มากขึ้น ถ้ายังมีโรงงานยาสูบที่อยู่ภายใต้รัฐบาล ก็ยังจะมีเงื่อนไขและ

ข้อกำหนดรวมทั้งมาตรฐานที่จะคุ้มครองสุขภาพของคนไทยได้มากกว่าบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ...โรงงานยาสูบซึ่งอยู่ภายใต้กระทรวงการคลังไม่กลัวจะหลีกเลี่ยงกฎหมายได้”

3 มีค. 2541 พญ.วราภรณ์ ภูมิสวัสดิ์ ผ.อ.สถาบันควบคุมการบริโภคยาสูบให้สัมภาษณ์ นสพ.กรุงเทพธุรกิจในหัวข้อ “ค่านิยมไทยฐานผลิตบุหรี่นอก หวั่นรณรงค์คนรุ่นใหม่เหลว” มีข้อความว่า

“...สคย.ไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนต่อการที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการผลิตบุหรี่เพื่อส่งไปจำหน่ายในประเทศเพื่อนบ้าน เพราะจะยิ่งทำให้การรณรงค์ให้เยาวชนและเด็กเห็นถึงโทษหรืออันตรายจากบุหรี่ได้ยากขึ้น ...”

10 มีนาคม 2541 นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ให้สัมภาษณ์ นสพ.บางกอกโพสต์ น.2 ในหัวข้อ

“ Activists slam deal to boost tobacco sales Local production will raise puffing: doctor”

มีข้อความว่า:

“Anti-smoking campaigners have voiced concerns over a proposal for multinational tobacco companies to set up a cigarette manufacturing base here jointly with Thailand Tobacco Monopoly (TTM) so as to boost their sales.

A leading anti-smoking activist, Hathai Chitanondh, who is also president of the Thai Health Promotion Institute, said the decision to manufacture foreign tobacco brands here would not only increase smoking among the general public but also encourage youths to smoke because of cheaper prices.

As part of the state enterprise's reform, talks are going on between TTM and trasnational companies, including Philip Morris, RJ Reynolds, British-American and Japan Tobacco, which are thiking of setting up a tobacco manufacturing base in Thailand for export...

Dr Hathai said apart form increasing tobacco sales in Thailand, the production is also expected to boost sales in the region.

He said it is feared the joint venture would adversely affect anti-smoking campaigns, as in the case of South America. “

20 พค. 2541 นสพ. กรุงเทพธุรกิจ น.3 ลงหัวข้อข่าว “ค่านิยมปรับปรุงโรงงานยาสูบ ยันไม่ผิดกฎหมาย ‘ไอ เอ็ม เอฟ’” มีข้อความดังนี้ :

- นพ.ชูชัย ศุภวงศ์ ที่ปรึกษารองการอนามัยโลก ประจำประเทศไทย กล่าวในการเสวนาเรื่อง “วัยรุ่นไทยกับการสูบบุหรี่” วานนี้ (19 พ.ค.) ว่า รัฐบาลคงไม่ใช้นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจกับทุกกิจการ เฉพาะอย่างยิ่งโรงงานยาสูบ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามายึดครองตลาดยาสูบในประเทศ และมาตรการควบคุม

ต่าง ๆ จะกระทำได้ดีลำบากโดยพฤติกรรมที่ผ่านมาของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ ในการส่งเสริมให้เด็ก สตรีสูบบุหรี่ อย่างแพร่หลาย

ขณะเดียวกัน การเข้ามาของบริษัทข้ามชาติในช่วงแรก จะอาศัยการค้ำฟ้าราคาสูงเพื่อให้สินค้ามีราคาถูกและสามารถยึดครองตลาดได้ง่ายรวดเร็ว ต่อมาก็ได้เทคโนโลยีและยึดส่วนแบ่งตลาดได้ทั้งหมด

ทั้งนี้ โดยทั่วไปบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะนำเสนอความทันสมัยในเทคโนโลยีการผลิต ซึ่งจะได้ผลกำไรสูงเพื่อจูงใจผู้บริหารโรงงานยาสูบคล้อยตามและผลักดันให้มีการแปรรูป ซึ่งจุดนี้เป็นสิ่งที่น่ากลัวและหากรัฐบาลยืนยันที่จะแปรรูปโรงงานยาสูบก็เรียกร้องให้สังคมช่วยกันตั้งข้อสังเกตว่ามีเรื่องผลประโยชน์ การคิดสินบน หรือ “ส่วย บุหรี่” เข้ามามีเกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการพิสูจน์กันต่อไป...

- น.พ.สุกกร บัวสาย รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขกล่าวว่า การแปรรูปโรงงานยาสูบไม่น่าจะเกิดขึ้น หากพิจารณาเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟกับรัฐบาลไทยจะเห็นได้ว่ากำหนดเฉพาะรัฐวิสาหกิจการขนส่งไฟฟ้า น้ำมัน การสื่อสาร ซึ่งไม่ปรากฏเรื่องยาสูบ นอกจากนี้เมื่อ 3-4 ปีที่ผ่านมา มีความพยายามของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ ที่จะเข้าร่วมทำธุรกิจกับผู้ผลิตบุหรี่ไทยซึ่งรัฐบาลก็ได้ปฏิเสธไป ฉะนั้น หากการแปรรูปโรงงานยาสูบจะเกิดขึ้น ก็ถือว่าเป็นเรื่องประหลาด และเป็นอิทธิพลผลักดันจากเส้นทางอื่น ซึ่งสังคมต้องช่วยกันสอดส่อง...
- น.พ.ประกิต วาทีสาธกิจ เลขาธิการมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ กล่าวว่า ในขณะนี้ตนเห็นว่ารัฐบาลไม่ได้รับแรงกดดันจากต่างประเทศ ในการแปรรูปโรงงานยาสูบ เช่น ธนาคารโลกได้งดสินเชื่อธุรกิจยาสูบ ขณะที่สนับสนุนเงินกู้เพื่อรณรงค์ควบคุมการสูบบุหรี่ เช่นเดียวกับเอชบี

นอกจากนั้น หากพิจารณาเงื่อนไขขององค์การการค้าโลก ที่สนับสนุนการค้าเสรี แต่ในส่วนของการค้าบุหรี่ถือเป็นสินค้ายกเว้นเพราะเป็นสินค้าที่ทำลายคุณภาพชีวิตเกิดการสูญเสียทั้งทรัพยากรบุคคล และเศรษฐกิจทำลายสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น ประเทศไทยไม่มีเหตุผลที่จะแปรรูปโรงงานยาสูบ...”

21 พฤษภาคม 2541 นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

มีหนังสือกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ถึงผลเสียที่จะเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบดังที่ได้แจ้งไว้ในบทความ ‘ผลของยาสูบไอเอ็มเอฟต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย’ และขอได้มีบัญชาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ได้งดดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบด้วย

18 มิถุนายน 2541 นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยให้สัมภาษณ์ นสพ.

The Asian Wall Street Journal หน้า 1 ในหัวข้อ “*Thailand Weighs Tobacco Joint Venture*” มีข้อความว่า:

“...Freeing the monopoly from government's control could be controversial because of public-health concerns, as well. “ We don't think the tobacco monopoly should be privatized at all,” said Hatai Chitanondh, president of the Asia Pacific Association for Control of Tobacco, a Bangkok-based antismoking group that submitted a petition against such a move to the government in May. “ This isn't a kind of agency whose efficiency the government should improve. I think it 's even better

that the management of the tobacco monopoly remains inefficient, so that they wouldn't be so good at what they're doing."

2 สิงหาคม 2541 นายแพทย์หทัย ชิดานนท์ให้สัมภาษณ์ นสพ. มติชน หน้า 1 ในหัวข้อข่าว “**ชี ‘ควั่น’ ไม่ก่อนมะเร็ง บ.บุหรี่ข้ามชาติชี้ไทยแก้ กม.ก่อนลุยลงทุน**” มีข้อความว่า:

“...น.พ.หทัย ชิดานนท์ อดีตประธานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก กล่าวว่า การเปิดเผยตัวของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติในลักษณะนี้เป็นอันตรายเป็นสัญญาณว่า บริษัทเหล่านี้กำลังรุกหนักเตรียมเข้ายึดกิจการผลิตบุหรี่ของไทยเพราะไทยตกอยู่ในเงื้อมมือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เป็นกลยุทธ์ของพวกเขาที่จะเข้าบุกตลาดในช่วงที่นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เดินทางไปสหรัฐ นั่นก็มีความพยายามลอบบีให้บริษัทบุหรี่เข้าพบนายชวน แต่ตนก็ได้ทำหน้าที่สื่อเตือนไว้ล่วงหน้า ขณะนี้ไอเอ็มเอฟก็พยายามบีบให้แปรรูปรัฐวิสาหกิจซึ่งบริษัทบุหรี่ต่างชาดก็ลอบบีให้ไอเอ็มเอฟระบุว่า ไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบของไทยให้เอกชนด้วย แต่โชคดีที่นายชวนทราบข้อมูลในเรื่องเหล่านี้ก่อน...”

24 กันยายน 2541 มีการประชุมคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบ ครั้งที่ 1/2541 ในวาระการประชุมมีเรื่อง “การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ” อยู่ด้วย เอกสารฉบับนี้ได้ส่งไปให้กรรมการทุกท่านก่อนการประชุม ฝ่ายเลขานุการได้เชิญประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้คือประธานกรรมการโรงงานยาสูบ , ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบ , และนายแพทย์หทัย ชิดานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

ส่วนหนึ่งของรายงานการประชุมนี้มีข้อความดังนี้:

วาระที่ 5 เรื่องพิจารณา

5.1 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

พลเอกกองอาจ ชัมพุนทะ ผู้อำนวยการยาสูบได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวาระดังกล่าว โรงงานยาสูบได้ก่อตั้งมาเป็นเวลาเกือบ 60 ปี โดยมีการดำเนินการในลักษณะ Monopoly อย่างเดียว ไม่ได้เตรียมการต่อสู้แข่งขัน หรือดำเนินการด้านอื่น ๆ หรือแม้แต่การผลิตก็ผลิตได้เพียงครั้งเดียวของความต้องการบริโภค ส่วนที่เหลือก็ใช้การผลิตนอกเวลา จึงทำให้ต้นทุนราคาการผลิตค่อนข้างสูง และเมื่อต้องเข้าร่วมเป็นภาคีขององค์การการค้าโลก ตลอดจนการแข่งขันกับบริษัทบุหรี่ต่างประเทศที่เข้ามาโดยเสรีในขณะนี้ และในอนาคตคือ ในปี พ.ศ. 2543 โรงงานยาสูบจะได้รับผลกระทบจากเรื่องภาษี AFTA หรือเขตการค้าปลอดภาษีจะทำให้อัตราภาษีของบุหรี่ลดลง อาจจะลดเหลือ 0 หรือ ร้อยละ 5 และเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในขณะนี้ทำให้ไม่สามารถขึ้นภาษีได้ อีกทั้งการที่รัฐบาลมีนโยบายที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ โรงงานยาสูบจึงได้มีแนวทางในเรื่องการเพิ่มทุน โดยจะร่วมทุนกับบริษัทต่างประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงงานยาสูบ แต่จะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ปฏิบัติงาน จะเป็นการลดต้นทุนให้เกิดการแข่งขันกับต่างประเทศได้ พร้อมทั้งลดจำนวนบุหรี่ต่างประเทศและที่สำคัญคือโรงงานยาสูบไม่ต้องการขยายจำนวนบุหรี่ให้เพิ่มขึ้นในประเทศ เมื่อเกิดกำไรเพิ่มขึ้น โรงงานยาสูบจะนำไปลงทุนเรื่องอื่นให้เกิดประโยชน์ต่อไป เช่นการผลิตพืชปลอดสารพิษ การพัฒนาเป็นศูนย์การค้า สำนักงาน ฯลฯ และขั้นตอนสุดท้ายจึง

เป็นตั้งโรงงานผลิตในประเทศไทย แต่ประเทศไทยเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์เป็น ผู้ควบคุมและทรงสิทธิ์ผู้เดียว โดยกำหนดว่า

1. ยอดการผลิตจะต้องไม่เกิดยอดจำหน่ายของนูห์ต่างประเทศที่นำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย
2. ส่วนที่เหลือให้ผลิตเพื่อการจำหน่ายหรือส่งออกประเทศที่ใกล้เคียงหรือต่างประเทศ ซึ่งบริษัทนูห์ต่างประเทศที่เข้ามาติดต่อ ยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กล่าวมาแล้ว เพราะบริษัทนูห์ต้องการมาตั้งโรงงานผลิตในประเทศไทย อันจะเป็นการลดต้นทุนการผลิตของนูห์ต่างประเทศ ขณะเดียวกันไทยจะได้รับผลประโยชน์จากการร่วมทุนด้วย

ในเรื่องการเตรียมการสำหรับการแปรูปนั้น โรงงานยาสูบถูกจัดอยู่ในประเภท 2 คือให้เตรียมปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อพร้อมที่จะแปรูปต่อไปโดยไม่มีข้อจำกัดใด ๆ ทั้งสิ้น

ส่วนการดำเนินงานของโรงงานยาสูบนั้น มีนโยบายและให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบมาตลอด มีการปฏิบัติตามกฎหมายทุกประการ เลือกสารปรุงแต่งที่เป็นอันตรายน้อยที่สุด แต่ในภาวะปัจจุบันโรงงานยาสูบยังมีข้อจำกัด กล่าวคือ ไม่มีเงินลงทุน และช่องทางการจำหน่ายที่ได้รับกำไรเพียง 30 สตางค์ต่อซอง ต้องเสียภาษีการค้า VAT และเพื่อให้โรงงานยาสูบสามารถอยู่ได้ จึงต้องลดต้นทุนการผลิต จำกัดนูห์ต่างประเทศโดยการร่วมทุนกับบริษัทนูห์ต่างประเทศ ขณะนี้การดำเนินการแปรูปรัฐวิสาหกิจ ได้นำเสนอต่อกระทรวงการคลัง เมื่อได้รับอนุมัติจะกำหนดขอบเขตของงานและว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษากการแปรูปต่อไป

ขั้นตอนการแปรูป

ขั้นตอน 1 การแปรูปจะทำในลักษณะบริษัท จำกัด พร้อมทั้งแยกโรงงานยาสูบเป็นบริษัทแม่ และบริษัทในเครืออีก 8 แห่ง คือ บริษัทผลิตนูห์ที่ 1, ที่ 2, ที่ 3 บริษัทจัดหาและธุรกิจใบยา บริษัทจัดการด้านวิศวกรรม บริษัทจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ บริษัทจัดการธุรกิจโรงพยาบาล บริษัทจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์

ขั้นตอน 2 แสวงหาแนวทางการดำเนินการร่วมทุนกับภาคเอกชนต่าง ๆ เพื่อสร้างศักยภาพและรายได้เปรียบทางการแข่งขัน เช่นรับจ้างผลิตนูห์ต่างประเทศ ผลิตนูห์ใหม่เพื่อการส่งออกต่างประเทศโดยเฉพาะและผลิตภัณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตนูห์ ได้แก่ แผ่นผงยาสูบ ยาเส้นทอง ก้นกรอง ฯลฯ

ขั้นตอน 3 แยกหน่วยธุรกิจอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานหลักออกไปเป็นบริษัท จำกัด โดยการร่วมทุนหรืออื่น ๆ รายละเอียดขึ้นกับการศึกษาความเป็นไปได้ที่บริษัทที่ปรึกษาที่โรงงานยาสูบจะจ้างมาศึกษาต่อไป

ในส่วนบริษัทที่จะเข้าร่วมทุนนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นต่างประเทศ เป็นนักธุรกิจในประเทศก็ได้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อรักษาผลิตภัณฑ์ยาสูบของโรงงานทุกตรา เพื่อรักษานูห์ไทยทั้งหมด และเป็นการส่งออก การร่วมทุนกับบริษัทนูห์ต่างประเทศเป็นทางเลือกสุดท้าย

หลังจากที่ผู้อำนวยการยาสูบได้กล่าวในรายละเอียดแล้วประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นโดยสรุป ดังนี้

นายเมธา เอื้ออภิญญกุล ได้ให้ข้อคิดว่าการดำเนินการแปรูปจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ละขั้นจนในที่สุดจะกลายเป็นบริษัทนูห์ต่างประเทศได้ จึงสมควรจะดำเนินการในลักษณะบริษัทมหาชน (จำกัด) ซึ่งจะมีผู้ร่วมทุนเป็นนักธุรกิจภายในประเทศ

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ได้ให้ข้อสังเกตในเรื่องการแปรูปรัฐวิสาหกิจว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญ และสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่กว่าการเปิดตลาดนูห์ครั้งแรก

จากการศึกษาข้อมูลการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในประเทศต่าง ๆ จะกระทำโดยมีเงื่อนไขว่ารัฐไม่สามารถให้การสนับสนุนองค์กรต่าง ๆ ได้อีกต่อไป อีกทั้งองค์กรนั้นมีการดำเนินงานที่อ่อนแอไม่ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งมีการทุจริตเกิดขึ้น แต่ในส่วนของประเทศไทยเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจซบเซา จนกระทั่งกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เข้ามามีบทบาทในประเทศไทย และจากการศึกษาเอกสารในหนังสือแสดงเจตจำนงของรัฐบาล ต่อ IMF ฉบับที่ 1 (วันที่ 25 พฤศจิกายน 2540) ฉบับที่ 2 (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2541) ฉบับที่ 3 (วันที่ 26 พฤษภาคม 2541) ได้มีการพูดถึงเล็กน้อยถึงการศึกษาแนวทางการกำหนดทิศทางการแปรรูปของโรงงานยาสูบให้แล้วเสร็จในภายในไตรมาสแรก ของปี พ.ศ. 2542 ในขณะที่ฉบับแรก ๆ ไม่มีการกล่าวถึงเลย

หลังจากนั้น นพ.หทัย ชิตานนท์ ได้ให้ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาเรื่องนุหรือรวมถึงการแปรรูปรัฐวิสาหกิจมาตลอดจากเอกสารต่าง ๆ ทั่วโลก ถึงกลยุทธ์ที่บริษัทนุหรือใช้ในการหาตลาดใหม่คือ

ขั้นตอน 1 การเกี่ยว บริษัทนุหรือจะให้ข้อเสนอด้านการช่วยเหลือเพิ่มความสามารถทางเทคโนโลยี เช่น ให้ทุนดูงาน ให้เทคโนโลยีในการปลูกบ่มยาสูบ, การผลิต

ขั้นตอน 2 แต่งงาน เป็นลักษณะการร่วมทุน โดยเริ่มจากหุ้นส่วนแต่น้อยและเมื่อขยายเพิ่มทุนมากกว่าร้อยละ 50 ก็จะสามารถยึดบริษัทได้ มีเหตุการณ์ในลักษณะแบบนี้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกแล้วมากมาย สุดท้ายบริษัทต่างประเทศสามารถเข้าถึงผู้บริหารประเทศได้

ขั้นตอน 3 รักชม บริษัทนุหรือจะเพิ่มทุนขึ้นเริ่มกำหนดนโยบายเอง และเริ่มเกิดความขัดแย้งกับผู้ผลิตในประเทศนั้น

ขั้นตอน 4 หย่าร้าง (Take over) กิจการโรงงานยาสูบจากผู้ผลิตเดิม ในความเป็นจริงแล้วบริษัทนุหรือต่างประเทศได้เคยพยายามเข้ามาติดต่อและต้องการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้มาตลอด และหลายครั้ง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535 แต่โรงงานยาสูบ และรัฐบาลได้ทราบข้อมูลจาก นพ.หทัย ชิตานนท์ จึงปฏิเสธความร่วมมือกับบริษัทนุหรือทุกรูปแบบ เมื่อพิจารณาเหตุผลของการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในยุค IMF ซึ่งกำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่จะต้องอยู่ในข่ายการแปรรูป คือ รัฐวิสาหกิจที่ขาดทุน ไม่มีประสิทธิภาพ มีการทุจริต และรัฐบาลแบกภาระไม่ไหว แต่โรงงานยาสูบสามารถทำรายได้ส่งเงินเข้ากระทรวงการคลังปีละประมาณ 42,000 ล้านบาท เป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นอันดับ 3 ของประเทศเจ้าหน้าที่ได้รับโบนัสมาตลอด ดังนั้น รัฐบาลจึงควรต้องรักษาโรงงานยาสูบ หรือถ้าต้องทำการร่วมทุนต้องเป็นผู้ร่วมทุนภายในประเทศ ถ้ามีการร่วมทุนต่าง ๆ ประเทศจะเกิดผลเสียต่าง ๆ คือ

1. คนงานของโรงงานยาสูบจะต้องตกงานเป็นจำนวนมาก เพราะต้องมีการใช้เครื่องจักรเทคโนโลยีกำลังผลิตสูงแทนกำลังคน
2. อัตราการสูบบุหรี่ยี่ห้อของประชาชนในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมากมีคนป่วยด้วยโรคจากการสูบบุหรี่ยี่ห้อเพิ่มขึ้น
3. เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะได้รับผลกระทบ เพราะบริษัทนุหรือต่างประเทศจะนำเข้าใบยาจากแหล่งอื่นที่ราคาถูกกว่า

การยอมให้บริษัทต่างชาติเข้ามาร่วมทุน โรงงานยาสูบจะถูกยึด เพราะบริษัทนุหรือต่างชาติมีเงิน มีอิทธิพลมาก จะเข้ามามีอิทธิพลเหนือข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมืองโดย เปรียบเสมือนการสูญเสียเอกราชที่ประเทศไทยอาจไม่สามารถกู้เอกราชกลับคืนมาได้ และการรณรงค์เรื่องไม่สูบบุหรี่ยี่ห้อของประเทศไทยจะสูญเสียเปล่า ประสบหายนะ ดังนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนต้องให้ความสนใจ

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยได้สรุปความในเรื่องนี้ว่า

1. รัฐบาลควรต้องให้โรงงานยาสูบสามารถดำเนินการหาทุนได้ และให้นำรายได้เพื่อให้เกิดการลงทุน ปรับปรุงพัฒนาตัวเองได้
2. ถ้าโรงงานยาสูบต้องแปรรูปผู้ร่วมทุนต้องเป็นนักธุรกิจปลอดจากนักธุรกิจบริษัทหรือข้ามชาติ

ที่ประชุมได้มีมติในเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

มติที่ประชุม 1 1. ไม่ควรมีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ หรือยืดระยะเวลาการแปรรูปให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ถ้าไม่สามารถยับยั้งการแปรรูปได้ให้ดำเนินการโดยการร่วมทุนกับนักธุรกิจไทย

วันที่ 13 ตุลาคม 2541 ดร.ดักลาส เบทเซอร์ แห่งโครงการ Tobacco Free Project ขององค์การอนามัยโลกส่งอีเมลถึง ดร.จุติ แมคไคย์ และผ่านถึง น.พ.หทัย ชิดานนท์ ตอบคำถามเกี่ยวกับการลงทุนของต่างชาติ และผลกระทบต่อสาธารณสุข มีข้อความดังนี้:

“ The Tobacco-free Initiative is investigating issues of domestic and international trade, foreign direct investment, and the links between international trade agreements and public health. Dr MacKay, after receiving a letter from the Thailand Ministry of Health, requested that we provide an opinion on whether the privatization of the Thailand Tobacco Monopoly might be influenced by international trade agreements. In response to Dr Mackay’s request I have drafted, along with a legal colleague from Columbia University Mr Samrat Ganguly, an opinion on this issue (please find attached). We have concluded that:

If the Government of Thailand chooses to privatize the Thailand Tobacco Monopoly, there is no international law that would prevent it from doing so. However, external parties also do not have the benefit of international law in their efforts to force privatization simply on the basis of law. If the Government does proceed with privatization, it may be able to restrict foreign participation, provided that it does not affect access to the market for foreign producers. The value of such a restriction will depend on the situation in Thailand when the process occurs.”

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2541 สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบ จัดสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจ และการแปรรูปวิสาหกิจ ที่สำนักงานสมาคมฯ โดยเชิญวิทยากรอภิปราย คือ

1. นายแพทย์หทัย ชิดานนท์
2. อาจารย์ใจ อึ้งภากรณ์
3. คุณสมบูรณ์ ทรัพย์สาร
4. คุณบัญญัติ กลั่นสุวรรณ

5. คุณชัยสิทธิ์ เผือกโสภา

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2541 ดร.จูคิม แมคไคย์ ส่งอีเมลล์จากฟิลิปปินส์ แจ้งข่าวเกี่ยวกับการแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในประเทศเกาหลีใต้ว่า:

." Dr Il Soon Kim is in the WPRO meeting and told me that before he came, he phoned the Ministry of Finance, who told him that there would be a sale of 25% of stocks of Korea Ginseng Tobacco Company within 1999, with not more than 7% allowed to be purchased by any individual or company. Korea has been looking at privatisation for some time, but the IMF pressure has pushed this forward.

Dr Il Soon Kim will let us know when this is announced formally."

การสนับสนุนจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการไม่สูบบุหรี่จากต่างประเทศ

ในเดือนตุลาคม 2541 นายแพทย์หทัย จิตานนท์ ได้ส่งเอกสารเรื่อง 'Denationalization of Thailand Tobacco Monopoly' ไปให้บุคคลสำคัญผู้ทำงานควบคุมยาสูบของโลกหลายคนคือ ศ.พญ.จูคิม แมคไคย์ ประธานคณะกรรมการนโยบายควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก , นพ.เกรกอรี คอนนอลลี หน.สำนักงานควบคุมยาสูบของกรมอนามัย มลรัฐแมสซาชูเซต , นายจอห์น บลูม ผู้จัดการโครงการเยาวชนปลอดบุหรี่ , ดร.รอส แฮมมอนด์ แห่งโครงการซานฟรานซิสโกปลอดบุหรี่และนายโรเบิร์ต ไวสแมน บรรณาธิการนิตยสารเดอะมัลติแชนแนล มอนิเตอร์ ภายหลังจากการส่งเอกสารนี้ไปทางเมลล์อิเล็กทรอนิกส์ คณะผู้ร่วมอุดมการณ์เหล่านี้ก็ได้ปรึกษากันถึงวิธีดำเนินการจนในที่สุดนายโรเบิร์ต ไวสแมน ก็สามารถชี้แจงทำความเข้าใจจนสมาชิกสภาผู้แทน 14 คน และวุฒิสมาชิก 3 คน ได้ร่วมกันลงนามในหนังสือลงวันที่ 8 ธันวาคม ถึงนายมิเชล กองเคอซูส์ ผู้จัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศแจ้งว่าการแปรรูปโรงงานยาสูบไทยจะมีผลกระทบทางสุขภาพอย่างร้ายแรง จึงขอให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ทบทวนนโยบายนี้ด้วย

ความคิดเห็นของธนาคารโลก

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย ได้มีหนังสือถึงนายเจมส์ วูฟเฟ่นสัน ประธานธนาคารโลกเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2541 แสดงความห่วงใยต่อแผนการแปรรูปโรงงานยาสูบตามข้อเสนอแนะของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ การแปรรูปจะทำให้ประชาชนบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้น , คนงานตกงาน , ชาวไร่ไร้อาชีพ และเกิดความหายนะในการควบคุมยาสูบ โดยเหตุที่ธนาคารโลกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศและมีนโยบายชัดเจนในการไม่สนับสนุนการลงทุนในกิจการยาสูบ จึงใคร่ขอให้ธนาคารฯได้ขอร้องให้กองทุนฯเปลี่ยนนโยบายในเรื่องนี้ด้วย

ในวันที่ 7 มกราคม 2542 ผู้อำนวยการธนาคารโลกประจำประเทศไทยได้มีหนังสือตอบใจ
ความว่าธนาคารฯขอร่วมความห่วงใยในเรื่องการจ้างงานและการสาธารณสุขที่จะเกิดจากการแปรรูป
โรงงานยาสูบ แต่รัฐบาลก็ได้วางแผนแม่บทว่าจะแปรรูปเป็นเพียงบางส่วนโดยจะยังคงควบคุมกิจการ
ส่วนใหญ่อยู่ โดยแผนแม่บทได้ตั้งเอาไว้ก็ดีด้วยเหตุผลทางสุขภาพ

4. ข้อวิเคราะห์

การวิเคราะห์ต่อไปนี้จะได้อธิบายหลักการทั่วไปของการแปรรูปเป็นเอกชน (privatisation) ประกอบกับกรณีเฉพาะการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ

4.1 เหตุใดจึงต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ

ไม่เคยปรากฏว่าท่านรองนายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งรับผิดชอบเรื่องการแปรรูปฯ และท่านรัฐมนตรีคลังผู้ซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายระดับสูงสุดของโรงงานยาสูบ ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ในเรื่องว่ารัฐบาลได้ตั้งนโยบายในเรื่องนี้อย่างไร แต่ประธานกรรมการและผู้อำนวยการโรงงานยาสูบได้แถลงต่อสื่อมวลชนมาเป็นระยะซึ่งประมวลได้ว่ามีประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) นายสมใจนึก เอ็งตระกูล ประธานกรรมการโรงงานยาสูบ ให้สัมภาษณ์ นสพ. The Asian Wall Street Journal 18 มิ.ย. 41 น. 1 ว่า โรงงานยาสูบได้เริ่มพิจารณาการร่วมลงทุน (joint venture) มาตั้งแต่ก่อน ที่รัฐบาลจะรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศแล้วและว่าได้เจรจากับหลายบริษัทซึ่งอาจเลือกผู้ร่วมทุนมากกว่าหนึ่งราย

- ข้อนี้วิเคราะห์ได้ว่า ผู้กำหนดนโยบายของโรงงานยาสูบ ได้พยายามมานานแล้ว และไม่เกี่ยวกับเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟ

ข้อที่ว่า 'อาจเลือกผู้ร่วมทุนมากกว่าหนึ่งราย' นั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ประธานฯ โรงงานยาสูบผู้นี้คงไม่เคยได้ศึกษาถึงพฤติกรรมและวิธีการของบริษัทบุหรี่ยี่ห้อชาติเลย ไม่เคยมีที่ใดในโลกที่บริษัทบุหรี่ยี่ห้อชาติมากกว่าหนึ่งจะเข้าไปรวมทุนกันผลิตกับบริษัทเจ้าของบ้านในสถานะเป็นบริษัทเดียวกัน

ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบ พล.ท.องอาจ ชัมพุนทะ ได้ให้สัมภาษณ์ นสพ. บางกอกโพสต์ (20 เม.ย. 41 น. 1) ว่าการที่บริษัทบุหรี่ยี่ห้อชาติจะมาเป็นหุ้นส่วนกับโรงงานยาสูบนั้นมีข้อดีหลายประการดังต่อไปนี้

- 2) จะเป็นการผลิตเพื่อขยายไปในตลาดอินโดจีน

- ข้อนี้เป็นข้ออ้างที่สาธารณะฟังแล้วก็เห็นคล้อยด้วยว่าไทยจะได้มีรายได้จากการส่งสินค้าไปจำหน่ายในต่างประเทศ แต่ความเป็นจริงแล้ว ข้ออ้างนี้เป็นกลลวง เพราะปัจจุบันประเทศต่างๆ

ในอินโดจีนก็มีโรงงานผลิตบุหรี่ยี่ห้อของบริษัทข้ามชาติอยู่หลายยี่ห้อ บุหรี่เถื่อนที่เข้ามาไทยส่วนหนึ่งก็มาจากโรงงานเหล่านี้ ดังนั้นการผลิตก็จะไปสู่ตลาดไทยเป็นหลัก

3) จะช่วยนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาให้โรงงานยาสูบ

- ข้อนี้จะเป็นจริงแน่นอน แต่คนงานโรงงานยาสูบจะตกงานอีกเท่าไรผู้อำนวยการโรงงานยาสูบไม่เคยนึกถึง

4) จะมีการจัดเวลาเพื่อให้บุหรี่ไทยเพิ่มคุณภาพและปรับราคา ส่วนบุหรี่ต่างประเทศจะต้องรอเวลาให้บุหรี่ไทยทำตลาดได้ก่อน

- บริษัทบุหรี่ข้ามชาติคงไม่ปัญญอ่อนและใจอ่อนที่จะยอมตามที่ ผ.อ.ว่า

5) บุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศ จะผลิตสำหรับตลาดระดับบนเท่านั้น ส่วนบุหรี่ไทยจะผลิตสำหรับตลาดส่วนใหญ่ขนาดที่ต่างคนต่างผลิต บุหรือนอกต้องเสียภาษีขาเข้ายังสามารถขายราคาต่ำ จน ผ.อ.โรงงานยาสูบเคยร้องมาแล้วตลอดมาว่าส่วนแบ่งการตลาดของบุหรี่ไทยลดลงเรื่อยๆ หากได้มาผลิตในไทยไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าบุหรี่ยี่ห้อไทยก็จะต้องสูญเสียไปหมด

4.2 ผลดีของการแปรรูปเป็นเอกชน

จากบทความที่ลงตีพิมพ์ในสื่อมวลชน, การประชุมระดมสมอง, ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการ, ผู้บริหาร, และผู้กำหนดนโยบายอาจประมวลได้ว่าการแปรรูปเป็นเอกชนมีผลดีดังต่อไปนี้:

1) รัฐวิสาหกิจไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เกิดความคล่องตัวมากขึ้น มีการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ (ดร.สาวิตรี โพธิ์วิเศษ-นสพ.บางกอกโพสต์ 15 เม.ย. 41 น. 6, ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิ.ย. 41 น. 6).

- ประเด็นนี้ใช้ได้กับผลิตภัณฑ์อื่นๆ แต่ต้องไม่ใช่กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งเป็นสินค้าที่ทำลายสุขภาพของประชาชน

2) ผู้บริโภคมีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น แต่ราคาถูกลง (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิ.ย. 41 น. 6)

สัมปทานจากรัฐเท่านั้น (ปลัดกระทรวงการคลัง, นสพ.กท.ธุรกิจ 20 มิย. 41 น.1)

- หากนำข้อดีข้อนี้มาใช้กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ก็จะทำให้ประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาของรัฐบาลซึ่ง มีความเอื้ออาทรต่อราษฎร

3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือคนงานไทยได้รับการพัฒนาให้มีทักษะและระดับเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้ได้รับค่าแรงสูงขึ้น (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย.41 น.6)

- ข้อนี้เป็นความจริงสำหรับอุตสาหกรรมประเภทอื่น แต่อุตสาหกรรมผลิตบุหรี่นั้นใช้เครื่องจักรที่ทรงประสิทธิภาพสูงมาก โรงงานยาสูบไทยเคยผลิตได้นาทีละ 4000 มวน แต่เครื่องจักรของบริษัท บุหรี่ข้ามชาติที่จะนำเข้ามา(หากได้รับอนุญาตให้เข้ามาร่วมทุน) จะผลิตได้ถึงนาทีละ 15,000 มวน ทำให้ต้องลดคนออกจากงานเป็นจำนวนมาก

4) รัฐบาลไทยไม่ต้องมีภาระในการอุดหนุนรัฐวิสาหกิจ หรือในการจัดหาเงินทุนให้กับรัฐวิสาหกิจ (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย. น.6)

- ข้อนี้อาจเป็นความจริง เฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุน และรัฐวิสาหกิจที่ต้องการการลงทุนจำนวนมาก แต่ไม่เป็นความจริงสำหรับโรงงานยาสูบเพราะการณักลับตรงข้าม โรงงานยาสูบสามารถทำรายได้ส่งเข้าคลังถึงปีละ 40,000 ล้านบาท ซึ่งนับเป็นรัฐวิสาหกิจที่อุ้มชูรัฐบาลได้เป็นอย่างดีตลอดมา
- โรงงานยาสูบไม่ใช่รัฐวิสาหกิจที่มีความหย่อนประสิทธิภาพ การณักลับตรงกันข้าม รายงานของคณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจปี 2540 สำหรับรัฐวิสาหกิจ 25 แห่ง สรุปว่า ผลการประเมินสูงสุด(คือมีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินการได้ดีขึ้นมาก) อันดับหนึ่งได้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย, อันดับสองได้แก่การทำเรือแห่งประเทศไทย และอันดับสามคือโรงงานยาสูบซึ่งคะแนนในระดับ 1.41 มีกำไรสุทธิเพื่อจัดสรรโบนัส 5,000,140,218 บาท หรือคิดเป็น 10.59% ของกำไรและมีการจ่ายโบนัสพนักงานคิดเป็น 4.81 เท่าของเงินเดือน (9)

5) รัฐบาลได้รับเงินก้อนใหญ่เพื่อไปใช้หนี้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทรัพย์สินของโรงงานยาสูบมีมูลค่าสูงมาก โดยเฉพาะที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในใจกลางกรุงเทพมหานครมีราคาแพง

4.3 ผลเสียของการแปรรูปเป็นเอกชน

การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ มีหลักฐานว่าการที่บริษัทหรือข้ามชาติได้เข้าไปตั้งโรงงานผลิตในประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ก่อให้เกิดผลเสีย สรุปได้ดังนี้

1) ผลเสียด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.1) การสูบบุหรี่ของประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นผลให้การเจ็บป่วย ความพิการและการตายเพิ่มขึ้น

การศึกษาโดย ERC Statistical International ของอังกฤษ พบว่าในประเทศยุโรปกลางและตะวันออก การบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.2 ระหว่างปี 2538 ถึง 2543

หลังจากที่บริษัทหรือข้ามชาติได้พากันไปตั้งโรงงานผลิตบุหรี่ในประมาณปี 2535 โดยรัฐบาลของประเทศต่างๆในยุโรปตะวันออกได้อนุญาตให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของตนเองได้ การบริโภคยาสูบก็ได้เพิ่มขึ้น

ที่ประเทศสาธารณรัฐเชค ในปี 2536 อัตราการสูบบุหรี่ชาย 38 เปอรเซ็นต์และหญิง 29 เปอรเซ็นต์ได้เพิ่มขึ้นเมื่อปี 2537 เป็นร้อยละ43และ31 ตามลำดับ

ที่ประเทศรัสเซีย อัตราการสูบบุหรี่ในชายเพิ่มจากร้อยละ 53 ในปี 2528 เป็น 67ในปี 2536 ในอัตราการสูบบุหรี่ของหญิงเพิ่มจากร้อยละ10ในปี 2528 เป็น 25-30ในปี 2538

ที่ประเทศโรมาเนีย อัตราการสูบบุหรี่ของประชาชนในปี 2532 คือร้อยละ 25.9 (ชาย 43.9 , หญิง 11.3) ในปี 2537 อัตรานี้ได้เพิ่มเป็น 28 , 42.7 , และ 15.2 ตามลำดับ

ที่ประเทศอุซเบคิสถาน อัตราการสูบบุหรี่ในปี 2532 คือ 40ในชายและ 1ในหญิง ในปี 2537 อัตราเหล่านี้ได้เพิ่มเป็น 49 และ 9 ตามลำดับ

1.2) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคเกิดจากบุหรี่จะเพิ่มขึ้น เป็นภาระหนักสำหรับส่วนบุคคลและรัฐ

2) ผลเสียต่อการจ้างงานโรงงานผลิตบุหรี่

คนงานโรงงานยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมากด้วยเหตุผล 2 ประการคือ:

ก. บริษัทหรือข้ามชาติเมื่อเข้าไปตั้งฐานการผลิตที่ใด จะนำเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เข้าไปด้วย เครื่องจักรที่เคยผลิตบุหรี่ได้นาทีละ 7,000 มวน จะปั๊มได้นาทีละ 14,000 มวน จึงต้องลดคนงานลง

ในสหภาพยุโรป แม้ว่าการผลิตบุหรี่ ระหว่างปี 2521 ถึง 2537 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 แต่การจ้างงานได้ลดจำนวนลงถึงร้อยละ 49

ข. บริษัทหรือข้ามชาติจะไม่มีความต้องการต่อคนงานของประเทศที่ตนเข้าไปตั้งฐานการผลิต หากไม่สามารถทำกำไรได้ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม บริษัทจะปิดโรงงานโดยไม่สนใจว่าคนงานทั้งหมดจะถูกปล่อยแพ

บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้ปิดโรงงานของตนไปแล้วในประเทศต่างๆ คือ บริษัทแบท (British American Tobacco) ที่จัดตะกอง ประเทศบังคลาเทศ เมื่อ 2535, บริษัทแบท ที่ประเทศฟินแลนด์ เมื่อ 2538, บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ ที่ประเทศฟินแลนด์ เมื่อ 2541, บริษัทแบท ที่เมืองทาสเคนท์ ประเทศอุซเบกิสถาน เมื่อ 2541, บริษัทอาร์ เจ เรย์โนลด์ ที่รัสเซีย เมื่อ 2541, บริษัทแบท ที่ประเทศมาลาวีเมื่อ กุมภาพันธ์ 2542, บริษัทฟิลิป มอริสจะปิดโรงงานในบราซิล ในปี 2542 และล่าสุดบริษัทแบทจะปิดโรงงานที่สิงคโปร์ในเดือน มิถุนายน 2542 นี้

3) ผลเสียต่อการเพาะปลูกใบยาสูบ

เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ จะนำใบยาสูบจากต่างประเทศเข้าจากสหรัฐฯ และบางส่วนจะนำเข้าจากฐานการผลิตในประเทศต่างๆ ที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติไปตั้งเอาไว้

สถาบันเศรษฐศาสตร์การเกษตรและอาหารได้ศึกษาเรื่องนี้และพบว่าในประเทศโปแลนด์ จำนวนเกษตรกรเพาะปลูกใบยาสูบได้ลดลงจาก 138,000 คน ในปี 2530 ลงมาเหลือ 40,000 คนในปี 2537 ในประเทศบุลกาเรียการผลิตใบยาสูบลดลงจาก 120,000 ตันในปี 2529 ลงมาเป็น 25,000 ตันในปี 2538

4) ผลเสียต่อรายได้ของรัฐ

รัฐบาลจะขาดหรือมีรายได้ลดลงจาก 2 แหล่งคือ:

- ก. รายได้จากโรงงานยาสูบ ซึ่งได้ส่งเข้าคลังเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (ปี 2540 ได้ส่งรายได้ให้รัฐ 40,000 ล้านบาท)
- ข. รายได้จากภาษีขาเข้าเนื่องจากมีการผลิตในประเทศบริษัทบุหรี่ข้ามชาติที่ได้รับสิทธิการผลิตในประเทศจึงไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าอีกต่อไปเป็นจำนวนมาก เมื่อปี 2541 ประเทศไทยมีรายได้จากภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศสูงถึง 4,092 ล้านบาท

5) ผลเสียต่อการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

หากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติสามารถเข้ามาตั้งรกรากในประเทศได้ ก็จะสามารถใช้เงินเพื่อซื้ออิทธิพล(buying influence)จากผู้นำสาขาต่างๆในสังคม, นักการเมือง, และแม้แต่สื่อมวลชนได้

องค์การของรัฐและที่มีไซของรัฐ ที่ได้เคยทำการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างได้ผลพอสมควรตลอดมา มีทรัพยากรทั้งด้านการเงินและบุคลากรน้อยมาก ต่อไปจะไม่สามารถต่อสู้กับพ่อค้าบริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้ การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะไม่สัมฤทธิ์ผลแต่อย่างใด

6) วงจรรูปาพยั

การเจรจาเพื่อเลือกบริษัทนุหรี่ต่างประเทศให้ได้เข้ามาร่วมกิจการหรือซื้อกิจการ จะมีการจ่ายเงิน 'ได้โต้ะ' ก่อนใหญ่่นับหมื่นล้านบาท ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจและสั่งการ

ในทวีปอเมริกาใต้ 1976 Securities and Exchange Commission report รายงานว่า ในช่วงทศวรรษที่ 1970s บริษัทฟิลิปมอริส และอาร์เจเรย์โนลด์ได้'จ่ายเงินอันน่าสงสัย'จำนวน 2.8 ล้านเหรียญสหรัฐให้แก่ข้าราชการใน 7 ประเทศ เพื่อให้ได้สิทธิพิเศษในฐานะการผลิตของตน

ประธานบริษัทนุหรี่ข้ามชาติมักจะเดินทางเข้าไปพบผู้นำของประเทศต่างๆ และหลังจากนั้นก็ได้ไฟเขียวให้เข้าไปตั้งรกรากในประเทศนั้นๆ ส่วนมากกระทำกันอย่างลับๆ แต่ที่ปรากฏเป็นข่าวก็มีประธานบริษัทแบทได้ไปพบประธานาธิบดี คาริมอฟ ของประเทศอุซเบกิสถาน เมื่อปลายปี 2538, ประธานบริษัทฟิลิปมอริสไปพบประธานาธิบดีจีน เมื่อปี 2541 และล่าสุดประธานบริษัทฟิลิปมอริสได้ไปพบประธานาธิบดีเกาหลีใต้ในปี 2542

5. สรุป

หากประเทศไทยจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบให้เป็นเอกชนโดยให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้วย จะเกิดผลดีและผลเสียดังนี้

ผลดี

1. ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมการผลิตและการตลาดสูงขึ้น
2. คุณภาพของบุหรี่ดีขึ้น และราคาถูกลง
3. พนักงานของโรงงานยาสูบได้รับการพัฒนาให้มีทักษะและระดับเทคโนโลยีสูงขึ้น
4. รัฐบาลไทยได้เงินเป็นจำนวนมากเพื่อนำไปใช้หนี้ไอเอ็มเอฟ

ผลเสีย

1. ต่อสุขภาพ
 - ประชาชนจะสูบบุหรี่มากขึ้น
 - การเจ็บป่วย พิกัดและตายจากโรคที่เกิดจากบุหรี่จะมากขึ้น
 - ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจะมากขึ้น
2. ต่อการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
 - การรณรงค์จะไม่สัมฤทธิ์ผล
3. ต่อคนงานโรงงานยาสูบ
 - จะมีการเลิกจ้างงานเป็นจำนวนมาก
 - ในอนาคต อาจมีการปิดโรงงานหากผลทางธุรกิจไม่ดีพอ คนงานจะตกงานทั้งหมด
4. ต่อชาวไร่ยาสูบ
 - โรงงานของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะซื้อใบยาไทยน้อยลง เพราะส่วนใหญ่จะนำเข้าใบยาชั้นดีเข้ามาจากสหรัฐฯ
 - ชาวไร่จะตกงานเป็นจำนวนมาก
5. ต่อรายได้จากบุหรี่ของรัฐ
 - รัฐบาลจะไม่ได้รายได้ที่โรงงานยาสูบส่งให้ในแต่ละปี (พ.ศ. 2540 เป็นเงิน 40,000 ล้านบาท)
 - รัฐบาลจะขาดรายได้ที่ได้รับจากภาษีขาเข้าบุหรี่ (4,092 ล้านบาทในปี 2541)

6. เกิดวงจรอุบาทว์

- จะมีการจ่ายเงิน 'ได้โต๊ะ' เป็นจำนวนมากเพื่อแลกกับสิทธิที่จะได้เข้ามาลงรากฐานการผลิต

จะเห็นได้ว่าผลเสียมีมากมายคณานับ แต่ผลดีเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา
ที่สำคัญที่สุดคือเป็นการเปลี่ยนสัญชาติ (denationalize) รัฐวิสาหกิจยาสูบ
คือการขายเอกราชบุรีของประเทศ

**เมื่อประเทศเราต้องเสียกรุงให้แก่พม่า เรายังมีโอกาสกู้ชาติสร้างบ้านแปงเมืองใหม่ได้ แต่ถ้า
ต้องเสียเอกราชทางยาสูบให้แก่พ่อค้าบุหรี่ข้ามชาติ อย่าหวังว่าจะกู้กลับคืนได้เลย**

เอกสารอ้างอิง

1. "Backing from workers vital for success" , Bangkok Post—Business, 31 July 1998, p.2
2. "ขายรัฐวิสาหกิจ บทเรียนจากอังกฤษสู่ไทย" จุดประกาย 27 เมษายน 2541 น. 1
3. "เกาหลีได้เล็งแปรรูป 4 รัฐวิสาหกิจใหญ่" กรุงเทพธุรกิจ 9 มิถุนายน 2541 น. 25
4. "Privatisation starts to lose its way" Bangkok Post, Business Section, 19 August 1998, p.8
5. Letter of Intent of the Government of Thailand, 25 November, 1997.
6. letter of Intent of the Government of Thailand, 24 February , 1998.
7. Letter of Intent of the Government of Thailand, 26 May 1998.
8. Connolly, G.N. Worldwide Expansion of Transnational Tobacco Industry. J. Nat Cancer Inst Monograph No.12, 1992, P.29-35.
9. "เผย 3 รัฐวิสาหกิจบริหารงานเยี่ยม • มีสิทธิได้รับโบนัส -เพิ่มเงินเดือน" กรุงเทพธุรกิจ 24 กรกฎาคม 2541 น.19

ภาคผนวก

ถ้าจะไม่ให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น
จะต้องสกัดกั้นการรุกรานของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์

ประธาน

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

(ส่งให้ นศพ.มติชนพิจารณานำลงพิมพ์เมื่อ 17 มีนาคม 2540 นศพ. ไทยโพสต์ ลงพิมพ์ในฉบับวันที่ 21 เมษายน 2540 หน้า 7)

อีกไม่กี่วันก็จะถึง ‘วันไม่สูบบุหรี่โลก’ กันแล้ว กิจกรรมการรณรงค์ก็จะมีเหมือนทุกปีที่ผ่านมา ก็คือ การเดิน เต้น เต้น และจัดนิทรรศการ สื่อมวลชนก็เผยแพร่ มีข่าวและรูปภาพอยู่วันสองวัน เสร็จแล้วทุกอย่างก็กลับเข้าสู่สภาพเดิม คือความเงียบ สลับกับ ‘การตีฆ้อง’ ขึ้นมาเป็นครั้งคราว

แต่ฝ่ายตรงข้ามนั้นดำเนินการไต่ดิน รุกคืบอยู่ตลอดเวลา ด้วยกลยุทธ์อันชาญฉลาด ด้วยเล่ห์กลที่นักรณรงค์(เพื่อการไม่สูบบุหรี่) ตามไม่ค่อยจะทัน

ผู้เขียนเคยให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์วอชิงตัน โพสต์(ลงพิมพ์ในฉบับวันที่ 18 พฤศจิกายน 2539 หน้า 1)ไปว่า ในการควบคุมมิให้ประชาชนสูบบุหรี่มากขึ้นนั้น ไม่เหมือนกับการป้องกันรักษาโรคอื่น ๆ อาทิเช่นวัณโรค เมื่อมนุษย์เราคิดค้นยาฆ่าเชื้อวัณโรคได้ เราก็ชนะไปครึ่งหนึ่งแล้ว แต่การควบคุมการบริโภคยาสูบนั้น ถ้าเราไม่ปราบพ่อค้าบุหรี่ข้ามชาติเราจะไม่สามารถป้องกันมิให้ประชาชนของเราสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นได้

จังหวะก้าวของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติหลังจากเข้ามาเปิดตลาด

ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติจะใช้กลยุทธ์ในการรุกคืบเข้ายึดประเทศด้วย 4 จังหวะก้าว คือ ระยะเกี่ยวพาราสี, ระยะแต่งงาน, ระยะน้ำผึ้งชมและสิ้นสุดด้วยการหย่าร้าง

1. ระยะเกี่ยวพาราสี

เมื่อบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ สามารถเข้ามาเปิดตลาดได้ สิ่งแรกที่ทำคือเริ่มเสนอการช่วยเหลือเพิ่มขีดความสามารถทางเทคโนโลยี ทั้งในด้านการปลูก-ปมใบยาสูบ และการผลิตบุหรี่ในโรงงาน จะอุปถัมภ์จัดการให้เดินทางไปดูงานในประเทศ

ที่ประเทศจีนซึ่งมีผู้สูบบุหรี่มากที่สุดในโลกถึง 300 ล้านคน ถึงแม้บุหรี่ต่างประเทศจะยังไม่ได้รับอนุญาตให้วางจำหน่ายได้ แต่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติก็ได้ส่งวัตถุดิบเข้าไปสู่ขบวนการผลิต, เข้าไปช่วยเหลือตรึงเงินผู้ปลูกใบยาสูบ, เสนอให้ทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และให้การฝึกอบรมนักเทคนิคและบุคลากรประเภทอื่น ๆ

2. ระยะแต่งงาน

ถัดจากเข้ามาเกี่ยวและตีสนิทด้วยก็จะก้าวเข้าไปสู่การสมรสสมรส กล่าวคือจะขอลงทุนร่วม (joint venture) กับโรงงานยาสูบของรัฐ นับเป็นการ ‘ปักหลัก’ อย่างมั่นคง

ที่ประเทศจีน เมื่อปี 2533 บริษัทบุหรี่อเมริกันเจเรย์โนลด์สามารถเข้าไปร่วมลงทุนและเปิดโรงงานผลิตร่วมกับโรงงานยาสูบของรัฐบาลที่เมืองเซี่ยเหมินด้วยเงินลงทุน 525 ล้านบาทและมีกำลังผลิตปีละ 2500 ล้านมวน บรรษัทข้ามชาติของอังกฤษ คือ บริษัทรอยัลแมนส์ก็ได้ร่วมทุนด้วยสัดส่วนร้อยละ 50 กับโรงงานยาสูบของรัฐบาล ตั้งโรงงานผลิตบุหรี่ที่ห่อรอยัลแมนส์, ดันฮิล, คาร์ตเฮ และปีเตอร์สตุวี่แซนท์

ในปี 2536 บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ก็สามารถเข้าไปฝั่งรากที่อินเดียได้โดยตั้งบริษัทร่วมลงทุน ชื่อว่าไมตี้อาร์เจเรย์โนลด์ โดยตั้งเป้าจะผลิตบุหรี่ยี่ห้อต่าง ๆ (มอร์, คาเมล, ซาเลม และวินสตัน เป็นต้น) ถึงปีละ 6 พันล้านมวน ในการนี้อาร์เจเรย์โนลด์ถือหุ้นร้อยละ 40 ร่วมกับฝ่ายอินเดียผู้ร่วมทุนสองรายคือโมดิฟอนและอินดิตรอน ซึ่งถือหุ้นรวมกันร้อยละ 40 ส่วนอีก 20 ขยายหุ้นให้สาธารณะ การบุกรุกครั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอรัฐบาลว่าไม่เห็นด้วย แต่หลังจากการ ‘สวด’ ในระยะแรกการร่วมทุนก็ดำเนินต่อไปจนได้ ส่วนบริษัทฟิลิปปินส์ก็ได้เข้าไปร่วมลงทุนโดยมีหุ้นส่วนร้อยละ 36 ในบริษัทกอดเฟรย์ฟิลิปปินส์

ที่ประเทศเวียดนามบริษัทฟิลิปมอริส ได้รับอนุญาตให้ร่วมลงทุนกับโรงงานยาสูบของรัฐบาล โดยตั้งโรงงานที่นครโฮจิมินห์ บริษัทฟิลิปมอริสเวียดนามนี้ได้ผลิตบุหรี่มาร์ลโบโรและนำออกจำหน่ายในปลายปี 2537 นอกจากนี้บริษัทอเมริกันรายนี้ก็ยังมีความร่วมมือกับบริษัทต่างชาติที่รัฐบาลอนุมัติให้ร่วมทุนกับโรงงานยาสูบของรัฐอีก 3 บริษัท บริษัทบริติชอเมริกันทอแบคโคของสิงคโปร์ผลิตบุหรี่ยี่ห้อ 555 และบริษัททอธแมนส์ของอังกฤษผลิตบุหรี่ตันฮิล บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ก็เป็นบริษัทบุหรี่อเมริกันอีกรายที่เห็นสัญญาเข้าร่วมทุนกับโรงงานยาสูบตามังในเดือนพฤศจิกายน 2537

ในประเทศเขมร เฉพาะช่วงเวลาเพียง 1 ปีระหว่างสิงหาคม 2537 ถึง กรกฎาคม 2538 รัฐบาลได้อนุมัติให้บริษัทต่างชาติลงทุนสร้างโรงงานบุหรี่เป็นมูลค่าถึง 60 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 1,460 ล้านบาท) เทียบไม่ได้กับงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขคือ 18 ล้านดอลลาร์ (ประมาณ 468 ล้านบาท) ในการสำรวจโดยองค์กรเอกชนแห่งหนึ่งเมื่อปี 2538 พบว่าป้ายโฆษณาตามท้องถนนในกรุงพนมเปญเกือบครึ่งหนึ่ง (คือร้อยละ 48.5) เป็นป้ายโฆษณาบุหรี่ เมื่อกลางปี 2539 บริษัทบริติชอเมริกันทอแบคโค(แบท) ได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (650 ล้านบาท) เพื่อปรับปรุงและขยายการผลิตของบริษัทบุหรี่เขมร แบทถือหุ้นร้อยละ 51 นักธุรกิจเขมรนายคองทริฟถือหุ้นร้อยละ 29 และบริษัทสิงคโปร์เทรดดิ้งถือหุ้นร้อยละ 20

ในประเทศอินโดนีเซีย บริษัททอธแมนส์โฮลดิ้งส์จับมือกับนายสุรียาโตโมในลูกพี่ลูกน้องของประธานาธิบดีซูฮาร์โต โดยให้เขาถือหุ้นร้อยละ 5 ในบริษัทที่ทอธแมนส์แห่งพอลมอลอินโดนีเซียซึ่งเดิมทอธแมนส์ถือหุ้นทั้งหมด เป็นกลยุทธ์ชาญฉลาดของพ่อค้าบุหรี่ที่เกาะติดคนสำคัญของประเทศไว้

3. ระยะเวลาแต่งงานไม่ราบรื่น

บรรษัทข้ามชาติจะเริ่ม 'ออกกลาย' โดยการ 'เบ่งกล้ำ' ด้วยการที่มีฐานะเป็นอภิมาเหศวรรัฐ พร้อมกับได้รับการหนุนหลังจากรัฐบาลอภิมาเหศวรของตน เริ่มมีเสียงแข็งและดำรงคนเป็นผู้ชี้นำในยุทธศาสตร์ของกิจการโรงงานยาสูบ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของประเทศเจ้าของบ้าน

ในทวีปเอเชียโรงงานยาสูบของรัฐในหลายประเทศได้แปรสภาพเป็นเอกชนบางส่วน (quasi-private) และนำกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ตะวันตกมาใช้เพื่อให้ประชาชนของตนสูบบุหรี่มากขึ้นและตายมากขึ้นโดยที่ผลกำไรที่ได้ส่วนใหญ่ถูกส่งกลับไปเข้าธนาคารในสหรัฐ, อังกฤษ, และญี่ปุ่น เมื่อปี 2536 บริษัทบุหรี่ทอธแมนส์ได้ประกาศที่กรุงลอนดอนว่าจะรวมบริษัทลูกของตนในมาเลเซียและสิงคโปร์เข้าด้วยกันเป็นบริษัททอธแมนส์เอเชีย เคราะห์ดีที่ฝ่ายมาเลเซียรู้เท่าทันจึงประกาศไม่เห็นด้วยกับการรวมกิจการนี้ เพราะจะทำให้บริษัทพอมอดาลานของรัฐบาลซึ่งถือหุ้นร้อยละ 17.87 ในบริษัททอธแมนส์มาเลเซียจะต้องถูกลดฐานะเป็นเจ้าของกิจการรายเล็กไปโดยที่ทอธแมนส์ (ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 50 ของบริษัทในทั้งสองประเทศ) จะกลับกลายเป็นเจ้าของรายใหญ่ไป

เมื่อเดือนมีนาคม 2538 บริษัทบริติชอเมริกันทอแบคโคหรือแบทซึ่งถือหุ้นร้อยละ 31.6 พยายามจะถอดถอนคนอินเดียซึ่งเป็นประธานบริษัทอินเดียทอแบคโคซึ่งรัฐบาลถือหุ้นร้อยละ 37 เพราะไม่พอใจที่เขาขัดขืนไม่ยอมให้แบทเพิ่มสัดส่วนถือหุ้นเป็นร้อยละ 51 แต่แผนการยึดครองบริษัทของแบทไม่สำเร็จเพราะรัฐบาลของรัฐเบงกอลตะวันตกและรัฐบาลกลางสนับสนุนประธานบริษัทอย่างแข็งขัน

4. ระยะเวลาหย่าร้าง

เมื่อโรงงานยาสูบของรัฐอ่อนแอลง บรรษัทข้ามชาติก็จะหย่าขาดด้วยสภาพการสมรส สุดท้ายก็จะเข้ายึด (takeover) กิจการเป็นของตนอย่างสิ้นเชิง

ในประเทศต่างๆของทวีปอเมริกาใต้ โรงงานยาสูบของรัฐสามในสี่ต้องลดสภาพเป็นเพียงสาขาของบริษัท บุหรี่ข้ามชาติ ในปี 2523 โรงงานยาสูบของอดีตรัฐบาลเยอรมันตะวันออกทั้งหมด (รวม 3 แห่ง) ถูกซื้อไปเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทบุหรี่อเมริกันและอังกฤษ

ผลเสียหายที่เกิดจากการให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาเปิดตลาด

ในหลายประเทศรัฐบาลมีความฉลาดและสะอาด ฉลาดคือทราบถึงกลยุทธ์และเล่ห์กลต่าง ๆ สะอาดคือไม่รับทรัพย์สินได้เด้จากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ

ถึงแม้ว่าจะฉลาดและสะอาดไม่ยอมให้พ่อค้าบุหรี่ต่างชาติรุกในจังหวัดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น เพียงการเปิดตลาดให้บุหรืนอกมาวางจำหน่ายก็ทำให้เกิดผลเสียอย่างชัดเจน 2 ประการ คือ

1. อัตราการสูบบุหรี่ของประชาชนเพิ่มขึ้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการป่วย, ความพิการ, ความตายและค่าใช้จ่ายทางสุขภาพที่เพิ่มขึ้นโดยตลอด
2. ส่วนแบ่งการตลาดของโรงงานยาสูบของรัฐลดลงเป็นลำดับ

ที่ไต้หวัน หลังจากถูกบังคับให้เปิดตลาดเมื่อ พฤศจิกายน 2529 จำนวนเยาวชนที่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 13 และจากการสำรวจวัยรุ่นร้อยละ 85 กล่าวว่าตนนิยมสูบบุหรืนอกมากกว่าบุหรืที่ผลิตในประเทศ ทันทีหลังเปิดตลาด บุหรืต่างประเทศก็ครองตลาดถึงร้อยละ 17 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ในอีกสองปีต่อมา สำหรับรายได้ของโรงงานยาสูบของรัฐก็ตกลงร้อยละ 20 ในปีแรกและลดลงอย่างต่อเนื่อง

ประเทศเกาหลีถูกบังคับให้เปิดตลาดเมื่อ 1 กันยายน 2529 และได้มีการรณรงค์ต่อต้านบุหรืต่างประเทศกันอย่างมาก เมื่อบุหรืต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายใหม่ ๆ รัฐบาลอนุญาตให้ร้านค้าปลีกขายบุหรืนอกได้เพียง 500 แห่งแต่หลังจากการเจรจากับสหรัฐ ก็จำใจต้องเพิ่มเป็น 1,000 ร้านภายใน 5 เดือน ต่อมาต้องเพิ่มเป็น 10,000 และในที่สุดก็ต้องยอมให้จำหน่ายบุหรืต่างประเทศได้ในทุกร้าน โรงงานยาสูบของรัฐจำเป็นต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนหลังจากบุหรืต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายได้เพียง 7 เดือน การที่บุหรืต่างชาติเข้ามามีส่วนแบ่งการตลาด 1 เปอร์เซ็นต์ ก็จะมีผลให้ชาวไร่ยาสูบเกาหลีแต่ละคนมีรายได้ลดลงปีละ 10,000 วอน(ประมาณ 325บาท) สำหรับการครองตลาดของบุหรืต่างประเทศนั้นก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ คือร้อยละ 5 ในปี 2536 ,8.6 ในปี 2537 และ12.3 ในปี 2538

ในประเทศญี่ปุ่นหลังจากถูกสหรัฐ บังคับให้ยกเลิกภาษีนำเข้าและการจำกัดการตลาดเมื่อปี 2529 ปรากฏว่าในปีถัดมายอดจำหน่ายบุหรืต่างประเทศเพิ่มขึ้น 4 เท่าตัว และยอดจำหน่ายทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ได้มีอัตราลดลงอย่างสม่ำเสมอมาเป็นเวลายาวนานถึง 20 ปี ก่อนการเปิดตลาดเสรีบุหรืต่างประเทศครองตลาดเพียงร้อยละ 4 อัตรานี้เพิ่มขึ้นโดยตลอดเป็นร้อยละ 12.7 ในปี 2533 ,ร้อยละ 16 ในปี 2536 และเพิ่มเป็นร้อยละ 21.2 ในปี 2538 โดยมีรายได้สูงถึง 8 พันล้านเหรียญสหรัฐ (228,000 ล้านบาท)

ประเทศจีนยอมเปิดตลาดเมื่อเดือนตุลาคม 2535 โดยยอมลดมาตรการสกัดกั้นสินค้านำเข้าจากสหรัฐ ซึ่งรวมทั้งบุหรืด้วย ศาสตราจารย์นายแพทย์ริชาร์ดปีโต นักกระบาดวิทยาผู้มีชื่อเสียงของโลกกล่าวว่าจำนวนคนจีนที่เสียชีวิตจากมะเร็งปอด 3 หมื่นคนเมื่อปี 2518 จะเพิ่มขึ้นเป็น 9 แสนคนในปี 2568 และจะมีผู้ตายจากโรคต่างๆ ที่เกิดจากบุหรืถึงปีละ 2 ล้านคน ถ้าบุหรือเมริกันเพียงแต่เหยียบลงไปแผ่นดินจีนด้วยนิ้วหัวแม่มือเดียว ผลที่เกิดขึ้นคือความหายนะอันใหญ่หลวง ถ้ายุทธศาสตร์การส่งเสริมการขายของอเมริกันทำให้จำนวนผู้สูบบุหรืในจีนเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 2 จำนวนผู้เสียชีวิตจากบุหรืจะมีมากกว่า 3 เท่าของคนอเมริกันที่ตายในสงครามทั้งหมดในศตวรรษที่ 20

ก๊วยย่างของบรรษัทบุหรี่ย้ำมชาติในประเทศไทย

ก๊วยแรกของพ่อค้ายาสูบต่างชาติได้เริ่มขึ้นแล้วในประเทศไทย บริษัทต่างชาติบริษัทหนึ่งได้เคยเข้ามายื่นข้อเสนอช่วยเทคนิคการผลิตให้แก่โรงงานยาสูบ แต่รัฐบาลในขณะนั้นมีความเฉลียวฉลาดและระมัดระวัง จึงได้ปฏิเสธไป

ผู้เขียนได้ทราบมาว่าขณะนี้บริษัทเดียวกันนั้นได้เข้ามาเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายในรัฐบาลชุดปัจจุบัน ขอเข้าร่วมลงทุนในการผลิต บริษัทบุหรี่ย้ำมต่างชาติขอยกโอกาสในจังหวะที่รัฐบาลนี้กำลังมีมาตรการลดค่าใช้จ่ายและลดการสร้างโรงงานยาสูบแห่งใหม่

ความเห็นในขั้นต้นของท่านผู้กำหนดนโยบายท่านนั้นก็คือ 'ไม่น่าจะเสียหายอะไร'

จึงขอเสนอข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้วในประเทศต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจไม่อนุญาตให้บริษัทบุหรี่ย้ำมต่างชาติเข้ามาปักหลักในเมืองไทยของเราเป็นอันขาด

เพราะจะทำให้โรงงานยาสูบไทยเป็นเบี้ยล่างในเวลาต่อไป และจะถูกกลืนในที่สุด ผลก็คือกำไรจะถูกส่งไปเก็บที่ธนาคารในนิวยอร์ก มีผลต่อการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศอย่างแน่นอน

เพราะจะทำให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น ป่วย,พิการ,และตายมากขึ้น ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพของประชาชนและรัฐจะเพิ่มมากขึ้นโดยตลอด

กรุณาเห็นแก่ผลประโยชน์ของชาติ และแก่คุณภาพชีวิตของคนไทยเถอะครับ

ไทยนิพนธ์

วันจันทร์ที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2540

การศึกษา/สาธารณสุข 7

ถ้าไม่ไห้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น ต้องสกัดการรุกรานคืบของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ

นายแพทย์ทักษิณ ชิตานนท์

อีกไม่ทันที่จะถึง "วันสูบบุหรี่โลก" กันแล้ว กิจกรรมการรณรงค์ก็จะมีเหมือนทุกปีที่ผ่านมา คือ การเดิน เดิน เดิน และจัดนิทรรศการ สื่อมวลชนก็เผยแพร่ มีข่าวและรูปภาพอยู่ย่นสองวัน เสร็จแล้วทุกอย่างก็กลับเข้าสู่สภาพเดิม คือ ความเงียบ สลับกับ "การตีฆ้อง" ขึ้นมาเป็นครั้งคราว

แต่ฝ่ายตรงข้ามวันค่า,เป็นการได้ค้น รุก ลืออยู่ตลอดเวลา ด้วยกลยุทธ์อันชาญฉลาด ด้วยเล่ห์กลที่พิสดาร (เพื่อการไม่สูบบุหรี่) ลามไม่ไต่จะทัน

การควบคุมให้ประชาชนสูบบุหรี่มากขึ้นนั้น ไม่เหมือนกับการป้องกันโรคภัยอื่น ๆ อาทิ วัณโรค เมื่อมนุษย์เรารู้สึกอันตรายมาเชื่อ วัณโรคได้ เราที่ชนะไปครั้งหนึ่งแล้ว แต่การควบคุมการบริโภคยาสูบนั้น ถ้าเราไม่ปราบพ้องค้ายาสูบข้ามชาติ เราจะไม่สามารถป้องกันไม่ให้ประชาชนของเราสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นได้

จังหวัดกาฬสินธุ์เปิดตลาดของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ

ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติจะใช้กลยุทธ์ในการ รุกคืบเข้ายึดประเทศด้วย 4 จังหวัดกาฬสินธุ์ ระบุว่ากาฬสินธุ์จะแสดง ฐานะระดับน้ำถึงรุนแรงและสิ้นสุดด้วยการห้ามนำเข้า

1. ระยะที่ยาวนาน

เมื่อบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ สามารถเข้ามาเปิดตลาดได้ สิ่งแรกที่ทำ คือ เริ่มเล่นการช่วยเหลือเพื่อนชีวิตความสามารถทางเทคโนโลยี ทั้งใน ด้านการปลูก-แปรรูปยาสูบ และการผลิตบุหรี่ในโรงงาน จะอุปถัมภ์จัดการ ให้ดินทางไปสู่ฐานในต่างประเทศ

ที่ประเทศจีนซึ่งมีผู้สูบบุหรี่มากที่สุดในโลกถึง 300 ล้านคน ถึงแม้ บุหรี่ต่างประเทศจะยังไม่ได้รับอนุญาตให้เข้า จำหน่ายได้ แต่บริษัทบุหรี่ ข้ามชาติก็ได้เริ่มรุกคืบเข้าไปสู่กระบวนการผลิตเข้าไปช่วยเกษตรกรจีนผู้ ปลูกยาสูบ แล่นให้ทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและให้การฝึกอบรมนัก ผลิตและบุคลากรประเภทอื่นๆ

2. ระยะแห่งงาน

ถัดจากเข้ามาเกี่ยวข้องคือตัวบุหรี่ที่จะก้าวเข้าไปสู่การสมัคร

สมรส กล่าวคือ จะลงทุนร่วม (joint venture) กับโรงงานยาสูบของรัฐ นับเป็นการ "ปึกหนึบ" อย่างมั่นคง

ที่ประเทศจีน เมื่อปี 2533 บริษัทบุหรี่ อเมริกาบริจาเจอร์ในลัด สามารถเข้าไปร่วมลงทุนและเปิดโรงงานผลิตร่วมกับโรงงานยาสูบของรัฐบาลที่เมืองเซี่ยงหนาน ด้วยเงินลงทุน 525 ล้านบาท และมีกำลังผลิตปีละ 2500 ล้านมวน บริษัทข้ามชาติของอังกฤษ คือ บริษัทรอย แลมส์ ก็ได้ร่วมทุนด้วยสัดส่วนร้อยละ 50 กับ โรงงานยาสูบของรัฐบาล ทั้งโรงงานผลิตบุหรี่ ที่ฮอโรอแมร์ส, ดันฮิล, คาร์ทีเอและปีเตอร์สตันเรนท์

ในปี 2536 บริษัทยาบริจาเจอร์ในลัดก็สามารถเข้าไปฝังรากที่อินเดีย ได้ โดยตั้งบริษัทร่วมลงทุน ชื่อว่าโมดิอาร์เจเรย์ในลัด โดยตั้งเป้าจะผลิต บุหรี่ยี่ห้อต่างๆ ถึงปีละ 6 พันล้านมวน ในการนี้บริจาเจอร์ในลัด ถือหุ้น ร้อยละ 40 ร่วมกับฝ่ายอินเดียร่วมลงทุนสองราย คือ โมดิฟอนและอินดิค รอน ซึ่งถือหุ้นร่วมกันร้อยละ 40 ส่วนอีก 20 ขายหุ้นให้สาธารณะ การ บุกรุกครั้งนั้นกระทรวงสาธารณสุขได้เสนอรัฐบาลว่า ไม่เห็นด้วย แต่หลังจาก การ "ละคุด" ในระยะแรกการร่วมทุนก็ดำเนินต่อไปจนได้ ส่วนบริษัท พิธิปมอร์ริสก็ได้เข้าไปร่วมลงทุน โดยมีหุ้นส่วนร้อยละ 36 ในบริษัทกอด เพย์พิธิปมอร์ริส

ที่ประเทศเวียดนาม บริษัทพิธิปมอร์ริส ได้รับอนุญาตให้ร่วมลงทุน กับโรงงานยาสูบของรัฐบาล โดยตั้งโรงงานที่นครโฮจิมินห์ ซิตี้ และนำ ออกจำหน่ายในปลายปี 2537 นอกจากบริษัทอเมริกันรายนี้ก็ยังบริษัท ต่างชาติที่รัฐบาลอนุมัติให้ร่วมทุนกับโรงงานยาสูบของรัฐอีก 3 บริษัท บริษัทบริติช อเมริกัน โทเบคโค ของสิงคโปร์มีผลิตภัณฑ์ยี่ห้อ 555 และ บริษัทรอย แลมส์ ของอังกฤษ ผลิตบุหรี่ในลัด บริษัทบริจาเจอร์ในลัด ก็ เป็นบริษัทบุหรี่อเมริกันอีกรายที่เซ็นสัญญาเข้าร่วมทุนกับโรงงานยาสูบ ดานังในเวียดนามกลางปี 2537

ในประเทศเวียดนาม เฉพาะช่วงเวลาเพียง 1 ปี ระหว่างสิงหาคม 2537 ถึงกรกฎาคม 2538 รัฐบาลได้อนุมัติให้บริษัทต่างชาติลงทุนสร้างโรงงาน บุหรี่เป็นมูลค่าถึง 66 ล้านเหรียญ (ประมาณ 1,460 ล้านบาท) เทียบไม่ ได้กับงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุขสูงสุดคือ 18 ล้านเหรียญ (ประมาณ 400 ล้านบาท) การนำเราจึงโดยองค์กรเอกชนแห่งหนึ่งเมื่อปี 2538 พบ

ว่านโยบายตามคานทองถนนในกรุงเทพมหานคร เกือบครึ่งหนึ่ง (คือร้อยละ 48.5) เป็นนโยบายของบรรษัท

3. ระยะการตั้งงานไม่ราบรื่น

บรรษัทข้ามชาติจะเริ่ม "ออกฉาย" โดยการ "แบ่งล้ม" ด้วยการ ที่มีฐานะเป็นอภิมหาเศรษฐี พร้อมกับการได้ทุนหลังจากรัฐบาล อภิสิทธิ์อำนาจของตน เริ่มมีเสียงแข็งและดำรงตนเป็นผู้ขึ้นในยุทธ ศาสตร์รองกิจการโรงงานยาสูบ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจของประเทศเจ้าของ บ้าน

ในทวีปเอเชียโรงงานยาสูบของรัฐในหลายประเทศได้แปรสภาพ เป็นเอกชนบางส่วน (quasi private) และนำกลยุทธ์การตลาดของบริษัท บุหรี่ตะวันตกมาใช้เพื่อให้ประชาชนของชนสูบบุหรี่มากขึ้นและคายมาก ขึ้น โดยผลกำไรที่ได้ส่วนใหญ่ถูกส่งกลับไปเข้าธนาคารในสหรัฐ อังกฤษ และญี่ปุ่น

เมื่อปี 2536 บริษัทรอย แลมส์ได้ประกาศที่กรุงลอนดอนว่า จะรวม บริษัทลูกของตนในมาเลเซียและสิงคโปร์เข้าด้วยกันเป็นบริษัทรอย แลมส์เอเชีย แต่ฝ่ายมาเลเซียประกาศไม่เห็นด้วยกับการรวมกิจการนี้ เพราะจะทำให้บริษัทเพอเมอตาธานของรัฐบาล ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 17.87 ในบริษัทรอย แลมส์เอเชีย จะต้องถูกพิจารณาเป็นเจ้าของกิจการราย เล็กไป โดยที่รอย แลมส์ (ซึ่งถือหุ้นร้อยละ 50 ของบริษัทในทั้งสองประ เทศ) จะกลับกลายเป็นเจ้าของรายใหญ่ไป

4. ระยะการขยายร่าง

เมื่อโรงงานยาสูบของรัฐอ่อนแอลง บรรษัทข้ามชาติก็จะพยายาม ด้สดภาพการสมรส สุดท้ายก็จะเข้ายึด (takeover) กิจการเป็นของตน อย่างอื่นซึ่ง

ผลเสียจากการให้บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาเปิดตลาด

ในหลายประเทศรัฐบาลมีความฉลาดและระมัด ระวังฉลาดคือทราบ ถึงกลยุทธ์และเล่ห์กลต่างๆ สะอาดคือ ไม่รับทรัพย์สินที่ได้จากบรรษัทบุหรี ข้ามชาติ

ถึงแม้ว่าจะฉลาดและระมัดระวังไม่ยอมให้พ่อค้าบุหรีต่างชาติรุกใน จังหวัดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น เพียงการเปิดตลาดให้บุหรีร่นออกมามาวง จำหน่าย ก็ทำให้เกิดผลเสียอย่างชัดเจน 2 ประการ คือ 1.อัตราการสูบ บุหรี่ของประชาชนเพิ่มขึ้น นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการป่วย ความพิการ ความตายและค่าใช้จ่ายทางสุขภาพที่เพิ่มขึ้นโดยตลอด 2. ส่วนแบ่งการ ตลาดของโรงงานยาสูบของรัฐลดลงเป็นลำดับ

ที่ไต้หวันหลังจากถูกบังคับให้เปิดตลาดเมื่อพฤศจิกายน 2529 จำ

นวนเยาวชนที่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 และจากการสำรวจวัยรุ่นร้อยละ 85 กล่าววาทคนนิยมสูบบุหรี่นอกมากกว่าบุหรีที่ผลิตในประเทศ ทั้งนี้ หลังเปิดตลาด บุหรีต่างประเทศก็ครองตลาดถึงร้อยละ 17 และเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 20 ในอีกสองปีต่อมา สำหรับรายได้ของโรงงานยาสูบของรัฐ ก็ตกลงร้อยละ 20 ในปีแรกและลดลงอย่างต่อเนื่อง

ประเทศเกาหลีถูกบังคับให้เปิดตลาดเมื่อ 1 กันยายน 2529 และ ได้มีการรณรงค์ต่อต้านบุหรีต่างประเทศเป็นอย่างมาก เมื่อบุหรีต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายใหม่ๆ รัฐบาลอนุญาตให้ร้านค้าปลีกขายบุหรีนอกได้ เพียง 500 แห่ง แต่หลังจากการเจรจาของสหรัฐก็จำใจต้องเพิ่มเป็น 1,000 ร้านภายใน 5 เดือน ต่อมาต้องเพิ่มเป็น 10,000 และในที่สุดก็ต้อง ยอมให้จำหน่ายบุหรีต่างประเทศได้ในทุกร้าน โรงงานยาสูบของรัฐจำ เป็นต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน หลังจากบุหรีต่างประเทศเข้ามา จำหน่ายได้เพียง 7 เดือน

ประเทศจีนยอมเปิดตลาดเมื่อเดือนตุลาคม 2535 โดยยอมลด มาตรการสกัดกั้นสินค้านำเข้าจากสหรัฐ ซึ่งรวมทั้งบุหรีด้วย คน.พ. ริชาร์ด ปีค นักกระบวนวิธี ผู้มีชื่อเสียงของโลกกล่าวว่า จำนวนคนจีน ที่เสียชีวิตจากมะเร็งปอด 30,000 คน เมื่อปี 2518 จะเพิ่มขึ้นเป็น 900,000 คน ในปี 2568 และจะมีผู้ตายจากโรคต่างๆ ที่เกิดจากบุหรีถึงปี ละ 2,000,000 ล้านคน ถ้าบุหรีอเมริกันเพียงจะเหยียบลงไปในแผ่นดิน จีนด้วยแล้วเท่านั้นแล้ว ผลที่เกิดขึ้นคือ ความหายนะอันใหญ่หลวง ถ้าพูด ศาสตร์การส่งเสริมการขายของอเมริกัน ทำให้จำนวนผู้สูบบุหรี่ในจีนเพิ่ม ขึ้นเพียงร้อยละ 2 จำนวนผู้ตายจากบุหรีจะมีมากกว่า 3 เท่าของคนอเมริ กันที่ตายในสงครามที่ทั้งหมดในศตวรรษที่ 20

ก้าวอย่างของบรรษัทบุหรีข้ามชาติในไทย

ก้าวแรกของการค้ายาสูบต่างชาติได้เริ่มขึ้นแล้วในประเทศไทยบริษัท ต่างชาติหนึ่งได้เคยเข้ายื่นขอเสนอขอช่วยเหลือการผลิตให้แก่โรงงานยา สูบ แต่รัฐบาลในขณะนั้นมีความเฉลียวฉลาดและสะอาดจึงได้ปฏิเสธไป

ผู้เขียนได้ทราบมาว่า ขณะนี้บริษัทเดียวกันนั้นได้เข้ามาเสนอขอผู้ กำหนดนโยบายในรัฐบาลชุดปัจจุบันขอเข้าร่วมลงทุนในการผลิตบริษัท บุหรีต่างชาติ ฉวยโอกาสในจังหวะที่รัฐบาลนี้กำลังมีมาตรการลดค่าใช้จ่ายและจะออกสร้างโรงงานยาสูบแห่งใหม่

ความเห็นในขั้นต้นของผู้กำหนดนโยบายท่านนั้นก็คือ "ไม่น่าจะ เสียหายอะไร"

จึงขอเสนอข้อเท็จจริงที่ได้เกิดขึ้นแล้วในประเทศต่างๆ เพื่อเป็น ข้อมูลในการตัดสินใจอนุญาตให้บุหรี บุหรีต่างชาติเข้ามาปักหลักใน เมืองไทยเป็นอันขาด

เพราะจะทำให้โรงงานยาสูบของไทยเป็นเบี้ยล่าง และจะถูกกลืน ในที่สุด ผลก็คือ ถ้าจะถูกส่งไปเก็บที่ธนาคารในนิวยอร์ก มีผลต่อการ ควบคุมบัญชีเงินและพัสดุของประเทศอย่างแน่นอน

จะทำให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น ป่วยพิการและตายมากขึ้น ค่าใช้ จ่ายทางสุขภาพของประชาชนและรัฐจะเพิ่มขึ้นมากโดยตลอด กฎหมายที่แก้ผลประโยชน์ของชาติและคุณภาพของชีวิตคนไทย เกือบจะ

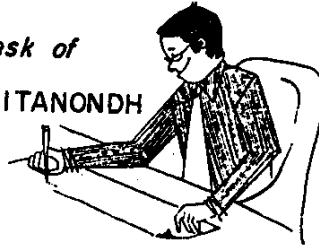

บริการข้อมูลข่าวสาร
AWARENESS SERVICE
TTPI
ช่วยกันสร้างเสริมสุขภาพไทย

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท)
Thailand Health Promotion Institute (THPI)

from the desk of
DR. HATAI CHITANONDH

24 เมษายน ๒๕๔๐

เรียน ดร. อภิเดช นันทนวิมล

ขอเรียนทักทายและขอขอบคุณที่ส่งเอกสารมาให้
และขอแจ้งว่าเอกสารที่ส่งมานี้ ทางสสท. ได้
จะขอพิจารณา joint venture กับหน่วยงาน
เพื่อส่งเสริมให้เอกชนไทยได้มีโอกาส
ในการร่วมทุนกับต่างชาติ

ตามที่ได้แจ้งไว้ก่อนหน้านี้ว่า สสท. ได้
ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อดำเนินการตามโครงการนี้ต่อไป

ทั้งนี้ขอแจ้งว่าเอกสารที่ส่งมานี้ ทางสสท. ได้
จะพิจารณาต่อไป และขอแจ้งว่า สสท. ได้
ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอเรียนทักทายและขอขอบคุณที่ส่งเอกสารมาให้

ขอเรียนทักทาย

[\[Date Prev\]](#) [\[Next\]](#) [\[Date Index\]](#) [\[Thread Index\]](#) [\[Archives' Index\]](#) [\[Conferences' Menu\]](#)

by Pirayu Chitanondh on 15/02/98 :

[GLOBALink tob-info] Asian financial crisis is MORE THAN facilitating foreign tobacco company expansion in the region

Reply to ALL GLOBALink - US Discussions :

Reply to Sender Pirayu Chitanondh :

- *Important:* 17th International Cancer Congress <http://www.uicc.org/rio>
- *XX:* -----

Dear Globalinkers,

This is a critical issue wisely raised by Robert Weissman. International tobacco control advocates should learn about this very important development.

Economic, resulting from financial havoc, crisis started in Thailand in August of last year, followed by other Asian countries. Thailand was first rescued by the IMF, followed by Indonesia and South Korea. Other countries have also been much disturbed by currency devaluation as well.

The IMF prescribed several bitter medicines, one of which is PRIVATIZATION OF STATE ENTERPRISES. In Thailand few of them are lost-ridden and are a great burden to the government but many are profit-making, e.g. The Petroleum Authority, Thai Airway International (THAI), and of course The Thailand Tobacco Monopoly. The IMF has been complaining that the privatization process has been remarkably slow and asking that there have been political interference or not.

During the first week of February a big contingent of US businessmen arrived and held meetings with government officials and policy makers of the Foreign Ministry, the Finance Ministry, and met with the Prime Minister. They expressed keen interest in investing in THAI, Telephone Organization, Petroleum Authority, and TOBACCO BUSINESS.

As Thailand is in a very poor economic state, with huge foreign debt and 100% devaluation of its currency, things are extremely cheap and there are not much chance to bargain. The door is open to international capitalists, among which are the MERCHANTS OF DEATH !

My friends, this is the truth of life.

More than Bob Weissman's concern about the expansion of the TTCs I envisage a great TOBACCO NEO-COLONIALISM is in the making.

A world tobacco war room is needed !

Sincerely,

Hatai Chitanondh, M.D.

President

Thailand Health Promotion Institute

- Prev by Date: [\[GLOBALink tob-info\] Summary of Report on the Deal](#)
- Next by Date: [\[GLOBALink tob-info\] 18/FEB/98 JAMA Editorial](#)
[\[Date Index\]](#) [\[Thread Index\]](#) [\[Archives' Index\]](#) [\[Home\]](#)

home

HEALTH / ANTI-SMOKING CAMPAIGN

Activists slam deal to boost tobacco sales

Local production will raise puffing: doctor

Aphaluck Bhatiasavi

Anti-smoking campaigners have voiced concerns over a proposal for multinational tobacco companies to set up a cigarette manufacturing base here jointly with Thailand Tobacco Monopoly (TTM) so as to boost their sales.

A leading anti-smoking activist, Hathai Chitanondh, who is also president of the Thai Health Promotion Institute, said the decision to manufacture foreign tobacco brands here would not only increase smoking among the general public but also

encourage youths to smoke because of cheaper prices.

As part of the state enterprise's reform, talks are going on between TTM and transnational companies, including Philip Morris, RJ Reynolds, British-American and Japan Tobacco, which are thinking of setting up a tobacco manufacturing base in Thailand for export.

The director of the National Committee for Control of Tobacco Use, Varaphorn Phumisawasdi, said the move is expected to increase foreign tobacco sales in Thailand, which already amounts to four percent of the total tobacco market.

"Children and youths will wonder why authorities have decided to make Thailand a foreign tobacco manufacturing base when at the same time

campaigns say smoking is dangerous to health," she said.

Dr Hathai said apart from increasing tobacco sales in Thailand, the production is also expected to boost sales in the region.

He said it is feared the joint venture would adversely affect anti-smoking campaigns, as in the case of South America.

Dr Prakrit Vatanisathojkit, secretary-general of the Action on Smoking and Health Foundation said epidemiological findings of the World Health Organisation (WHO) shows that cigarette smoking kills more lives than even the deadly disease Aids.

Quoting the WHO study, he said effects of cigarette smoking is often seen about 10 years later. In 1995, it

was recorded that cigarette smoking killed some three million persons per year, every six persons each minute.

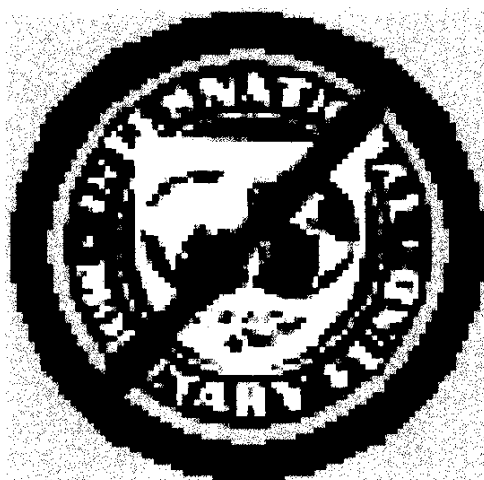
Dr Prakrit said at the current rate of cigarette smoking, it is estimated that within the next 30 years cigarette smoking will be the main cause of death, taking some 10 million lives each year or 20 persons every minute.

Meanwhile despite a law requiring tobacco firms to inform the Public Health Ministry of their products' ingredients, which has been in effect since February 10, none of the multinational firms has done so.

The only manufacturer that has reported to the ministry is TTM. The multi-national companies are petitioning the government to put off enforcement of the law for a month or so.

บริการสุขภาพ
THPI
AWARENESS SERVICE
THPI

ผลของยาหมของไอเอ็มเอฟต่ออัตรา
การสูบบุหรี่ของคนไทย

นายแพทย์หทัย ชิดานนท์

ประธาน สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

(ส่งให้ นสพ.มติชน พิจารณานำลง 10 เมษายน 2541 - ไม่พิจารณา
ส่งให้ นสพ. ผู้จัดการ 24 เมษายน 2541 ลงพิมพ์วันที่ 30 เมษายน 2541 หน้า 4)

เงื่อนไขหนึ่งที่รัฐบาลได้ทำไว้กับกองทุนเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) คือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ รัฐจะต้องแก้ไข พ.ร.บ.ทุนรัฐวิสาหกิจและแผนการแปรรูปในเดือนมิถุนายน 2541 นี้

เจ้าหน้าที่ของไอเอ็มเอฟที่มาติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการของไทยเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาว่า จะอนุมัติเงินกู้ยืมที่ 3 ให้ไทยต่อไปหรือไม่ได้ตั้งคำถามในที่ประชุมว่า “ทำไมการแปรรูปของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จึงมีความล่าช้ามาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัญหาการเมืองเป็นตัวถ่วงหรือไม่ ” (มติชน 5 กุมภาพันธ์ 2541 หน้า 7)

เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์นักธุรกิจสหรัฐ ฯ คณะใหญ่ได้เดินทางเข้ามาประเทศไทย ได้เข้าพบผู้กำหนดนโยบายสำคัญของไทยหลายท่าน และแสดงความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเข้าร่วมลงทุนในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเช่น การบินไทย องค์การโทรศัพท์ ฯ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย การสื่อสาร และ**องค์กรธุรกิจด้านยาสูบ** ที่น่าสนใจคือ ในกลุ่มนักธุรกิจเหล่านั้นต้องมี ‘พ่อค้าแห่งความตาย’ แฝงตัวมาด้วยแน่นอน

เรียกว่าต้องการหยิบขึ้นปลามันทั้งนั้น ต้องการกุม ‘กล่องดวงใจ’ ทั้งสิ้น

แม้แต่ในประเทศเกาหลี ซึ่งตกอยู่ในสถานะต้องพึ่งไอเอ็มเอฟด้วยเงินกู้มหาศาลถึง 57 พันล้านเหรียญ ก็ต้องพิจารณาขายหุ้นในบริษัทใหญ่ที่สุดของรัฐหลายแห่งคือ บริษัท เหล็กโปฮัง, บริษัท อุตสาหกรรมหนักและก่อสร้าง, บริษัท เทเลคอม, บริษัท แกสเกาหลี, และ**บริษัทยาสูบและโสมเกาหลี** ดูรายชื่อแล้วมีบริษัทผลิตบุหรี่อยู่ด้วย เหมือนของไทยไม่มีผิด

อะไรจะเกิดขึ้นหากไทยแปรรูปโรงงานยาสูบเป็นบริษัท จำกัด?

ตามปกติแล้วอุตสาหกรรมยาสูบผูกขาดของรัฐทั่วโลกจะมีคุณลักษณะจำเพาะคือ ไม่โฆษณาหรือส่งเสริมการขาย, ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายที่รัฐออกมาเพื่อควบคุมยาสูบ, ไม่ต่อต้านกฎระเบียบต่างๆ และไม่พยายามที่จะลดความเข้มแข็งกฎหมายหรือระเบียบที่ออกมาแล้ว ทั้งหมดนี้คือข้อแตกต่างจากบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติซึ่งทำทุกประการดังที่กล่าว

แม้ว่าปัจจุบันบุหรี่ต่างประเทศจะสามารถครองตลาด (ที่ถูกต้องตามกฎหมาย) ของประเทศไทยได้เพียงร้อยละ 4 เท่านั้น แต่ก็ได้แสดงอิทธิฤทธิ์และกลยุทธ์รื้อเย็บเกรียนให้ประจักษ์ ตั้งแต่การขัดขวางการร่างและการออกกฎหมาย บุหรี่ 2 ฉบับ ทุกขั้นตอนโดยตลอด เมื่อกฎหมายออกมาได้แล้วก็ใช้เล่ห์เหลี่ยมที่จะโฆษณาและส่งเสริมการขายด้วยวิธีการอันหลากหลาย มาตรา 11 (ให้แจ้งส่วนประกอบบุหรี่) ของพ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 ก็ถูกขัดขวางและวิ่งเต้นมาตลอดเวลา 5 ปี ก่อนจะออกกฎกระทรวงมาใช้ได้

ดังนั้นหากรัฐ ฯ แปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบให้เป็นบริษัทเอกชน และให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาถือหุ้นได้ก็จะเข้าทาง ‘จิ้งหะ 4 ก้าว’ ที่ได้เกิดมาแล้วทั่วโลก (บทความ “ถ้าจะไม่ให้คนไทยสูบบุหรี่

บุหรืมากขึ้น จะต้องสกัดกั้นการรุกรานของบรรษัทบุหรืข้ามชาติ" โดย น.พ.หทัย ชิตานนท์ ลงพิมพ์ใน นสพ. ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 21 เมษายน 2540 หน้า 7) นั่นคือในอนาคตการผลิตบุหรืก็จะอยู่ในกำมือของต่างชาติโดยสิ้นเชิง

ผลก็คือ

1. จำนวนผู้สูบบุหรืจะเพิ่มขึ้น อัตราการสูบบุหรืจะเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและสตรี การศึกษาโดย ERC Statistics International ของอังกฤษ พบว่าการที่บริษัทบุหรืข้ามชาติเข้าไปยึดครองการผลิตบุหรืในประเทศย่านกลางและตะวันออกของยุโรปทำให้การบริโภคยาสูบในประเทศเหล่านี้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.2 ระหว่างปี 2538 ถึง 2543
2. เมื่อมีผู้สูบบุหรืมากขึ้น คนไทยจะป่วย พิกการ และตายจากโรคที่เกิดจากบุหรืเพิ่มขึ้น มากกว่าปัจจุบันซึ่งตายปีละ 42,000 คน คุณภาพชีวิตของคนไทยจะเลวลง ค่าใช้จ่ายจากการรักษาพยาบาลโรคที่เกิดจากบุหรืจะเพิ่มขึ้นและเป็นภาระหนักของประเทศ
3. สูญเสียดุลการค้าและเงินตราต่างประเทศ รายได้ส่วนใหญ่จะถูกส่งออกไปเก็บในธนาคารต่างประเทศ แต่จะปีละสูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แค่ว่าครองตลาดเพียงร้อยละสี่เช่นปัจจุบัน บุหรืต่างประเทศก็สามารถนำเงินตราต่างประเทศออกไปได้มากถึง 3000-4000 ล้านบาทต่อปี หากยึดโรงงานยาสูบได้ก็คงเป็นหลายหมื่นล้านบาทต่อปี
4. เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมาก การแปรรูปโรงงานผลิตยาสูบของรัฐเป็นบริษัทเอกชนของกลุ่มบุหรืข้ามชาติ จะลดจำนวนการเพาะปลูกใบยาสูบภายในประเทศ สถาบันเศรษฐศาสตร์การเกษตรและอาหารได้ศึกษาเรื่องนี้และพบว่าในประเทศโปแลนด์จำนวนเกษตรกรเพาะปลูกใบยาสูบได้ลดลงจาก 138,000 คนในปี 2530 ลงมาเหลือ 40,000 คน ในปี 2537 สาเหตุก็คือบริษัทนำเข้ายาสูบจากสหรัฐ ฯ เป็นส่วนใหญ่ ในประเทศบุลกาเรียก็เช่นเดียวกัน การผลิตใบยาสูบลดลงจาก 120,000 ตัน ในปี 2529 ลงมาเป็น 25,000 ตันในปี 2538
5. แรงงานในภาคการผลิตบุหรืจะตกงานเพิ่มขึ้น บรรษัทบุหรืข้ามชาติเข้าไปดำเนินกิจการที่ใด จะนำเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เข้าไปด้วย ต้องลดคนงานลง เครื่องจักรที่เคยผลิตได้น้ำที่ละ 7,000 มวนจะปั๊มได้น้ำที่ละ 14,000 มวน ในสหภาพยุโรป การผลิตบุหรืมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ระหว่างปี 2521 ถึง 2537 แต่การจ้างงานลดจำนวนลงถึงร้อยละ 49

รัฐควรแปรรูปโรงงานยาสูบหรือไม่?

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นยาขมไอเอ็มเอฟสำคัญที่จะช่วยรัฐบาลปลดแอกการแบกภาระค่าจูน

รัฐวิสาหกิจที่หย่อนประสิทธิภาพและเต็มไปด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง นอกจากนั้นยังเป็นหนทางหนึ่ง
ที่รัฐจะมีรายได้สำหรับใช้หนี้อันมหาศาลที่ไปกู้มาจากไอเอ็มเอฟและสถาบันการเงินต่างประเทศอื่นๆ

ประชาชนจึงควรต้องสนับสนุนรัฐบาลในการต้องกินยาขมขานานนี้

แต่น่าจะต้องมีข้อยกเว้นบ้างในบางกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรรูปโรงงานยาสูบ ด้วยเหตุผลดัง
กล่าวข้างต้น

เพราะจะนำไปสู่การสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นของประชาชน และการสูญเสียทางเศรษฐกิจยืนยาวต่อไปใน
อนาคต

เราไม่อยากเห็นคนไทยจน, ใจ, เจ็บ, เนื่องจากยาขมขานานนี้ครับ

ยาบมจากไอเอ็มเอฟ ต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

น.พ.ทศย์ ชิดานนท์
ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

เงื่อนไขหนึ่งที่รัฐบาลได้ทำไว้กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) คือ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยรัฐจะต้องแก้ไขพระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจและส่งเสริมการแปรรูปในเดิณมีนาคม 2541 นี้

เจ้าหน้าที่ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ที่มาติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการของไทย เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาว่า จะอนุมัติเงินกู้ยืมให้ไทยหรือไม่ได้ ตั้งคำถามในที่ประชุมว่า "ทำไมการแปรรูปของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จึงมีความล่าช้ามาก ทั้งนี้เป็นผลมาจากปัญหาการเมืองเป็นตัวถ่วงหรือไม่" (มติชน 5 กุมภาพันธ์ 2541 หน้า 7)

ต้นกุ่มกุ่มที่ผ่านมานักธุรกิจสหรัฐฯ คณะใหญ่เดินทางเข้ามาประเทศไทย โดยได้เข้าพบผู้กำหนดนโยบายสำคัญของไทยหลายคน ทั้งนี้ก็ธุรกิจกลุ่มดังกล่าวแสดงความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะเข้าร่วมลงทุนในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ เช่น การบินไทย องค์การโทรศัพท์ฯ การบินไทยแห่งประเทศไทย

ไทย การสื่อสารฯ รวมถึงองค์กรธุรกิจด้านยาสูบ

ประเด็นที่น่าสนใจก็คือ ในกลุ่มนักธุรกิจเหล่านี้ต้องมี "พ่อค้าแห่งความตาย" แม่ตัวเข้ามาด้วยอย่างแน่นอน เรียกว่า ต้องการหนีขึ้นปลามันทั้งนั้น ต้องการกุม "กลองดวงใจ" ทั้งสิ้น

แม้แต่ในประเทศเกาหลี ซึ่งตกอยู่ในสภาวะต้องพึ่งไอเอ็มเอฟด้วยเงินกู้มหาศาลถึง 57 พันล้านเหรียญ ก็ต้องพิจารณาขายหุ้นในบริษัทใหญ่ที่สุดของรัฐหลายแห่ง คือ บริษัทเหล็กโปฮัง บริษัทอุตสาหกรรมหนักและก่อสร้าง บริษัทเอสเคคอม บริษัทแก๊สเกาหลีและบริษัทยาสูบและโสมเกาหลี

อะไรเกิดขึ้นหากไทยแปรรูปโรงงานยาสูบเป็นบริษัทจำกัด?

ตามปกติแล้วอุตสาหกรรมยาสูบผูกขาดของรัฐทั่วโลก จะมีคุณลักษณะเฉพาะคือ ไม่โฆษณาหรือส่งเสริมการขาย ไม่หลีกเลี่ยงกฎหมายที่รัฐออกมาเพื่อควบคุมยาสูบ ไม่ต่อต้านกฎหมายต่าง ๆ และไม่พยายามที่จะลดความเข้มแข็งกฎหมายหรือระเบียบที่ออกมาแล้วทั้งหมด นี่คือการแตกต่างจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ ซึ่งทำทุกประการดังที่กล่าวมาแล้ว

แม้ว่าปัจจุบันบริษัทต่างประเทศจะสามารถครองตลาด (ที่ถูกต้องตามกฎหมาย) ของประเทศไทยได้ร้อยละ 4 เท่านั้น

ผู้จัดการยาสูบ

แต่ก็ได้แสดงอิทธิฤทธิ์และกลยุทธ์ร้อยละเก้าสิบให้ประจักษ์ตั้งแต่การขัดขวางการร่างและการออกกฎหมายบุหรี่ 2 ฉบับ ทุกขั้นตอนมาโดยตลอด

เมื่อกฎหมายออกมาได้แล้วก็ใช้เล่ห์เหลี่ยมที่จะโฆษณาและส่งเสริมการขายด้วยวิธีการหลากหลาย มาตรา 11 (ให้แจ้งส่วนประกอบบุหรี่) ของพ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 ก็ถูกขัดขวางและวิ่งเต้นมาตลอดเวลา 5 ปี ก่อนจะออกกฎกระทรวงมาใช้ได้

ดังนั้นหากรัฐาแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบให้เป็นบริษัทเอกชนและให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาถือหุ้นได้ก็จะเข้าทาง "จังหวัด 4 ก้าว" ที่ได้เกิดมาแล้วทั่วโลก (บทควา "ถ้าไม่ให้เป็นไทยสูบบุหรี่มากขึ้นจะต้องสกัดกั้นการรุกคืบของบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ" ไทยโพสต์ ฉบับวันที่ 21 เม.ย. 2540 หน้า 7) นั่นคือ ในอนาคตการผลิตบุหรี่ก็จะอยู่ในกำมือของต่างชาติโดยสิ้นเชิง

ผู้ก็คือ

1. จำนวนผู้สูบบุหรี่ก็จะเพิ่มขึ้น อัตราการสูบบุหรี่ก็จะเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนและสตรี การศึกษาโดย ERC Statistics Information ของอังกฤษพบว่าบริษัทที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้าไปยึดครองการผลิตบุหรี่ในประเทศอย่างกลางและตะวันออกของยุโรป ทำให้การบริโภคยาสูบในประเทศเหล่านี้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.2 ระหว่างปี 2538 ถึง 2543

2. เมื่อมีผู้สูบบุหรี่มากขึ้น คนไทยจะป่วยจากการและตายจากโรคที่เกิดจากบุหรี่เพิ่มขึ้นมากกว่าปัจจุบันซึ่งตายปีละ 42,000 คน คุณภาพชีวิตของคนไทยจะเลวลง ค่าใช้จ่ายจากการรักษาพยาบาลโรคที่เกิดจากบุหรี่เพิ่มขึ้นและเป็นภาระหนักของประเทศ

3. สูญเสียบุคลากรค่าและเงินตราต่างประเทศโดยรายได้ส่วนใหญ่จะถูกส่งออกไปเก็บในธนาคารต่างประเทศ แต่ละปีจะสูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ค่าครองชีพในประเทศเพียงร้อยละสี่ เช่นปัจจุบันบุหรี่ต่างประเทศก็สามารถนำเงินตราต่างประเทศออกไปได้มากถึง 3,000-4,000 ล้านบาทต่อปี หากยึดโรงงานยาสูบได้ก็จะเป็นหลายหมื่นล้านบาทต่อปี

4. เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมาก โดยการแปรรูปโรงงานยาสูบของกลุ่มบริษัทข้ามชาติ จะลดจำนวนการ

เพาะปลูกยาสูบภายในประเทศ สถาบันเศรษฐกิจการเกษตรและอาหารได้ศึกษาเรื่องนี้พบว่าในประเทศโปแลนด์จำนวนเกษตรกรเพาะปลูกยาสูบได้ลดจาก 138,000 คนในปี 2530 ลงมาเหลือ 40,000 คนในปี 2537 สาเหตุก็คือบริษัทนำใบยาสูบจากสหรัฐฯ เป็นส่วนใหญ่ ในประเทศโปแลนด์เรียกเก็บภาษีบุหรี่ การผลิตยาสูบลดจาก 120,000 ตันในปี 2529 ลงมาเป็น 25,000 ตันในปี 2538

5. แรงงานในภาคการผลิตบุหรี่จะตกงานเพิ่มขึ้น โดยบริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้าไปดำเนินการกิจการที่ใด จะนำเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เข้าไปด้วย ต้องลดคนงานลงเครื่องจักรที่เคยผลิตได้วันละ 7,000 มวนจะปัมได้วันละ 14,000 มวน ในสหภาพยุโรปการผลิตบุหรี่มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ระหว่างปี 2521 ถึง 2527 แต่การจ้างงานลดจำนวนลงถึงร้อยละ 49

รัฐควรแปรรูปโรงงานยาสูบหรือไม่?

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นยาสูบของไอเอ็มเอฟที่สำคัญ ที่จะช่วยรัฐบาลปลดออกการแบกภาระค่าจุนรัฐวิสาหกิจที่ย่อนประสิทธิภาพและเต็มไปด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง นอกจากนั้นยังเป็นการหนทางหนึ่งที่รัฐจะมีรายได้สำหรับใช้หนี้ยืมมหาศาลที่ไปกู้มาจากไอเอ็มเอฟและสถาบันการเงินต่างประเทศอื่นๆ ซึ่งประชาชนจึงควรสนับสนุนรัฐบาลให้ทำยาสูบตามดังกล่าว

แต่ที่น่าจะมีข้อถกเถียงในบางกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรรูปโรงงานยาสูบด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพราะจะนำไปสู่การสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น รวมถึงการสูญเสียทางเศรษฐกิจอันยากต่อไปในอนาคต เราไม่อยากเห็นคนไทย ใจ ไม่ เล็บเนื่องจากยาสูบนั้นแน่นอน ■

ที่ สสท 30/2541

สำเนา

21 พฤษภาคม 2541

เรื่อง ผลเสียหายอันจะเกิดจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ

เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความ " ผลของยาสูบไอเอ็มเอฟต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย "

ตามที่ ไอเอ็มเอฟได้เร่งรัดให้ประเทศไทยดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอันเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการกู้เงินมาแก้ไขสภาพเศรษฐกิจของประเทศนั้น ได้มีข่าวว่าคณะนักธุรกิจสหรัฐฯ ได้เดินทางเข้ามาประเทศไทยเมื่อเดือนกุมภาพันธ์และได้เข้าพบผู้กำหนดนโยบายคนสำคัญหลายท่าน โดยแสดงเจตน์จำนงค์จะเข้าร่วมทุนในรัฐวิสาหกิจสำคัญคือ การบินไทย องค์การโทรศัพท์ การปิโตรเลียม การสื่อสารและธุรกิจยาสูบ ต่อมาผู้อำนวยการโรงงานยาสูบก็ได้ให้สัมภาษณ์ว่าโรงงานยาสูบประสงค์จะให้บริษัทหุ้นร่วมาเข้ามาร่วมทุนด้วย

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจต่างๆ ถือว่ามีความสำคัญที่จะช่วยให้รัฐบาลไม่ต้องแบกภาระต่อรัฐวิสาหกิจที่หย่อนประสิทธิภาพ และมีการฉ้อราษฎร์บังหลวง รวมทั้งรัฐจะมีรายได้มาชดเชยเงินกู้จากต่างประเทศ ซึ่งเหตุผลนี้รัฐบาลควรได้รับการสนับสนุนจากสาธารณะ

สำหรับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบนั้น จากการศึกษาของสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย พบว่าจะเกิดผลเสียหายหลายประการ การสูบบุหรี่ของประชาชนจะเพิ่มขึ้น ความสูญเสียจากค่าใช้จ่ายในด้านสุขภาพจะเพิ่มขึ้น คนงานในอุตสาหกรรมผลิตบุหรี่และการเพาะปลูกใบยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมาก และรัฐจะต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะไร้ผลอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้สถาบันฯ ได้แจกแจงเรื่องดังกล่าวในบทความ " ผลของยาสูบไอเอ็มเอฟต่ออัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย " ที่ได้แนบมาด้วยนี้ สถาบันฯ ยินดีให้ข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมหากได้รับการร้องขอ

จึงขอกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้โปรดพิจารณา หากเห็นควรก็ขอได้โปรดมีบัญชาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ได้โปรดดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พล. ร.

(นายแพทย์หทัย ชิตานนท์)

ประธาน

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

เดอะรีเจนต์รอยัลเพลส 1, ห้อง 2/64, 2220 ซอยมหาดเล็กหลวง 1, ถนนราชดำริ, แขวงลุมพินี, เขตปทุมวัน,
กทม 10330. โทรศัพท์และโทรสาร 6519411

The Regent Royal Place 1 Room 2/64, 2220 Soi Mahadlekluang 1 Rajdamri Road, Bangkok 10330,

THAILAND. Tel. & Fax. 6519411

THE ASIAN WALL STREET JOURNAL.

INTERNET: <http://wsj.com>

THURSDAY, JUNE 18, 1998

Thailand Weighs Tobacco Joint Ventures *Foreign Firms Hold Talks on Making Cigarettes With State Monopoly*

By RICHAYAPORN UTUMPOORN
Staff Reporter

BANGKOK — Several international tobacco companies are in talks with the state-owned Thailand Tobacco Monopoly to set up one or more cigarette-making joint ventures.

The companies include Philip Morris Co. and R.J. Reynolds Tobacco International Inc. of the U.S., and U.K.-based B.A.T. Industries PLC, according to government officials overseeing the Thai monopoly. Philip Morris makes Marlboro and Benson & Hedges cigarettes; R.J. Reynolds, a unit of R.J.R. Nabisco Inc., makes Camel, Winston, and Salem; and a U.S. unit of B.A.T. makes Lucky Strike and Kool.

Since 1943, the Thailand Tobacco Monopoly has been the only company allowed to make cigarettes in Thailand, manufacturing brands such as the top-selling Krongthip. If joint ventures materialize, foreign tobacco companies might be able to grab market share by avoiding the 60% duty charged on imported cigarettes.

For the tobacco monopoly, its interest in possible joint ventures is partly driven by a desire for self-preservation. The Thai government is under pressure to eventually sell off many state-run businesses, partly at the behest of the International Monetary Fund. So the monopoly is eager to offer alternatives to privatization, and that way, perhaps, to decide its own fate.

No matter what happens, any action probably will have to wait at least until the end of August. That's when the government is set to issue a so-called privatization master plan, as part of the \$17.2 billion IMF requirements for reviving the Thai economy.

The Thai market has been a tough one for foreign cigarette makers to crack. The ban on manufacturing and the steep taxes have kept foreign cigarette makers at the market's margins. According to tax records, they sold only 5% of the 2.4 billion packs of cigarettes smoked in Thailand last year.

Still, Thailand, with its population of 60 million, is a substantial market for the com-

panies. R.J. Reynolds sold 760 million cigarettes in Thailand in 1997, representing a 1% market share, company officials said.

But that's not to say Thais are paying a 60% duty on every Lucky Strike they light. Foreign cigarettes smuggled into Thailand without duties are widely available.

Tobacco companies consider a deal with the Thailand Tobacco Monopoly a way to build sales amid Thailand's economic crisis, which is sharply curtailing local spending power. "Excessive taxation, from our point of view, always hits those who can afford less," said Axel Gietz, senior director for external relations at R.J. Reynolds International BV in Geneva, Switzerland. "Local manufacturing would be a more interesting proposition to us."

On the other hand, he says that "people tend to continue smoking as the only luxury they can afford" in times of economic crisis such as these. "I wouldn't say they smoke more, but they don't seem to cut

Please Turn to Page 5, Column 1

Thailand Considers New Tobacco Joint Ventures

Continued From First Page

down on smoking consumption so much."

Mr. Gietz described the talks with the monopoly as "a little bit like a beauty contest" among tobacco companies, held by the monopoly to find the best deal.

In a faxed response to questions, a Philip Morris official confirmed that "over the past several months, Philip Morris and Thailand Tobacco Monopoly officials have held exploratory discussions about the possibility of (a) cooperative commercial relationship." He declined to provide further details.

The steep import duty serves two purposes. It keeps the monopoly firmly entrenched in the lucrative market. And since the duty was increased to 60% from 30% in January, it has supplied the government with a steady stream of income at a time when the economic crisis has slashed government revenue.

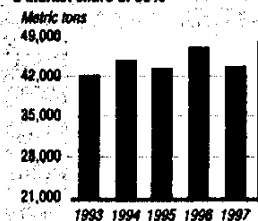
The monopoly's revenue from sales and duties totaled 44 billion baht (\$1.02 billion) in the year ended Sept. 30, said Ong-ard Champoonta, the monopoly's managing director. Of that amount, the government was given "more than four billion baht" as a commission from the monopoly, he said.

The chairman of the tobacco monopoly, Somchainuk Engtrakul, said, "We've been talking with many companies, and may pick more than one partner for the project." According to Mr. Ong-ard, the monopoly is looking to hold the majority stake in the venture or ventures, preferably "more than 51%."

Before any deals can be struck, the plan

Smoke Screen

The Thai Tobacco Monopoly has a market share of 95%

Source: Thailand Tobacco Monopoly

must be approved by the Finance Ministry, and if the investment is large enough, by the Thai cabinet.

The IMF requires Thailand to privatize some of its 70 state agencies as part of the conditions attached to the IMF-led \$17.2 billion economic bailout package. The government is currently drafting its privatization master plan, which will outline privatization procedures.

The monopoly began considering joint-venture possibilities before the government accepted the IMF-backed bailout. "We prefer this type of joint venture" to a sale of the government's stake, said Mr. Somchainuk,

who is also director-general of the Customs Department. "But if the government wants to sell part of us — like they're doing with other agencies — we'll have to accept it."

Privatization of the monopoly could be more time-consuming and more difficult than privatization of other state agencies, given the profitability of the business. Finance Minister Tarrin Nimmanhaeminda said the government isn't in a hurry to privatize the monopoly, because of concerns that it will lose a significant chunk of revenue.

Any move toward privatization could prompt vigorous resistance from the agency's employees. Mr. Tarrin said in a brief interview. The union representing the agency's more than 7,000 workers is one of the country's most powerful. "We don't want to move too swiftly in changing the way of life there," Mr. Tarrin said.

Freeing the monopoly from government's control could be controversial because of public health concerns, as well. "We don't think the tobacco monopoly should be privatized at all," said Hatai Chit-anondh, president of the Asia Pacific Association for Control of Tobacco, a Bangkok-based antismoking group that submitted a petition against such a move to the government in May. "This isn't a kind of agency whose efficiency the government should improve. I think it's even better that the management of the tobacco monopoly remains inefficient, so that they wouldn't be so good if what they're doing."

บริการข้อสนเทศ *ฉบับพิเศษเสริมสุขภาพไทย* AWARENESS SERVICE THPI

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศ |

มติมหาชน

วันอาทิตย์ที่ 2 สิงหาคม พุทธศักราช 2541 ปีที่ 21 ฉบับที่ 7451 ราคา 8 บาท

ต่อจากหน้า 1

บุหรื

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคมที่ผ่านมา ผู้สื่อข่าวได้รับ การติดต่อให้สัมภาษณ์พิเศษ ดร.ลิดา ถึก ผู้จัดการและ ผู้เชี่ยวชาญด้านปัญหาควันบุหรี่ในสิ่งแวดล้อมและ นายอมาร์ดิน ลีออนแคน ผู้อำนวยการฝ่ายลูกค้าภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกของบริษัทบริติชอเมริกันทอแบคโค ซึ่ง เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายบุหรืชื่อ 565 ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ผู้บริหารบริษัทบุหรืข้ามชาติยอมให้สัมภาษณ์แก่ ผู้สื่อข่าว

นายลีออนแคนกล่าวว่า ผลกระทบของบุหรืต่อสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพูดถึงให้ชัดเจน เหตุที่คน และคณะเดินทางมาประเทศไทยในครั้งนี้เพราะเมื่อ เร็วๆ นี้ผู้พิพากษาศาลแขวงสหรัฐมีคำพิพากษาคัดสิน ให้คำประกาศของสำนักงานคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแห่ง สหรัฐ (Environmental Protection Agency หรือ EPA) ซึ่งระบุว่า ควันบุหรืในสิ่งแวดล้อม หรือควันบุหรืมือสองเป็นสาเหตุสำคัญให้เกิดโรคมะเร็งปอดนั้น ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เพราะคำประกาศของ EPA ทำให้หลายประเทศทั่วโลกนำไปอ้างอิงแล้วพากันออกกฎหมายห้ามสูบบุหรื ในที่สาธารณะ การที่ผู้พิพากษาศาลแขวงสหรัฐมีคำตัดสินเช่นนี้ เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสดูแลสุขภาพมากขึ้นว่า จะสูบบุหรืที่ไหนก็ได้ และคนที่สูบบุหรืก็สามารถจะอยู่ร่วมกับคนไม่สูบบุหรืในสถานที่เดียวกันได้

ดร.ถึกกล่าวว่า นักวิชาการจำนวนมากพยายาม ศึกษาว่า ควันบุหรืในสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไร โดยในปี 2538 มีรายงานว่าควันบุหรืในสิ่งแวดล้อมของสหรัฐ โดย EPA ระบุว่า ควันบุหรื เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดมะเร็งปอด หลังจากนั้นก็มีนักวิจัยหลายคนได้วิจารณ์คำประกาศดังกล่าวของ EPA ว่า เป็นการประกาศออกมาโดยไม่ศึกษาข้อมูลอย่างถี่ถ้วน เพราะ EPA มีข้อมูลอยู่ในใจก่อนที่จะ

ลงมือวิจัยแล้ว และงานวิจัยที่ออกมาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใดที่สำคัญ EPA ได้ปรับแต่งวิธีการวิจัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับให้ผลออกมาสอดคล้องกับข้อสรุปของตนเอง

"บริษัทบุหรืใช้เวลาห้องและต่อสู้คดีกับ EPA เรื่องนี้ต่อศาลแขวงแคลิฟอร์เนียเหนือ เป็นเวลานานถึง 5 ปี ในที่สุดก็มีคำพิพากษามาออกมาดังกล่าว พร้อมทั้งสั่งให้ยกเลิกประกาศดังกล่าว ขณะนี้หลายประเทศที่ห้ามจำหน่ายทอแบคโคในอาคาร โดยสองด้านว่า จะทำอย่างไรกับกฎหมายสูบบุหรืในที่สาธารณะ ดิฉันคิดว่า ทุกประเทศในวงการห้ามสูบบุหรืในที่สาธารณะ แต่ละประเทศควรจะเลือกตัดสินใจด้วยตัวเอง ถ้าจะห้ามแต่ละประเทศก็ควรศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ก่อน" ดร.ถึกกล่าว

ดร.ถึกกล่าวว่า สถาบันวิจัยมะเร็งระหว่างประเทศ (IARC) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระ ขององค์การอนามัยโลกได้เคยวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของควันบุหรืในสิ่งแวดล้อมกับโรคมะเร็งปอด ใน 7 ประเทศ นาน 8 ปี เป็นการวิจัยที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปปรากฏผลว่า ควันบุหรืในสิ่งแวดล้อมมีความเสี่ยงในระดับที่น้อยเกินกว่าที่จะมีนัยสำคัญต่อโรคดังกล่าวและ 85% ของการศึกษาทั่วโลกไม่พบหลักฐานชัดเจนว่า ควันบุหรืในสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดโรคมะเร็งปอดของการเป็นโรคมะเร็งปอดสูงขึ้น แต่ไม่ได้ระบุว่า ควันบุหรืมีความปลอดภัย 100%

"สื่อมวลชนในอเมริกาให้ความสำคัญกับคำพิพากษานักฎิ EPA มาก เพราะในอเมริกาบ้านเราและโรงเรียนจำนวนมากเป็นเขตห้ามสูบบุหรื จึงเกรงว่า คำพิพากษานี้จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจ คิดว่า หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของ EPA ไม่หนักแน่นพอที่จะห้ามสูบบุหรืในที่สาธารณะ เชื่อว่าจะแก้ไขปัญหานี้ให้กับคนที่รู้สึกอึดอัดเพราะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยควันบุหรืได้ด้วยระบบระบายอากาศ ขอเพียงสถานที่เหล่านั้นมีระบบระบายอากาศ มีระบบกรองอากาศที่มีประสิทธิภาพ มีการจัดสรรพื้นที่สูบบุหรืและพื้นที่ห้ามสูบบุหรื คนสองกลุ่มก็จะอยู่ร่วมกันได้" ดร.ถึกกล่าว

นายลีออนแคนกล่าวว่า คำประกาศของ EPA ที่มีมาตั้งแต่ปี 2538 และแพร่กันไปทั่วโลกนั้น ส่งผลกระทบต่อการธุรกิจของบริษัทผลิตบุหรืน้อยมาก เพราะจำนวนผู้สูบบุหรืและปริมาณการจำหน่ายไม่ได้ลดลงแต่ก็ทำให้ประเทศต่างๆ พากันออกกฎหมายห้ามสูบหรืใน

ที่สาธารณะ เลขทำให้คนสูบบุหรืต้องออกไปสูบนอกอาคาร เมื่อมีคำตัดสินจากศาลเช่นนี้ บริษัทของพวกคนก็เลยพยายามจะแก้ไขภาพพจน์ในเรื่องนี้ใหม่

เมื่อถามว่า การที่ผู้พิพากษาซึ่งไม่มีเรื่องงานวิจัยมาตัดสินงานวิจัย จะเป็นที่ยอมรับได้หรือไม่ ดร.ถึกตอบว่า กระบวนการทางศาลเป็นวิธีการเดียวที่จะพิสูจน์ว่างานวิจัยของ EPA ถูกต้องหรือไม่ ปกติการทำกรวิจัยเช่นนี้ EPA ต้องเปิดเผยข้อมูลให้คนนอกเข้ามาตรวจสอบได้ แต่งานวิจัยนี้กลับมีการปิดบังข้อมูลบางอย่าง เมื่อถามว่า งานวิจัยของ EPA มีการนำออกประกาศใช้จริงแล้วถึง 2 ครั้ง และมีตัวแทนบริษัทผลิตบุหรืร่วมด้วยมิใช่หรือ ดร.ถึกตอบว่า ถูกต้อง ขณะ EPA วิจัยมีการขอข้อมูลจากหลายฝ่ายรวมทั้งบริษัทผลิตบุหรืด้วย แต่กลับไม่ได้ข้อมูลจากผู้ผลิตรายนั้น จึงสรุปตามสมมติฐานในใจของตนเอง

ผู้สื่อข่าวถามว่า ทั้งหมคนี่ดูเหมือนบริษัทกำลังสนับสนุนให้คนสูบบุหรืในที่สาธารณะกันได้อีกครั้ง และมากขึ้นด้วย ดร.ถึกตอบว่า บริษัทไม่อยากให้อิทธิพลของรัฐบาลที่คอยกีดกันคนที่มีสิทธิให้ข้อมูลว่า คนสูบบุหรืมีทางเลือกที่จะตัดสินใจได้มากขึ้นว่า จะสูบบุหรืที่ไหน เมื่อใด

เมื่อถามว่า ก่อนจะเดินทางมาเคลื่อนไหวในประเทศไทยนี้ได้ดำเนินการแล้วในประเทศใดบ้าง นายลีออนแคนตอบว่า บริษัทมีสาขาใหญ่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ ที่ค่าเนาก็ได้พูดคุยกับผู้สื่อข่าวสิงคโปร์แล้ว รวมทั้งประเทศอื่นๆ ด้วยเช่น เร็วๆ นี้ผู้สื่อข่าวเวียดนามมาพูดคุยกันที่กรุงเทพฯ หลังจากนั้นจะไปบรรยายให้แพทย์และสื่อมวลชนในสิงคโปร์อีกครั้ง ทีมเมืองไทยหนึ่งต้องการมาพูดคุยกับผู้สื่อข่าวไทย โดยเฉพาะ บริษัทพวกคนเป็นบริษัทบุหรืที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคนี้ ที่สำคัญเมืองไทยเป็นตลาดที่สำคัญของบริษัท บริษัทคิดจะลงทุนในประเทศไทยแต่ยังไม่โอกาส เพราะคิดจะตั้งโรงงานมาอยู่กรุงเทพฯและรัฐบาลไทยก็ต้องตัดสินใจด้วยว่า จะให้มาลงทุนหรือไม่

น.พ.หทัย จิตานนท์ อดีตประธานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก กล่าวว่า การเปิดเผยตัวของบริษัทบุหรืข้ามชาติในลักษณะนี้เป็นอันตราย เป็นสัญญาณว่า บริษัทเหล่านี้กำลังรุกหนักเตรียมเข้ายึดกิจการผลิตหรืหรืคงไทยเพราะไทย

คงอยู่ในเงื้อมมือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เป็นกลยุทธ์ของพวกคนบุหรืต่างชาติ ช่วงที่นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เดินทางไปสหรัฐนั้นก็มีคนพยายามลอบยิงให้บริษัทบุหรืเข้าพบนายชวน แต่คนนี้ได้ทำหนังสือเตือนไว้ล่วงหน้า ขณะนี้ไอเอ็มเอฟก็พยายามบีบให้แปรรูปรัฐวิสาหกิจซึ่งบริษัทบุหรืต่างชาติก็ลอบยิงให้ไอเอ็มเอฟระบุว่า ไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบของไทยให้เอกชนด้วย แต่โชคดีที่นายชวนทราบข้อมูลในเรื่องเหล่านี้ก่อน

"การที่ระบุว่า ควันบุหรืในที่สาธารณะจะไม่เป็นอันตรายต่อคนที่ไม่สูบบุหรืนั้นเป็นการคัดค้านเนื้อหาที่พูดข้างข้างตนเอง การศึกษาทางวิทยาศาสตร์หลายร้อยชิ้นทั่วโลก ต่างได้ข้อสรุปเหมือนกันว่า การได้รับควันบุหรืที่ผู้อื่นสูบนั้น จะทำให้ผู้ไม่สูบบุหรืได้รับควันเข้าไปเป็นโรคต่างๆ ได้ ข้อมูลที่รัฐค้นได้ปี 2520 นั้นคือรายงานของนายแพทย์อีหลูสหรัฐ และรายงานทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ ก็ระบุว่า การได้รับควันบุหรืเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดร.วิลเลียม ฟาโรน อดีตผู้อำนวยการศูนย์วิจัยฟิลิปปินส์ ก็ได้ระบุ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคมที่ผ่านมาว่า บริษัทฟิลิปปินส์ซึ่งผลิตบุหรืหลายยี่ห้อรุ่นดังมานานแล้ว ควันบุหรืในที่สาธารณะเป็นอันตรายและพยายามปิดบังข้อมูลนี้ต่อสาธารณชน" น.พ.หทัยกล่าว

ชี้ควัน'ไม่ก่อ'มะเร็ง' บ.บุหรืข้ามชาติจี้ไทย แก้กม.ก่อนลยลงท่น

บ.บุหรืข้ามชาติ 555'บุไทย อ้างศาลแขวงสหรัฐชี้ขาดคำประกาศของสำนักคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว คำประกาศควันบุหรืในสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของมะเร็งปอดไม่จริง (อ่านหน้า 21)

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท)
Thailand Health Promotion Institute (THPI)

COPY

December 7, 1998

Mr. James Wolfensohn
President
World Bank
1818 H. street, N.W.
Washington, D.C. 20433
U.S.A.

Dear Mr. Wolfensohn :

I am writing to express our concern about the plan to privatise the Thailand Tobacco Monopoly (TTM) as recommended by the IMF.

Privatisation of states' tobacco monopolies around the world resulted in big rise of tobacco consumption, manufacturers' employees being laid off, tobacco farmers becoming jobless and catastrophe of tobacco control in those countries. The privatisation is really a denationalisation of state tobacco independence.

As the World Bank has a close relationship with the IMF and has a clear policy not to support investment in tobacco business I would like to ask your kind favor to express the World Bank's tobacco control policy and ask the IMF to immediately change its policy on this matter.

Sincerely yours,

Hatai Chitanondh

Hatai Chitanondh, M.D., F.I.C.S., F.R.C.S (T)
President
Thailand Health Promotion Institute

The National Health Foundation

เลขที่ 1 ถนนรัชดาภิเษก 1, ชั้น 11, ห้อง 2/64, 2220 ถนนพหลโยธิน แขวง 1
ถนนรัชดาภิเษก, แขวงจตุจักร, เขตจตุจักร กทม. 10330
โทรศัพท์ 6519411, 6502583-5 ต่อ 2064
โทรสาร 6519411

The Regent Royal Place 1, Fl. 11, Room 2/64, 2220 Soi Mahardiek Luang 1
Rajdamri Rd., Lumpini, Phatumwan, Bangkok 10330 THAILAND
Tel. (662) 6519411, (662) 6502583-5 Ext 2064
Fax (662) 6519411
E-Mail Address : Dr.Hatai Chitanondh <plrayu@asianet.co.th>

December 8, 1998

Mr. Michel Camdessus
Managing Director
International Monetary Fund
700 19th Street, NW
Washington, D.C. 20431

Dear Mr. Camdessus:

We are writing to register our concern about apparent International Monetary Fund (IMF) support for privatization of state-run tobacco operations. We believe privatization would have serious public health consequences. We urge an immediate change in IMF policy on this matter.

As you know, in connection with receipt of loans from the IMF, Thailand is undergoing an economic restructuring program. It has come to our attention that the August 25, 1998, Letter of Intent from Thailand to the IMF contemplates privatization of the Thai Tobacco Monopoly. Attachment Box F, Section 5, "Privatization of selected enterprises," lists as a goal for the first quarter of 1999 to "complete study outlining strategic options for Tobacco Monopoly."

In conjunction with the economic restructuring South Korea is undertaking with IMF support, that country also has announced plans to privatize in whole or in part its tobacco monopoly."

Whatever the merits of privatization of other sectors of the economy, tobacco represents a grave public health menace that must be treated differently. Policies relating to tobacco must be guided above all by public health considerations.

The experience in opening Asian tobacco markets to foreign imports illustrates what is at stake. After misguided U.S. pressure forced open markets in Japan, Taiwan, South Korea

and Thailand, smoking rates rose 10 percent higher than they would have, according to econometric analyses performed by University of Illinois Professor Frank Chaloupka.

In time, that increase will lead to thousands of preventable deaths and excess spending of health care resources to treat tobacco related disease.

Experience shows that state-owned enterprises tend to be less aggressive marketers of tobacco products than private corporations, especially the multinational tobacco companies that will bid for state tobacco companies that are privatized. State-run tobacco companies are less likely to attempt to influence, skirt or undermine domestic tobacco control regulations. They are also less likely to deny the health risks of smoking.

For these reasons, we urge the IMF to adopt a formal policy of prioritizing public health over other considerations in tobacco - related matters. The IMF policy should not encourage or advise borrowing countries to privatize state-run tobacco companies. We also urge the Fund to review the impact of its structural adjustment policies on tobacco-related and other public health concerns, and to ensure economic restructuring does not contribute to preventable disease and death.

Sincerely,

Rep. Lloyd Doggett

Rep. Ted Strickland

Rep. John Olver

Rep. Dennis Kucinich

Rep. Barbara Lee

Rep. Frank Pallone

Sen. Richard Durbin

Sen. Frank Lautenberg

Rep. Diana DeGette

Rep. Bernard Sanders

Rep. Lane Evans

Rep. Nancy Pelosi

Sen. Ron Wyden

Rep. Fortney Pete Stark

Rep. George Miller

Rep. Martin Meehan

Rep. James Hansen

DISK: T.ART 10./FILE: US Rep wrote to IMF

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท)
Thailand Health Promotion Institute (THPI)

ที่ สสท.92/2541

สำเนา

14 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอให้พิจารณากรณีที่มีรัฐบาลจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบ

เรียน ประธานคณะกรรมการการเงินการคลัง สมาชิกวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสาร "การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ"

2. สำเนาหนังสือของผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกสหรัฐ 17 ท่าน ที่มีไปถึงผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

เนื่องจากสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษามูลค่าของการแปรรูปโรงงานยาสูบของ
รัฐในประเทศต่างๆทั่วโลก พบว่าการแปรรูปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง กล่าวคือพนักงานโรงงานยาสูบจะต้องถูก
ปลดออกจำนวนมาก ชาวไร่ยาสูบและครอบครัว 1 ล้าน 2 แสนคนจะว่างงานเป็นจำนวนไม่น้อย รัฐจะสูญเสียรายได้ที่เคยได้จาก
โรงงานยาสูบและภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศปีละหลายหมื่นล้านบาท จำนวนและอัตราการผลิตบุหรี่จะเพิ่มขึ้นและการรณรงค์เพื่อ
การไม่สูบบุหรี่จะประสบกับความหายนะ

สถาบันฯ ได้มีหนังสือกราบเรียนเหตุผลเหล่านี้แก่ ฯพณฯนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2541 แล้วแต่ยังมิได้รับ
คำตอบ ในขณะที่เกี่ยวกับหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2541 ก็ได้แสดงแผนการที่จะแปรรูปโรงงานยาสูบ
ภายในไตรมาสแรกของ พ.ศ.2542

กระผมได้ติดต่อส่งข้อมูลและให้คำอธิบายแก่องค์กรในประเทศคือสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบและสมาคม
พนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบ ได้มีการปรึกษาแล้ววาทัง 3 องค์กรฯ จะดำเนินการคัดค้านในเรื่องอย่างจริงจังจนถึงที่สุด

สถาบันฯ ได้ติดต่อส่งข้อมูลให้คณะบุคคลที่ทำงานควบคุมยาสูบในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2541 ได้ปรึกษา
และประสานงานกันจนเป็นผลให้ผู้แทนราษฎร 14 ท่านและวุฒิสมาชิก 3 ท่านเห็นชอบร่วมลงนามในหนังสือลงวันที่ 8 ธันวาคม
2541 ถึงนายมิเชล คองเคู ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ขอให้ทบทวนนโยบายการสนับสนุนให้ประเทศไทยดำเนินการ
การแปรรูปโรงงานยาสูบ เพราะจะเกิดผลเสียหายอย่างมากในด้านสาธารณสุข

กระผมจึงขอเขียนเสนอข้อมูลแก่ท่านเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นเป็นการสมควรก็ขอได้โปรดเรียกประชุมคณะกรรมการฯ
เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

หจ น

(นายแพทย์หทัย ชิตานนท์)

ประธาน

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

ขอเชิญที่ปรึกษาที่ 1, ชั้น 11, ห้อง 2/64, 2220 Sol Mahardlek Luang 1
ถนนราชดำริ, แขวงจตุจักร, เขตจตุจักร กทม. 10330
โทรศัพท์ 6519411, 6502583-5 ต่อ 2064
โทรสาร 6519411

ขอเชิญที่ปรึกษาที่ 1, ชั้น 11, ห้อง 2/64, 2220 Sol Mahardlek Luang 1
Rajdamri Rd., Lumpini, Phatumwan, Bangkok 10330 THAILAND
Tel. (662) 6519411, (662) 6502583-5 Ext 2064
Fax (662) 6519411
E-Mail Address : Dr.Hatai Chitanondh <phrayu@asianet.co.th>

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท)
Thailand Health Promotion Institute (THPI)

วันที่ 14 ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงโรงงานยาสูบ

เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสาร 'การปรับปรุงรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ'

2. สำเนาหนังสือของผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกสหรัฐ 17 ท่านที่มีไปถึงผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ตามที่กระผมได้มีหนังสือถึง ฯพณฯ ท่านลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2541 ขอมิให้รัฐบาลดำเนินการปรับปรุงโรงงานยาสูบนั้น บัดนี้สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจนครบถ้วนและให้ติดต่อปรึกษาเรื่องนี้กับกลุ่มองค์กรในประเทศและต่างประเทศแล้ว

องค์กรภายในประเทศคือสมาคมผู้ปลูกและผู้ค้าใบยาสูบจังหวัดแพร่ซึ่งมีนายเมธา เอื้ออภิญญากุล เป็นนายกฯ มีสมาชิกและครอบครัว 1.2 ล้านคน อีกองค์กรหนึ่งคือสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบซึ่งมีพนักงานประมาณ 6 พันคนเศษ ทั้งสองสมาคมได้รับทราบถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงและเห็นด้วยที่จะดำเนินการคัดค้านในเรื่องนี้อย่างแข็งขันต่อไป

กระผมได้ส่งข้อมูลและติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆ ที่ทำงานควบคุมการบริโภคยาสูบในสหรัฐอเมริกาตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2541 เป็นผลให้ได้มีการปรึกษาหารือกันในเรื่องนี้ สุดท้ายได้มีวุฒิสมาชิก 3 ท่าน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 14 ท่านร่วมลงชื่อในจดหมาย ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2541 ส่งไปถึงนายมิเชล กองเคซู ผู้อำนวยการกองทุน ฯ ขอมิให้กองทุนฯ สนับสนุนการปรับปรุงโรงงานยาสูบ อันจะเกิดความหายนะต่อการควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหากเห็นชอบก็ได้โปรดสั่งการให้ยกเลิกการดำเนินการปรับปรุงโรงงานยาสูบและขอทราบผลในเวลาอันสมควรด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายแพทย์हत ชิตานนท์)

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท) Thailand Health Promotion Institute (THPI)

สมาชิกรัฐสภาสหรัฐฯ ค้านไอเอ็มเอฟบีบไทยแปรรูปโรงงานยาสูบ

17 สส. สหรัฐฯเข้าชื่อถึงผอ.ไอเอ็มเอฟคัดค้านการแปรรูปโรงงานยาสูบไทย

เผยเป็นความสำเร็จอย่างงดงามขององค์กรสุขภาพไทย

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เปิดเผยว่าจากการที่องค์กรการเงินระหว่างประเทศหรือ IMF ได้บรรจุเงื่อนไขเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบเป็นหนึ่งในเงื่อนไขการกู้เงินของประเทศไทย ตนจึงได้ติดต่อกับกลุ่มบุคคลที่ทำงานควบคุมยาสูบในสหรัฐฯ ตั้งแต่เดือนตุลาคม โดยแจ้งถึงความหายนะที่จะเกิดขึ้นหากไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟ โดยได้แลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆกับทางสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเมื่อวันที่ 8 ธันวาคมที่ผ่านมา สมาชิกสภาสหรัฐฯจำนวน 14 คนและวุฒิสมาชิก 3 คน ได้ร่วมลงนามในหนังสือถึงนายมิเชล คอเดชู ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ)ระบุว่า พวกตนมีความห่วงใยกับการที่ไอเอ็มเอฟพยายามสร้างเงื่อนไขให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบ ซึ่งจะเกิดผลเสียหลายด้านการสาธารณสุขเป็นอย่างมาก จึงขอให้ไอเอ็มเอฟทบทวนนโยบายดังกล่าว โดยเฉพาะควรให้ความสำคัญกับเรื่องสาธารณสุขและสุขภาพของประชากรโลกมากกว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจยาสูบ

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ กล่าวว่าตนได้ศึกษาถึงผลที่เกิดจากการแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในประเทศต่างๆ ทั่วโลก พบว่าหลังการแปรรูปแล้วประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก, พนักงานโรงงานยาสูบถูกกลายแพกว่าครึ่ง, ชาวไร่ยาสูบต้องตกงานและยากจนลง, ที่สำคัญรัฐจะขาดรายได้จากโรงงานยาสูบและภavnนำเข้าปีละหลายหมื่นล้านบาท โดยเฉพาะประเทศไทยรายได้หลักส่วนหนึ่งก็มาจากภาษีสรรพสามิตบุหรี่ นอกจากนี้หากให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาดำเนินการ การณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของประเทศไทยซึ่งที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างมาก จะล้มเหลวโดยสิ้นเชิง

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย กล่าวอีกว่าสำหรับความเคลื่อนไหวที่จะให้บริษัทบุหรี่ต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนนั้นตนได้ติดตามผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากเรื่องนี้มาตั้งแต่ต้นปี 2541 และได้ข้อมูลครบถ้วนก็ได้นำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เมื่อ วันที่ 21 พฤษภาคม 2541 เรียกร้องมิให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบแต่ก็ยังไม่ได้รับคำตอบ ขณะเดียวกันรัฐบาลกลับดำเนินการสานต่อการแปรรูปโรง

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท) Thailand Health Promotion Institute (THPI)

งานยาสูบดังปรากฏในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2541 ว่าจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบภายในไตรมาสแรกของปี 2542

“ผมได้ชี้ถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดต่อสมาคมพนักงาน รัฐวิสาหกิจยาสูบ สมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูก และผู้ค้าใบยาสูบภาคเหนือ แล้ว ทุกสมาคมที่เกี่ยวข้องยืนยันจะร่วมคัดค้านเรื่องนี้เต็มที่ เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อพนักงานยาสูบกว่า 7 พันคน ชาวไร่ยาสูบกว่า 5 แสนคน และครอบครัวรวมกันอีกประมาณ 1 ล้าน 2 แสนคน ที่สำคัญที่สุดผมไม่อยากเห็นคนไทยต้องตายจากการสูบบุหรี่มากไปกว่านี้” นายแพทย์หทัย กล่าวและว่าเมื่อรัฐบาลไม่มีคำตอบ ตนจึงได้ส่งข้อมูลทั้งหมดไปให้บรรดาผู้ร่วมงานควบคุมยาสูบในสหรัฐฯ ทำให้ บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนและวุฒิสมาชิกดังกล่าวทราบและเห็นชอบที่จะคัดค้านไอเอ็มเอฟ ทั้งยังได้ส่งข่าวไปยังสมาชิกของเครือข่ายควบคุมยาสูบทั่วโลกแล้ว ซึ่งคาดว่าจะมีปฏิกิริยาต่อไอเอ็มเอฟและรัฐบาลไทยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องต่อไปในเร็ววัน

อนึ่งสมาชิกสภาสหรัฐฯ ทั้ง 17 คน ที่ร่วมลงชื่อในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 14 คน คือ ลอยด์ คอกเกต, เทด สตรีกแลน, จอน ออลเวอร์, เดนนิส คูชินิช, บาร์บารา ลี, แฟรงค์ พอลโลน, ไคแอนนา ดีเกต, เบอรนาร์ด แชนเดอร์, เลน อีเวนส์, เนนซี เพโลซี, ฟอर्थเนย์ ฟิท สตาจ, จอร์จ มิลเลอร์, มาร์ติน มีแฮนและเจมส์ แฮนเสน และวุฒิสมาชิกอีก 3 คนคือ ริชาร์ด เดอร์บิน, แฟรงค์ เลาเทนเบอร์เกอร์, และรอน ไวเดน

14 ธันวาคม 2541

DISK:THPI NEWS 1/FILE : สสท สหรัฐฯยื่นไอเอ็มเอฟ

บริการข้อสนเทศ **สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย** AWARENESS SERVICE THPI

วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2541

วันอังคารที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2541 แรม 12 ค่ำ เดือน 1 ปีชวด

9

ข่าวเศรษฐกิจ

ค่านาย รง.ยาสูบ : นพ.หทัย ชิตานนท์ ประธาน
สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เผยถึงการที่ไอเอ็มเอฟ
บรรจุเงื่อนไขการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ
เป็นหนึ่งในเงื่อนไขกู้เงินของประเทศไทยนั้น ตน
เห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความเสียหาย ซึ่ง
วันที่ 8 ธ.ค. ที่ผ่านมา สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร 14 คน และวุฒิสมาชิกอีก 3 คน ได้ลงนามในหนังสือ
ถึงนายมิเชล ก็องเดอซูส์ ผอ.ไอเอ็มเอฟ เพื่อคัดค้าน
การแปรรูปรัฐวิสาหกิจยาสูบของไทย โดยเสนอ
ให้เห็นความสำคัญต่อสุขภาพของประชากรโลก และ
การพัฒนาสาธารณสุขมากกว่าผลประโยชน์ทาง
ธุรกิจ.

บริการข้อมูลข่าวสาร AWARENESS SERVICE THPI

ไทยโพสต์ วันอังคารที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2541 10 เศรษฐกิจทั่วไป

17ส.ส.สหรัฐเสนอIMF ล้มเงื่อนไขแปรรูปยาสูบ

ราชดำริ • 17 ส.ส.สหรัฐเข้าชื่อถึง "มิเชล กองเดซุส" คัดค้านแผนแปรรูปโรงงานยาสูบไทย สถาบันสุขภาพไทยพนักกลุ่มสมาคมยื่นหนังสือเรียกร้อง "ชวน"

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.) ได้ยื่นหนังสือถึงนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เพื่อคัดค้านการแปรรูปโรงงานยาสูบ รวมถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการร่วมลงนามคัดค้านของสมาชิกสภาสหรัฐ จำนวน 14 คน และวุฒิสมาชิก 3 คน ในหนังสือถึงนายมิเชล กองเดซุส ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เรียกร้องไอเอ็มเอฟทบทวนเงื่อนไขให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบ ซึ่งจะเกิดผลเสียด้านสาธารณสุขอย่างมากและขอให้ความสำคัญกับเรื่องสาธารณสุขกับสุขภาพของประชากรโลกมากกว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจยาสูบ

การร่วมลงนามครั้งนี้ เป็นผลจากสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.) ติดต่อกับกลุ่มบุคคลทำ

งานควบคุมยาสูบในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่เดือนต.ค. เกี่ยวกับความหายนะที่จะเกิดขึ้นหากไทยแปรรูปโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟ

"หลังการแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก พนักงานถูกไล่อพยพกว่าครึ่ง ชาวไร่ยาสูบตกงานและยากจนลง ที่สำคัญรัฐจะขาดรายได้จากโรงงานยาสูบและภาษีนำเข้าปิโตรเลียมที่ลดลง โดยเฉพาะไทยมีรายได้หลักส่วนหนึ่งมาจากภาษีสรรพสามิตบุหรี่ และหากให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาดำเนินกิจการ การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของไทยจะล้มเหลว"

นายแพทย์หทัยกล่าว
นายแพทย์หทัยกล่าวว่า สมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบ สมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูก และผู้ค้าใบยาสูบภาคเหนือ จะร่วมคัดค้านนโยบายแปรรูปของรัฐบาล เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อพนักงานยาสูบกว่า 7,000 คน ชาวไร่ยาสูบกว่า 5 แสนคน และครอบครัวอีก 1.2 ล้าน รวมทั้งคนไทยที่ต้องตายจากการสูบบุหรี่มากขึ้น

บริการข้อมูลเทคโนโลยีสุขภาพไทย

AWARENESS SERVICE

THPI

A6

THE NATION

Tuesday, December 15, 1998

local & regional

Privatisation of tobacco poses 'serious danger'

The Nation

A GROUP of US House representatives and senators are opposed to the plan to privatise the Thailand Tobacco Monopoly (TTM), saying the move would have "serious public-health consequences".

The concern was expressed in a joint letter to Michel Camdessus, managing director of the International Monetary Fund (IMF).

In its fifth letter of intent, dated Aug 25, to the IMF, the Thai government pledged to privatise the tobacco state enterprise by the first quarter of next year.

"Whatever the merits of privatisation of other sectors, tobacco represents a grave public-health menace and must be treated differently. Policies relating to tobacco should be guided by public-health considerations," said the letter, signed by 14 US representatives and three senators.

It added that the experience in breaking open other Asian tobacco markets to foreign imports illustrated the pros and cons. "After the misguided US pressure forced open markets in Japan, Taiwan, South Korea and Thailand, smoking rates rose by 10 per cent more than they should have," it said. The figure was cited from the econometric analyses done by Prof Frank Chaloupka of the University of Illinois.

"In time the increase will lead to thousands of preventable deaths and excessive spending on health-care resources to treat tobacco-related diseases," the letter said.

The group also urged the IMF to adopt a policy of giving public health priority over other considerations in tobacco-related matters. It also urged the international

financial body to review the impact of its structural adjustment policies on tobacco-related and other public-health concerns and to ensure that economic restructuring did not contribute to preventable diseases and death.

In a statement released yesterday, Dr Hatai Chitanondh, president of the Thailand Health Promotion Institute, said the congressmen's letter was a result of his contacts and his lobbying of the group in October.

Hatai said his studies showed that privatisation of tobacco-manufacturing companies across the globe resulted in an increase in the number of smokers, more than half of the tobacco firms working under capacity, farmers becoming either unemployed or poorer and the state losing billions of baht worth of income from tobacco and import tax.

"Moreover if foreign companies are allowed to take over [TTM], Thailand's anti-smoking campaign, which has been successful so far, will collapse," Hatai said.

He added that he had explained the consequences of the TTM privatisation to all Thai associations related to tobacco industries and all had agreed to oppose the government's initiative because it was a matter of grave consequence because it would affect more than 7,000 TTM employees, half a million tobacco farmers and their of their family members to the number of 1.5 million.

"Most importantly, I don't want to see more Thais die from smoking," said Hatai, a former Ministry of Health official, who sent a similar protest letter to World Bank President James Wolfensohn.

องค์กรสุขภาพวิ่งลอบบี้ผู้แทนสหรัฐ

● จีไอเอ็มเอฟยกเลิกแปรรูปง.ยาสูบ

องค์กรสุขภาพของไทยลอบบี้สมาชิกสภาสหรัฐ 17 คน เข้าชื่อกันทำหนังสือถึงผู้อำนวยการจีไอเอ็มเอฟ ขอให้ให้ตั้งเงื่อนไขให้ไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบ หลังจากทำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีแล้วแต่ไม่ได้รับคำตอบถึงการรับการแปรรูป

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยเปิดเผยว่า เมื่อเดือนตุลาคมที่ผ่านมา ตนได้ติดต่อกับกลุ่มบุคคลที่ทำงานควบคุมยาสูบในสหรัฐอเมริกาโดยแจ้งถึงความเสียหายและการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย หลังจากรัฐบาลจะแปรรูปโรงงานยาสูบภายใต้เงื่อนไขจีไอเอ็มเอฟ จึงได้ส่งข้อมูลต่างๆ ให้สหรัฐอย่างต่อเนื่อง จนสามารถชี้ชวนให้สมาชิกสภาสหรัฐร่วมลงชื่อในหนังสือส่งไปถึงนายมิเชล กัมเดซู ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศเมื่อวันที่ 8 ธันวาคมที่ผ่านมา

ทั้งนี้ หนังสือที่ส่งไปนั้น กลุ่มสมาชิกสภา กล่าวว่า คณะของเรามีความห่วงใยในการที่จีไอเอ็มเอฟ สนับสนุนให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบ ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียด้านการสาธารณสุขเป็นอย่างมาก คณะขอให้จีไอเอ็มเอฟ มีนโยบายที่จะให้การสาธารณสุขมีความสำคัญเหนือธุรกิจยาสูบ

นายแพทย์หทัยกล่าวว่า จากการที่ตนได้ศึกษาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในประเทศต่างๆ ทั่วโลก พบว่า ประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น และพนักงานโรงงานยาสูบถูกปล่อยแพกว่าครึ่ง และที่หนัก คือ ชาวไร่ยาสูบต้องตกงานและยากจนลง รวมทั้งรัฐจะขาดรายได้จากโรงงานยาสูบและภาษีนำเข้าปัสลยาสูบ หมีนล้านบาทที่สำคัญคือหากให้บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติเข้ามาดำเนินกิจการขบวนการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของประเทศจะประสบกับความล้มเหลว

และพังอย่างยับเยิน

สำหรับความเคลื่อนไหวที่จะให้บริษัทบุหรี่ยักษ์ชาติเข้ามาร่วมลงทุนนั้น ประธานสถาบันส่งเสริมฯ กล่าวว่า ได้ติดตามเรื่องนี้มาตลอดตั้งแต่ต้นปี 2541 แล้ว และเมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ก็ได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคมที่ผ่านมา ว่า ขอร้องไม่ให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบ แต่ยังไม่ได้รับคำตอบ ขณะเดียวกัน รัฐบาลก็เดินหน้าโดยในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ลงวันที่ 25 สิงหาคมที่ผ่านมา ได้แจ้งว่า จะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบในไตรมาสแรกของปี 2542 เรื่องนี้ ตนได้ชี้ถึงความเสียหาย ให้แก่พนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบและสมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบภาคเหนือ ซึ่งนายกของทั้งสองสมาคมก็จะร่วมกันคัดค้านเรื่องนี้อย่างเต็มที่เพราะจะมีผลกระทบต่อพนักงานยาสูบประมาณ 7 พันคน และชาวไร่ยาสูบรวมทั้งครอบครัว 1 ล้าน 2 แสนคน

ประธานสถาบัน กล่าวว่า

เนื่องจากรัฐบาลไม่ตอบรับเรื่องดังกล่าว จึงได้ส่งข้อมูลไปให้บรรดาผู้ร่วมงานควบคุมยาสูบในสหรัฐ ซึ่งก็ได้ชี้แจงให้บรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกดังกล่าว จนเห็นชอบที่จะร่วมกันทักท้วงจีไอเอ็มเอฟ นอกจากนี้แล้วยังส่งข่าวไปยังมวลสมาชิกของเครือข่ายควบคุมยาสูบทั่วโลก ซึ่งคาดว่าจะมีปฏิกิริยาต่อจีไอเอ็มเอฟ และรัฐบาลไทยอย่างมาก

สำหรับสมาชิกสภาสหรัฐทั้ง 17 คน ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนฯ 14 คน คือ ลอยด์ ดอกเกต, เทด สตรัคแลนด์, จอน วอลเวอร์, เดนนิส คูชินซ์, บาร์บารา ลิมแฟรงค์ พอลโลน, ไดแอนนา ดีเกต, เบอรราร์ด แซนเดอร์, เลน โรแวนส์, แนนซีฟ โลซี, พอร์ทเนย์ พิตสาด, จอร์จ มิลเลอร์, มาร์ติน มิเชน และเจมส์ แฮนสัน สำหรับวุฒิสมาชิกคือ 3 คน คือ ริชาร์ด เดอร์บิน, แฟรงค์ เลาเทนเบอร์เกอร์ และ รอน ไวเดน

บริการข้อสนเทศ สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

AWARENESS SERVICE THPI

วันอังคารที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2541

ไทยโพสต์

12 ผู้บริโภค

ด้านสุขภาพที่ด้นล้อมเปลี่ยนแปลง

บทสรุป • องค์การสุขภาพของไทย ล้อมล้อมสมาชิกสภาสหรัฐ 17 คนให้เข้าชื่อทักท้วงไอเอ็มเอฟแปรรูปโรงงานยาสูบได้สำเร็จหลังจากทำหนังสือถึง "ชวน" แล้วแต่ไม่ได้รับคำตอบ หวันหลังการแปรรูปจะมีคนสูบบุหรี่มากขึ้น

น.พ.หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยกล่าวว่า เมื่อเดือนต.ค.ที่ผ่านมา ตนได้ติดต่อกับกลุ่มบุคคลที่ทำงานควบคุมยาสูบในสหรัฐอเมริกา โดยแจ้งถึงความเสียหายและการสูญเสียครั้งใหญ่ที่จะเกิดขึ้นกับไทย หลังจากรัฐบาลแปรรูปโรงงานยาสูบ ภายใต้เงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) จนสามารถชี้ชวนให้สมาชิกรัฐสภาสหรัฐ 17 คน ร่วมลงชื่อในหนังสือ ส่งไปถึงนายมิเชล กองเดอชูลส์ ผู้อำนวยการไอเอ็มเอฟ เมื่อวันที่ 8 ธ.ค.ที่ผ่านมา ให้ผ่อนปรน

เงื่อนไขดังกล่าวให้กับไทย

สำหรับผู้แทนสหรัฐทั้ง 17 คน ประกอบด้วย นายลอยด์ คอลเกต, นายเทต สตริตเลน, นายจอห์น วอลเลอร์, นายเดนิส คูนิชบา, นางบาร์บารา ลี, นายแฟรงค์ พอลโลน, นางโดแอนนา ดีเกต, นายเบอร์นาร์ด แชนเดอร์, นางเลน โรแอนส์, นางแนนซี ฟโลซี, นายฟอร์ทเนย์ ฟิทสาด, นายจอร์จ มิลเลอร์, นายมาร์ติน มีแอม และนายเจมส์ แชนเลน สำหรับวุฒิสมาชิก 3 คน คือ นายริชาร์ด เดอร์บิน, นายแฟรงค์ เลาเทนเบอร์เกอร์ และนายรอน ไวเดน

ในหนังสือที่กลุ่มสมาชิกรัฐสภาสหรัฐทั้ง 17 คน มีไปถึงนายมิเชล กองเดอชูลส์ ได้ระบุว่ามีความห่วงใยที่ไอเอ็มเอฟสนับสนุนให้ไทยแปรรูปโรงงานยาสูบ เพราะจะเกิดผลเสียด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก ทั้งที่ไอเอ็มเอฟให้ความสำคัญกับนโยบาย

สาธารณสุขเหนือกว่าธุรกิจยาสูบ

"ผลการศึกษการแปรรูปโรงงานยาสูบในต่างประเทศพบว่านอกจากจะทำให้คนตงานแล้ว ยังทำให้บริษัทข้ามชาติเข้ามาดำเนินการซึ่งจะมีผลทำให้โครงการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ล้มเหลวลงอย่างแน่นอน"

น.พ.หทัยกล่าวว่า ตนได้ส่งหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 พ.ค.ที่ผ่านมา เพื่อคัดค้านเรื่องดังกล่าว แต่รัฐบาลก็ยังคงเดินหน้าที่จะแปรรูปโรงงานยาสูบ ดังเห็นได้จากหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ที่ไทยเสนอต่อไอเอ็มเอฟ

"เราจึงได้ส่งเรื่องให้สมาชิกรัฐสภาสหรัฐรับรู้ข้อมูล และเขาเห็นชอบที่จะทักท้วงไอเอ็มเอฟ นอกจากนี้ เรายังส่งข่าวไปยังมวลสมาชิกของเครือข่ายควบคุมยาสูบทั่วโลก ซึ่งคาดว่าจะมีปฏิกิริยาต่อไอเอ็มเอฟและต่อไทยมาก

TOBACCO *home* Govt warned against TTM privatisation

*WHO officials raise
fear of health effects*

Aphaluck Bhatiasavi

Anti-smoking activists yesterday warned the government that its planned privatisation of the Thailand Tobacco Monopoly would have adverse effects on Thais.

In its fifth letter of intent to the International Monetary Fund, the government has set the TTM privatisation as one goal for the first quarter of 1999.

In a petition to Prime Minister Chuan Leekpai, Hathai Chitanondh, a leading anti-smoking activist, warned yesterday that the TTM privatisation would pave the way for transnational tobacco companies, such as Philip Morris, R.J. Reynolds, British American and Japan Tobacco, to set up manufacturing bases in Thailand for export to its neighbours.

It would be ironic for Thailand, the region's leader in tobacco control, to become a convenient base for tobacco companies to launch their products in neighbouring countries where tobacco controls were lenient, he said.

Dr Hathai said anti-smoking activists, tobacco planters and TTM employees would join forces against the TTM privatisation plan.

He added it was feared the TTM privatisation would rob at least half its 7,000 workers of their jobs, and would also affect some 1.2 million tobacco planters and their families.

The government would also have to share its yearly income of more than 40 billion baht from tobacco products with private shareholders, he said.

Dr Hathai has managed to get the support of 17 US House representatives, who on Dec 8 expressed their concern over the planned TTM privatisation to IMF managing director Michel Camdessus.

They urged the IMF to review the impact of its structural adjustment policies on tobacco-related and other public health concerns, and also to ensure that economic restructuring would not contribute to preventable diseases and death. //

Their letter to the IMF was signed

by Lloyd Doggett, Ted Strickland, John Olver, Dennis Kucinich, Barbara Lee, Frank Pallone, Richard Durbin, Frank Lauterber, Diana Degette, Bernard Sanders, Lane Evans, Nancy Pelosi, Ron Wyden, Fortney Pete Stark, George Miller, Martin Meehan and James Hansen.

According to Professor Frank Chaloupka of University of Illinois, experiences from the opening of Asian tobacco markets to foreign imports illustrated an increase in smoking rates by 10 percent in Japan, Taiwan, South Korea and Thailand.

Meanwhile, World Health Organisation officials also expressed concern over the TTM privatisation plan, saying it could result in adverse health consequences.

"If the government privatises the TTM, the WHO requests that Thailand look very closely at what has happened to Latin America where almost all state tobacco monopolies were privatised during the 1970s and 1980s," said Neil Collishaw, the WHO's programmer on substance abuse.

He said privatisation allowed foreign tobacco firms to market their products aggressively, thus resulting in an increase in smoking rates among women and the young.

The Action on Smoking and Health Foundation (Ash) has urged that the TTM be exempted from privatisation requirements on health grounds.

Prakit Vatesatokit, the foundation's secretary, said the effort to improve the TTM's efficiency was tantamount to dismissing health concerns.

"Experiences in other developing countries have shown that privatisation leads to increased smoking prevalence among women and young people. Forty percent of Brazilian women now smoke," said Dr Prakit, adding that it was feared that the joint venture would adversely affect anti-smoking campaigns in Thailand.

If the government thought the TTM privatisation was really necessary, he said, the Finance Ministry should hold on to more than 51% of TTM shares so transnational companies would not be able to undermine Thailand's successful control on cigarette consumption.

บริการข้อสนเทศ **สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย**

AWARENESS SERVICE

THPI

หนังสือพิมพ์คุณภาพ เพื่อคุณภาพของประเทศ

มติชน

วันพฤหัสบดีที่ 17 ธันวาคม พุทธศักราช 2541 ปีที่ 21 ฉบับที่ 7588 ราคา 8 บาท

ต่อจากหน้า 1

ส.ส.มะกัน

น.พ.หทัย ชิดานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เปิดเผยเมื่อวันที่ 16 ธันวาคมว่า หลังจากองค์การการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ได้บรรจุเงื่อนไขเรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบเป็นหนึ่งในเงื่อนไขการกู้เงินของประเทศไทย ได้ติดต่อกับกลุ่มบุคคลที่ทำงานควบคุมยาสูบในสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่อง โดยแจ้งถึงความหายนะที่จะเกิดขึ้นหากไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟ กระทั่งเมื่อวันที่ 8 ธันวาคมที่ผ่านมา สมาชิกสภาสหรัฐจำนวน 17 คน และวุฒิสมาชิก 3 คน ได้ร่วมลงนามในหนังสือถึงนายมิเชล กองเคสซูส์ ผู้อำนวยการไอเอ็มเอฟ ระบุถึงความห่วงใยในการที่ไอเอ็มเอฟพยายามสร้างเงื่อนไขให้แปรรูปโรงงานยาสูบ ซึ่งจะเกิดผลเสียหลายด้านการสาธารณสุขเป็นอย่างมาก จึงขอให้บทวนนโยบายดังกล่าว และควรให้ความสำคัญกับเรื่องสาธารณสุขและสุขภาพของประชากรโลกมากกว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจยาสูบ

น.พ.หทัยกล่าวว่า ได้ศึกษาถึงผลที่เกิดจากการแปรรูปโรงงานยาสูบของรัฐในประเทศต่างๆ ทั่วโลก พบว่าหลังการแปรรูปแล้วมีประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น พนักงานโรงงานยาสูบถูกลอยแพกว่าครึ่ง ชาวไร่ยาสูบ

ตกงานและขาดเงินลง ที่สำคัญรัฐจะขาดรายได้จากโรงงานยาสูบและภาษีนำเข้าใบยาสูบหลายหมื่นล้านบาท หากให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาดำเนินการ การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ของไทย ซึ่งที่ผ่านมาประสบความสำเร็จอย่างมาก จะถดถอยลงโดยสิ้นเชิง

ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย กล่าวอีกว่า ได้ติดตามผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากที่รัฐบาลจะให้บริษัทบุหรี่ต่างชาติเข้ามาร่วมลงทุนในไทยมาตั้งแต่ต้นปี 2541 และเมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนก็ไม่มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2541 เรียกร้องให้มีการแปรรูปโรงงานยาสูบแต่ยังไม่ได้รับคำตอบ ขณะเดียวกันรัฐบาลกลับสานต่อการแปรรูปโรงงานยาสูบดังปรากฏในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2541ว่าจะแปรรูปโรงงานยาสูบภายในไตรมาสแรกของปี 2542

“ผมได้ชี้ถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดต่อสมาคมพนักงาน รัฐวิสาหกิจยาสูบ สมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูก และผู้ค้าใบยาสูบภาคเหนือแล้ว ทุกสมาคมที่เกี่ยวข้องยืนยันจะร่วมคัดค้านเรื่องนี้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อพนักงานยาสูบกว่า 7,000 คน ชาวไร่ยาสูบกว่า 500,000 คน และครอบครัวรวมกันอีกประมาณ 1.2 ล้านคน ทั้งยังได้ส่งข่าวไปยังสมาชิกของเครือข่ายควบคุมยาสูบทั่วโลกแล้ว คาดว่าจะมีปฏิริยาต่อไอเอ็มเอฟและรัฐบาลไทยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องต่อไปในเร็ววัน” น.พ.หทัยกล่าว

น.พ.หทัยกล่าวต่อไปว่า เมื่อเร็วๆ นี้มีสุขภาพสตรีผู้หนึ่งพบว่า บริษัทฟิลิปมอร์ริสจัดส่งเสริมการสูบบุหรี่ให้ห้อมาริลโบโรและแอล แอนด์ เอ็ม โดยจ้างพนักงานหญิงแต่งกระโปรงสั้นลายสก๊อตล่อลูกค้าให้ซื้อผลิตภัณฑ์เหล่านั้น โดยจัดห่อพิเศษสีสันสดใสสวยรับเทศกาลคริสต์มาส ในห่อมีบุหรี่กล่องใหญ่หนึ่งกล่อง แถมด้วยของเล็กๆ น้อยๆ ในราคาพิเศษ ที่ห้างสรรพสินค้าเม็คโคร นนทบุรี สุขภาพสตรีผู้นั้นเห็นแล้วสงสัยว่ากากระทำดังกล่าวผิดกฎหมายหรือไม่ จึงได้ร้องไปตามชั้นตอน ต่อมาผู้อำนวยการสถาบันควบคุมการบริโภคยาสูบ กระทรวงสาธารณสุขได้นำตำรวจนนทบุรีเข้าจับกุมเมื่อวันที่ 15 ธันวาคมที่ผ่านมา เปรียบเทียบปรับ 220,000 บาท ถ้ามีการส่งเสริมการขายทุกสาขาของห้างก็มีโทษปรับทุกสาขา

“กรณีนี้แสดงให้เห็นว่า ถ้าประชาชนช่วยกันเป็นหูเป็นตาไม่ให้มีการละเมิดกฎหมาย ซึ่งมีอยู่ทั่วทุกหนแห่ง ผลที่ได้คือ คนไทยเราเองจะไม่ตกเป็นเหยื่อการส่งเสริมการขายสินค้าแห่งความตายเหล่านี้ ส่วนบริษัทบุหรี่ก็หนีไม่พ้นของโลกทั้งหลาย จักรวรรพองเบนาไทย

**17ส.ส.มะกัน
ค้านไอเอ็มเอฟ
แปรรูปยาสูบ
ทำขี้น้ำเพิ่ม**

ส.ส.-วุฒิสภาสหรัฐ 17 คนเข้าชื่อทำหนังสือถึงประธานไอเอ็มเอฟ ด้านเงื่อนไขเข้าช่วยเหลือประเทศต่างๆ รวมทั้งไทยโดยกำหนดให้ต้องแปรรูปโรงงานยาสูบ อ้าวหลังแปรรูปทุกแห่งทั่วโลกมีคนสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น

(อ่านหน้า 21)

จะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ เพราะมาทำมาหากินในเมืองไทยหลายปีแล้ว” น.พ.หทัยกล่าว

อนึ่ง สมาชิกสภาสหรัฐ ทั้ง 17 คน ที่ร่วมลงชื่อในครั้งนี้ประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 14 คน คือ ลอยด์ ค็อกเกต, เทด สตรีกลัน, จอน ออลเวอร์, เดนนิส คูชินซ์, บาร์บารา ลี, แฟรงก์ พอล โลง, ไดแอนนาดีเคด เบอร์นาร์ด แชนเดอร์, เลน อี แวนส์, แนนซี เฟลชี, ฟอร์ดเนย์ สดาก, จอร์จ มิลเลอร์, มาร์ติน มีแอน และเจมส์ แอนเสน และวุฒิสมาชิกอีก 3 คน คือ ริชาร์ด เคอร์บิน, แฟรงก์ เลาเทนเบิร์ก, และรอน ไวเดน

บริการข้อมูล ข่าวสารสิ่งแวดล้อมไทย

AWARENESS SERVICE

THPI

THE ASIAN WALL STREET JOURNAL THURSDAY, DECEMBER 17, 1998 5

Asian Bailout Could Aid Tobacco Firms

IMF Program May Help Open Cigarette Markets in South Korea, Thailand

By SUEIN L. HWANG
And MICHAEL M. PHILLIPS
Staff Reporters

A fight is breaking out over the Asian economic bailout effort because it is having a controversial side effect: helping open markets in South Korea and Thailand to global tobacco giants.

The International Monetary Fund swept in last year to bail out the struggling economies of those countries. As a condition of its emergency assistance, the IMF is seeking the privatization of state-owned companies in various industries, including tobacco. That stands to open the lucrative South Korean and Thai cigarette markets to Philip Morris Cos. and other rivals.

Now the IMF's policy is drawing fire from the U.S. Congress. Last week, 17 legislators wrote a strongly worded protest to the IMF's managing director, Michel Camdessus. "Whatever the merits of privatization of other sectors of the economy, tobacco represents a grave public health menace that must be treated differently," said their Dec. 8 letter. Signatories included Sen. Richard J. Durbin of Illinois, Sen. Frank R. Lautenberg of New Jersey and Rep. James V. Hansen of Utah.

IMF officials say they have no specific policy on tobacco, adding that the moves are simply part of its larger effort to encourage economic reform. "Privatization of state industries is wholly consistent with IMF efforts to promote sound fiscal management," says spokesman William Murray. "If that means privatizing tobacco companies, or any other industry that is likely to be more effectively operated in private hands, I don't see why the IMF would object."

Privatization Is Pledged

In its agreement with the IMF, South Korea promised to privatize its South Korea Tobacco Ginseng Corp. and five other government-owned companies by 2002. And in an Aug. 25 letter to Mr. Camdessus, Thai authorities committed to complete a study "outlining strategic options for Tobacco Monopoly" by the first quarter of 1999. They also agreed to sell stakes in Esso Thailand PLC, Thai Airways and many other companies.

Amid economic turmoil, selling even a partial stake in a tobacco monopoly is an easy way for a cash-strapped government to generate needed funds quickly. In anticipation, the world's largest cigarette makers are jockeying to position themselves for a possible deal.

In the past few months, British American Tobacco PLC and RJR Nabisco Holdings Corp.'s Reynolds unit say, they have made overtures to South Korean officials. Philip Morris declined to comment about its activities in South Korea. But, this past summer, Philip Morris's chief executive officer, Geoffrey Bible, attended a posh cere-

mony at New York's Waldorf Astoria hotel honoring South Korean President Kim Dae-Jung. Then in October, Mr. Bible flew to South Korea and expressed interest in a strategic partnership with the country's tobacco monopoly.

South Korea is a plum market. It is a country of heavy smokers who light up more than 100 billion cigarettes a year, making it one of the 10 largest tobacco markets in the world. In Thailand, people smoke roughly 50 billion cigarettes annually. (The number is nearly 500 billion in the U.S.)

International markets are becoming more important to cigarette makers as long-term prospects in the U.S. grow in-

Cigarette companies in South Korea and Thailand churn out poorly made cigarettes that bear little resemblance to foreign brands.

creasingly dim. Although U.S. and other multinational tobacco companies have sold cigarettes in South Korea and Thailand for several years, they have been no match for state-owned operations that control distribution around the country.

Philip Morris, British American and Reynolds collectively share barely 8% of the cigarette market in South Korea and less than half that percentage in Thailand, says Martin Feldman, a Salomon Smith Barney analyst. South Korea's tobacco and ginseng enterprise, which employs roughly 6,000 people, controls almost 90% of its market.

Some public-health officials say the IMF's failure to exclude tobacco companies from broad privatization plans could result in increased cigarette sales. That is because state-owned tobacco companies, sluggish and unchallenged, do little to promote market growth. Like other state-run monopolies around the world, cigarette companies in South Korea and Thailand churn out poorly made cigarettes that bear little resemblance to the carefully engineered, smooth-tasting foreign brands such as Marlboro or Camel.

"If you change from a non-confrontational, inefficient government monopoly to a transnational company, it invariably leads to an increase in tobacco consumption," says Judith Mackay, an antitobacco activist based in Hong Kong. Turkey, for example, has become one of the fastest-growing cigarette markets in the world

since its government abolished price controls that had propped up the former state-run tobacco monopoly.

The IMF and the cigarette companies strongly deny that the privatization of state-owned tobacco enterprises leads to increases in cigarette consumption. Peter S. Heller, deputy director of the IMF's fiscal affairs department, suggests that removing foreign governments from the tobacco business might actually increase their willingness to regulate tobacco use, advertising and promotion. "Privatization might free the government to be much more aggressive" in regulating tobacco, he says.

Mr. Heller also notes that the IMF often urges governments to raise tobacco excise taxes to boost government revenue, a step that also might help reduce smoking levels. Korea's IMF-approved government budget, for example, includes a new 10% value-added tax on tobacco.

Although South Korea is the larger market, health activists are particularly worried about privatization in Thailand, which has some of the strictest antismoking laws in the world. Thai public-health groups successfully lobbied for a complete tobacco advertising ban. And last month, Thailand made headlines when it required all cigarette packs to include a warning that smoking can cause impotence.

Social Leaders

Public-health officials in Thailand say privatization of the tobacco monopoly will inevitably erode their efforts. "When the transnationals set up their base, they can bring in a lot of money to buy influence, buy politicians, buy social leaders in every level of society," says Hatai Chitanondh, who is president of the Thailand Health Promotion Institute.

"Our entrance in a foreign market, whether by exports or direct investment, does nothing to inhibit a government's ability to legislate over any aspect of our business," Philip Morris says. "In fact, by permitting international competition and eliminating state-controlled tobacco monopolies, the previous conflict of interest between the sale and regulation of cigarettes by a state enterprise is eliminated." The company also says that overall cigarette consumption dropped in the Czech Republic after Philip Morris acquired the state-owned monopoly there.

The IMF itself has operated in Asia for decades, but its lending ballooned there after the financial crisis erupted in Thailand last year. In August 1997, the IMF approved a \$4 billion contribution to Thailand's \$17 billion international rescue package. Then last December, as the crisis spread, the IMF agreed to lend about \$20 billion to South Korea. In return for its loans, the IMF generally requires recipients to comply with a number of agreed-to economic reforms.

บริการข้อสนเทศ **ฉบับที่ ๕๔** เสริมสุขภาพไทย AWARENESS SERVICE THPI

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

วันศุกร์ที่ 18 ธันวาคม พุทธศักราช 2541 ● หน้า 19

หมอนำทีมต้านบุหรืนอก-ล่าซื้อโล่'ธารินทร์'

น.พ.หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพและอดีตประธานคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เปิดเผยเมื่อวันที่ 17 ธันวาคมถึงความคืบหน้ากรณี ส.ส.สหรัฐ 14 คน และวุฒิสมาชิกสหรัฐอีก 3 คนได้ร่วมลงนามในหนังสือถึงนายมิเชล กองเคสซูส์ ผู้อำนวยการองค์การการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เพื่อให้ไอเอ็มเอฟทบทวนนโยบายที่สร้างเงื่อนไขให้ประเทศไทยต้องแปรรูปโรงงานยาสูบเพราะเกรงว่าจะเกิดผลกระทบทางด้านสาธารณสุข และพนักงานโรงงานยาสูบ ชาวไร่ยาสูบและครอบครัวจำนวนถึง 2 ล้านคนจะได้ผลกระทบว่า ตนได้เคยทำหนังสือถึงนายกองเคสซูส์และนายเจมส์ วูฟฟ์ เฟสตัน ประธานธนาคารโลกหรือเวิลด์แบงก์ โดยชี้แจงว่า การแปรรูปโรงงานยาสูบไทยจะมีผลทำให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้นเพราะเหตุการณเช่นนี้เคยเกิดขึ้นแล้วในประเทศยุโรปตะวันออก คาดว่า ภายใน 2-3 วัน นื่องค์กรทางด้านสุขภาพในสหรัฐ จะเคลื่อนไหวใหญ่เพื่อช่วยต่อต้านเรื่องนี้

น.พ.หทัยกล่าวด้วยว่า เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม ที่ผ่านมาคณะได้ทำหนังสือถึงนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และนายอำนาจ บศสุข ประธานคณะกรรมการการคลังและเศรษฐกิจให้ทบทวนเงื่อนไขเรื่องนี้อีกครั้งโดยนายอำนาจรับปากว่า จะเชิญนายธารินทร์ นิมนานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการโรงงานยาสูบ และผู้เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการโดยเร็ว

"สงสัยว่า บริษัทบุหรืข้ามชาติ คงอยู่เบื้องหลังไอ

เอ็มเอฟจึงเกิดเงื่อนไขเงินกู้เช่นนี้ได้ เพียงแต่ไม่มีหลักฐานเท่านั้น 1 ปีที่ผ่านมาหนังสือเจตจำนงฉบับที่หนึ่งไม่ได้ระบุถึงเรื่องการแปรรูปโรงงานยาสูบเลยและไม่มีเหตุผลจានเป็นใดๆ ที่ต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจแห่งนี้เลย เพราะทำกำไรให้รัฐบาลและเป็นหมิ่นล้าหน้าแท้ๆ ก็ปรากฏเรื่องนี้ในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคมซึ่งถือว่า เป็นเรื่องที่ไมชอบมาพากลมาก

"ก่อนหน้านี้ไทยจะลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ในเดือนมิถุนายน นักข่าวจากหนังสือพิมพ์วอลล์สตรีต เจอร์นัล ได้โทรศัพท์สัมภาษณ์ประธานคณะกรรมการบริหารโรงงานยาสูบและคณะกรรมการบริหารโรงงานยาสูบของไทย ซึ่งทั้งสองก็ระบุว่า กำลังอยู่ในระหว่างการคัดเลือกบริษัทบุหรืเอกชนต่างประเทศเข้าร่วมลงทุนกับโรงงานยาสูบไทย ซึ่งผมก็ให้สัมภาษณ์กลับไปว่า เป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นจะต้องทั้งในและต่างประเทศ นักข่าววอลล์สตรีต เจอร์นัล จึงให้ข้อมูลว่า มีบริษัทบุหรืเอกชนอย่างน้อย 4 แห่ง ได้ยอมรับแล้วว่า จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้แก่บริษัทอาร์เจ เรย์โน บริษัทฟิลลิป มอร์ริส บริษัทบริติชอเมริกัน ไทแบคโค และบริษัทเจแปน ไทแบคโค จึงเชื่อได้ว่า เรื่องนี้มีคนอยู่เบื้องหลังไอเอ็มเอฟแน่" น.พ.หทัยกล่าว และว่า ได้จับมือกับสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจยาสูบ สมาคมผู้บ่ม ผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ ทำงานเป็นสามประสาน ถ้ายังไม่ได้รับคำตอบในเรื่องนี้ที่ชัดเจนจากรัฐบาล อาจจะมีการล่ารายชื่อ 50,000 ชื่อเพื่อกดดันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต่อไป

บริการข้อมูล ฉบับสดเสริมสุขภาพไทย

AWARENESS SERVICE THPI

วันเสาร์ที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2541 ขึ้น 2 ค่ำ เดือน 2 ปีชวด 3

คน*หลัง*ข่าว

ก้านขายโรงงานยาสูบ

ปฏิเสธการเข้าร่วมสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีทุจริตยาของกระทรวงสาธารณสุข ตามคำขอร้องของ คุณหมอบุระเวศ วะสี เมื่อหลายเดือนก่อน ล่าสุด คุณหมอหทัย ชิดานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย ก็ออกมาไขความกระจ่างถึงเหตุผลที่ไม่ยอมเข้าร่วมว่า

"ที่ผมไม่ยอมยุ่งเกี่ยวกับเรื่องทุจริตยา 1,400 ล้านบาท จริงๆแล้วไม่ใช่ฉันไม่สนใจ แต่เพราะผมมีงานใหญ่ที่ต้องทำ เป็นงานที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมหาศาล ซึ่งถ้าผมไม่ลงมามีงานนี้ เราจะสูญเสียมากกว่า 1,400 ล้านบาทหลายสิบเท่า" คุณหมอหทัยพูดด้วยน้ำเสียงจริงจัง

งานอะไรหรือคะ ที่ว่าสำคัญมาก? กระบอกข่าวอดสงสัยไม่ได้

"ก็เรื่องการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบนี่สิ เรื่องนี้ปล่อยไว้ไม่ได้ เงินได้โตะที่ธุรกิจบุหรี่ข้ามชาติพยายามจะเข้ามาสุมกิจการยาสูบของรัฐบาลครั้งนี้ มีมูลค่าเป็นหมื่นล้านบาท"

"โอ้โฮ มากมายขนาดนั้น ทำไมรัฐบาลไม่ออกมาพูดถึงเรื่องนี้เลย" กระบอกข่าวอุทานด้วยความตื่นเต้น

"ก็มันละเอียดจริงๆเรื่องนี้ผมทำหนังสือถึงท่านนายกฯจนไปตั้งแต่เดือนพฤษภาคมแล้ว แต่ท่านก็เฉยๆ รัฐบาลก็เงียบ แถมนัดมาหนังสือ

แสดงเจตจำนงของ IMF ยังระบุว่า รัฐบาลจะแปรรูปโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปี 42 นี่เสียอีก" คุณหมอหทัยระบายความอัดอั้น

ถ้าแปรรูปโรงงานยาสูบแล้วจะเกิดอะไรขึ้นบ้างคะ? กระบอกข่าวไม่วายสงสัยต่อ

อดีตรองปลัดกระทรวงส่งเสริมการค้า "โอ้! มหาศาลทีเดียว เริ่มตั้งแต่ชาวไร่ชาวนาและครอบครัวกว่า 1.2 ล้านคน จะต้องเดือดร้อนเพราะช่างชาติน่าจะไม่ยอมซื้อใบยาสูบจากชาวไร่ หรือไม้ก็ถูกละค่าให้ถูกลง พนักงานโรงงานยาสูบกว่า 7 พันคนตกงานแน่ เพราะบริษัทที่เข้ามาร่วมลงทุนก็น่าจะนำเครื่องจักรทันสมัยที่ผลิตบุหรี่ได้มากกว่า ประสิทธิภาพก็ดีกว่าเข้ามาใช้ ที่ร้ายที่สุด รายได้ของรัฐบาลจะลดลงเพราะเก็บภาษีสรรพสามิตไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ผมมองแล้วเรื่องนี้มันแต่เจ้ากับเจิง แต่คนจนนี่จะเจิงเสียมากกว่า"

"แล้วคุณหมอก็คิดว่าควรจะทำยังไงดีคะ" กระบอกข่าวถามความเห็น

"ขณะนี้ผมได้ติดต่อกับเครือข่ายที่ทำงานรณรงค์เรื่องบุหรี่และยาสูบในสหรัฐอเมริกา โดยชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในที่สุด ส.ส. 14 คน กับวุฒิสมาชิกอีก 3 คน ของสหรัฐฯ ได้เข้าชื่อถึงประธาน IMF ให้ทบทวนเรื่องการแปรรูปโรงงานยาสูบของไทยแล้ว โดยขอร้องให้เห็นแก่เรื่องสาธารณสุขและสุขภาพมากกว่าผลประโยชน์ทางธุรกิจ และยังได้ร่วมกันส่งข่าวไปยังเครือข่ายที่ทำงานด้านยาสูบทั่วโลกอีกด้วย ซึ่งผมคิดว่าเราคงมีความหวังมากขึ้น" คุณหมอหทัยกล่าวทิ้งท้าย

คุณหมอหทัยร้องตะโกนอีกครั้ง ก็ดูเหมือนรัฐบาลมักจะหาเหตุหลบหน่นี่เสียละ โทษของหมอดังไปไกลถึงอเมริกาโน่น จัน ส.ส. มะกันร้อนกันทนไม่ไหว ต้องออกมาเรียกร้องเพื่อคนไทย

แล้วท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยทั้ง 393 คนล่ะจะทำอะไรอยู่.

● เหวี่ยง

หน้า 1

บริการข้อมูล สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

AWARENESS SERVICE

THPI

♦ Bangkok Post ♦

business

TUESDAY • DECEMBER 22, 1998

THAILAND TOBACCO MONOPOLY

Unlikely alliance fights privatisation

Tobacco farmers join health activists, but motives are different

Opposition to the privatisation of the Thailand Tobacco Monopoly is creating some strange bedfellows, with tobacco growers' representatives joining health campaigners and TTM employees to protest against the plan.

The Thai Health Promotion Institute has warned that privatisation would likely involve a multinational tobacco company taking a large stake in the state enterprise, which is now owned by the Finance Ministry.

Health campaigners say the foreign partner would use aggressive marketing to promote smoking, with harmful consequences, especially among young people. At present the TTM is not allowed to advertise.

But privatisation raises different fears among tobacco growers, curers and dealers, as well as the TTM State Enterprise Employees' Association.

Chiefly, it is about jobs: the TTM directly employs about 7,000 people, while some 500,000 families are involved in growing tobacco and related activities.

The TTM privatisation plan is expected to be ready by the first quarter of next year. One option being studied calls for 33% to be sold to a foreign strategic partner and 33% to lo-

cal investors, with the Finance Ministry retaining the remaining shares. The first people to suffer under privatisation would be farm families, according to Metha Ua-apinyakul, president of the Thai Tobacco Growers, Curers and Dealers Association.

He said the new foreign partners would likely use more imported tobacco leaves for local cigarette production, with Thai tobacco remaining a minor ingredient.

The privatisation would affect not only growers but also other related enterprises which would be forced out of business, he added.

The TTM, which controls 92% of the domestic cigarette market, reported gross sales of 35.7 billion baht for the 1998 fiscal year. Net operating profit was 5.44 billion baht, of which 1.84 billion was contributed to the government. The figure excludes tax revenue from sales of cigarettes.

"We would like to ask the government not to hurt the poor any more, as the economic crisis has already hit them hard enough," Mr Metha said.

He said three groups would jointly submit a letter to Prime Minister Chuan Leekpai and Finance Minister Tarrin Nimmanhaeminda to explain their concerns about the "grave consequences" of privatisation.

"If they do not listen to our explanation, we will take another major step to oppose privatisation," he said without elaborating.

บริการข้อสนเทศ **สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย** AWARENESS SERVICE THPI

หน้า 2 ผู้จัดการรายวัน

ข่าวต่อ

วันศุกร์ที่ 25 ธันวาคม 2541

3 แนวร่วมต้านแปรรูปโรงยาสูบ ระบุรัฐสูญเสียเงินปีละ 40,000 ล้านบาท.

ผู้จัดการรายวัน - แนวร่วม 3 ฝ่ายจากด้านสุขภาพ โรงงานผลิตบุหรี่ และผู้เพาะปลูกใบยาสูบออกโรง ต้านการแปรรูปโรงงานยาสูบ โดยให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติร่วมทุน ระบุจำนวนผู้สูบบุหรี่จะเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 8.2 รัฐสูญเสียเงินรายได้จากโรงงานยาสูบปีละ 40,000 ล้านบาท

น.พ.หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย นายชำนาญ สูงตรง นายกสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ และนายกสมาคมผู้ปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ 5 จังหวัด นำโดย ดร.เมธา เอื้ออภิญญกุล นายกสมาคมผู้ปลูกและผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบจังหวัดแพร่ ร่วมกันแถลงคัดค้านการแปรรูปโรงงานยาสูบโดยให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาร่วมทุน ซึ่งตามหนังสือแสดงเจตจำนงขอกู้เงิน จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 5 และ 6 กำหนดไว้ว่าต้องแปรรูปโรงงานยาสูบ ภายในเดือนมีนาคม 2542

น.พ.หทัย กล่าวว่า ความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หลังการแปรรูป คือจำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรจะเพิ่มมากขึ้น โดยมีตัวอย่างในยุโรป ตะวันออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ในช่วง 5 ปี ระหว่างปี 2535-2540 ภายหลังจากการแปรรูปโรงงานยาสูบ ดังนั้น จำนวนการป่วย พิการ และตายจากบุหรี่จะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น เสียบุคลากรค่า และเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งรัฐบาลจะสูญเสียรายได้ที่เคยได้รับจากโรงงานยาสูบปีละ

40,000 ล้านบาท และรายได้จากภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศปีละหลายพันล้านบาท ชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมากเนื่องจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะนำเข้ายาสูบจากสหรัฐอเมริกาผลิตเป็นส่วนใหญ่

ขณะที่ขณะนี้กฎหมายบังคับให้นำเข้ายาสูบได้ร้อยละ 30 และอีกร้อยละ 70 ต้องใช้ใบยาสูบที่ปลูกในประเทศไทย มีตัวอย่างในประเทศโปแลนด์ ชาวไร่ยาสูบ ลดจำนวนจาก 138,000 คน ในปี 2530 เหลือ 40,000 คน ในปี 2537 ลดลงถึงร้อยละ 71

ด้านนายชำนาญ กล่าวว่า หากมีการแปรรูปโรงงานยาสูบพนักงานจะถูกปลด เนื่องจากนำเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้ทดแทนแรงงานคน ยอภาคามรัฐบาลว่า การแปรรูปรัฐวิสาหกิจมักทำในกิจการที่ขาดทุน รัฐต้องอุดหนุน ขณะที่โรงงานยาสูบไม่ได้พึ่งเงินจากรัฐ มีแต่ส่งรายได้เข้ารัฐปีละหลายหมื่นล้านบาท หากรัฐต้องการเงินทำไม่ต้องแปรรูป หรือรัฐประสงค์ผลประโยชน์อะไรจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ

ดร.เมธา กล่าวว่า มีการปลูกยาสูบมาก ในพื้นที่ภาคเหนือ มีชาวไร่ยาสูบประมาณ 1.2 ล้านคน หากมีการแปรรูป ชาวไร่กว่าร้อยละ 40 หรือ 500,000 ครอบครัว จะเดือดร้อน เพราะบริษัทต่างชาติจะนำเข้ายาสูบพันธุ์ดีจากสหรัฐฯ ซึ่งมีสารนิโคตินและทาร์มากกว่ายาสูบที่ปลูกในไทย ขอเรียกร้องให้ ส.ส. ในพื้นที่ที่มีประชาชนปลูกยาสูบ ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์เบอร์เลย์ เฮอร์กิส หรือพันธุ์เวอร์จิเนียรู้ดูแลความเดือดร้อนตรงนี้ด้วย ■

องค์กรผนึกกำลังด้านแปรรูปโรงงานยาสูบ

● หวั่นคนสูบบุหรี่เพิ่ม-ชาวไร่ตกงาน

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย คณะกรรมการโรงงานวิสาหกิจโรงงานยาสูบ และสมาคมผู้ปลูกและผู้เพาะปลูก และผู้ค้าใบยาสูบ เตรียมกดดันให้รัฐบาลทบทวนมติการแปรรูปวิสาหกิจของโรงงานยาสูบอย่างเร่งด่วน ก่อนต้องทำตามเงื่อนไขไอเอ็มเอฟภายในเดือนมีนาคม 2542 ระบุผลกระทบของประเทศ จะทำให้ชาวไร่ยาสูบตกงาน 5 แสนครอบครัว คนสูบบุหรี่มากขึ้น ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพมากขึ้น ขณะที่สูญเสียรายได้นับหมื่นล้าน

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.) กล่าวว่า 3 สมาคมประกอบด้วย สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย

สมาคมพนักงานวิสาหกิจโรงงานยาสูบ สมาคมผู้เพาะปลูกผู้ปลูกผู้ค้าใบยาสูบ จากภาคเหนือ เตรียมเคลื่อนไหว ให้รัฐบาลทบทวนมติการแปรรูปวิสาหกิจอย่างเร่งด่วน และเตรียมนำข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการรัฐสภา โดยชี้แจงถึงผลเสียที่จะมีมากกว่าผลดี โดยเฉพาะจะมีผู้สูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลที โรงงานยาสูบแปรรูปไปแล้ว โดยเฉพาะในยุโรปตะวันออกมีผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ในช่วง 5 ปี ระหว่างปี 2535-2540 ซึ่งจะทำให้จำนวนการป่วย พิการ และตายจาก บุหรี่เพิ่มมากขึ้นซึ่งรัฐบาลจะต้องเสีย

ค่าใช้จ่ายทางด้านรักษาพยาบาลสูง กว่าที่ไม่ได้แปรรูปอีกด้วย

นายแพทย์หทัยกล่าวว่า รัฐบาลจะต้องเสียดุลการค้าและเงินตราต่างประเทศ โดยรัฐบาลจะสูญเสียรายได้ที่เคยได้จากโรงงานยาสูบในปี 2540 ถึง 4 หมื่นล้านบาท และรายได้จากภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศอีกปีละหลายพันล้านบาท และถ้ามองในระยะยาวแล้ว ประเทศไทยจะไม่เหลืออะไรเลย และชาวไร่ยาสูบจะตกงานอีกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ จะนำเข้ายาสูบจากประเทศสหรัฐเข้ามาผลิตเป็นส่วนใหญ่ โดยจากการศึกษาในไอร์แลนด์ พบว่า ชาวไร่จำนวน 1.38 แสนคน ในปี 2530 ลดเหลือ 4 หมื่นคนในปี 2537 หลังจากการแปรรูป

“การที่รัฐบาลจะเร่งแปรรูปตาม

มติไอเอ็มเอฟ โดยเฉพาะขณะนี้ มีบริษัทบุหรี่หลายแห่งที่จะเข้ามาซื้อกิจการ ถ้าบริษัทข้ามชาติเข้ามาแล้ว จะมีอิทธิพลอย่างมากมายมหาศาล” นายแพทย์หทัยกล่าว และว่า ขณะนี้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้เข้ามาเป็นสปอนเซอร์ให้กับมหาวิทยาลัย ศิลปากร รวมทั้งศิลปินต่างๆ หรือมอบเงินให้กับมูลนิธิต่างๆ จนกลายเป็นผู้มีอิทธิพลที่จะสั่งการอะไรก็ได้

ประธานสถาบันกล่าวว่า หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ได้กำหนดทิศทางของโรงงานยาสูบให้แล้วเสร็จในไตรมาสแรกของปี 2542 หรือประมาณเมษายน ดังนั้น ขณะนี้ทั้ง 3 สมาคมร่วมกันที่จะเคลื่อนไหวให้ควมร่วมกับประชาชนทั่วไปถึงพิษภัยของบุหรี่และมหันตภัยของบริษัท

บุหรี่ข้ามชาติ

ด้านดร.เมธา เอื้ออภิญญกุล นายกสมาคมผู้ปลูกและผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบ และอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแพร่กล่าวว่า ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทันที หากรัฐบาลตัดสินใจแปรรูปโรงงานยาสูบ คือภาวะไร้อาชีพของชาวไร่ยาสูบกว่า 5 แสนครอบครัว หรือประมาณ 1.2 ล้านคน ยังไม่รวมธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปิดกิจการ เพราะบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะบังคับให้ใช้ใบยาจากต่างประเทศ ส่วนใบยาสูบก็จะกลายเป็นแค่ส่วนผสมเท่านั้น

“ถ้ารัฐบาลยังไม่มีการดำเนินการใดๆ ก็อาจจะต้องหารือกันอีกครั้ง เพื่อเตรียมเคลื่อนไหวใหญ่คัดค้านการแปรรูปโรงงานยาสูบต่อไป” นายกสมาคมผู้ปลูกและผู้

บริการข้อมูลโทร ๐๒-๒๕๔-๔๕๖๖๖๖๖๖
THCI
AWARENESS SERVICE

ชาวไร่ผาแปรรูปโรงงานยาสูบ

●ชี้รัฐสูญเสีย 4 หมื่นล.-5 แสนครอบครัวตกงาน

นายเมธา เอื้ออภิญญกุล นายกษมาคมผู้บ่มผู้เพาะปลูกและผู้ค้ายาสูบ จ.แพร่ กล่าวว่ ถ้ารัฐบาลแปรรูปโรงงานยาสูบตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(ไอเอ็มเอฟ) ก็จะส่งผลกระทบต่อชาวไร่ยาสูบในประเทศทันที กล่าวคือผู้เกี่ยวข้องกับด้านนี้กว่า 500,000 ครอบครัวหรือประมาณ 1.2 ล้านคน จะตกงานทันที ไม่รวมถึงธุรกิจอื่นๆ จะต้องปิดกิจการไปด้วย เพราะบริษัทต่างชาติต้องใช้ใบขานำเข้าจากต่างประเทศ รัฐบาลเองจะสูญเสียรายได้ถึงปีละ 40,000 ล้านบาท เพราะรัฐวิสาหกิจแห่งนี้ทำรายได้เข้ารัฐถึงวันละ 80 ล้านบาท และยังมีรายได้จากภาษีสรรพสามิตอีกต่างหาก แต่หากมีการแปรรูปแล้วรายได้ส่วนนี้จะหายไปต่างประเทศ

“การแปรรูปโรงงานยาสูบก็เท่ากับเปิดบ้านให้เขามาฉวยเอาของมีค่า คัดดวงผลประโยชน์ได้อย่างสบายใจ ขอวิงวอนรัฐบาลว่า อย่าทำร้ายคนจนไปมากกว่านี้เลย สมาคมกำลังประสานงานกับสมาคมพนักงานรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ และสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย เพื่อทำหนังสือชี้แจงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐ

มนตรีช่วยกระทรวงการคลังที่ดูแลโรงงานยาสูบ รวมทั้งคณะกรรมการการคลังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไม่มีการตอบสนองใดๆ ทั้งหมดจะร่วมกันเคลื่อนไหวใหญ่ต่อไป” นายเมธากล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อเร็วๆ นี้ ส.ส.และวุฒิสมาชิกสหรัฐจำนวน 17 คน ได้ร่วมกันทำหนังสือถึงนายมิเชล กองเคอร์ซูล์ ผู้อำนวยการไอเอ็มเอฟ ขอให้ทบทวนเงื่อนไขการให้เงินกู้ให้ไทยเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจโดยกำหนดให้รัฐบาลไทยแปรรูปโรงงานยาสูบ เพราะเกรงว่า จะก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญคือ ทำให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น และสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย โดย น.พ.ประทีป วาทีสากรกิจก็ได้เคลื่อนไหวต่อต้านเรื่องนี้ทั้งในประเทศและต่างประเทศอยู่ในขณะนี้

สปีบาย) - ปกติแล้วอากาศในช่วงนี้ที่บรู๊คลิน รัฐนิวยอร์กปี สหรัฐอเมริกา ก่อนข้างหนาว แต่ใน 2-3 วันที่ผ่านมากลับมีอากาศที่อบอุ่นค่อนข้างสบายผิดปกติจากทุกปี ชาวเมืองส่วนใหญ่จึงพากันออกมาอาบแดดนอกบ้านกันอย่างสบายใจ ดังเช่นนางดูช เกสซ์ ที่ออกมานั่งอ่านหนังสือหน้าบ้านอย่างสำราญอย่างเห็น (10ที)

7. JAN. 1999 16:53

WORD BANK (BKK)

NO. 4821

THE WORLD BANK GROUP

THAILAND RESIDENT MISSION: World Bank, 14th Floor, Tower A, Diethelm Towers,
93/1 Wireless Road, Bangkok 10330, Thailand
Tel. No. (66-2) 252-2305/07, 256-7792/4 • Fax No. (66-2) 256-7794/5

January 7, 1999

Mr. Hatai Chitanondh, President
Thailand Health Promotion Institute (THPI)

Dear Mr. Chitanondh:

Thank you for your recent letter addressed to President Wolfensohn regarding privatization of the Thailand Tobacco Monopoly.

We share your concern regarding the issues of public health and employment that would be raised in conjunction with any privatization of the Tobacco Monopoly. According to the Master Plan for State Enterprise Reform, approved by the Thai Cabinet in August 1998, the government intends to partially privatize the Thailand Tobacco Monopoly, while keeping a share of the firm in state hands. The Master Plan also recognizes that managing the firm involves a "core government activity," presumably for health reasons.

I would like to assure you that the World Bank will continue to assist the Thai government in addressing health concerns through its overall health policy, as well as in the privatization process. We share your goal to minimize any adverse health impacts that may result from economic policy decisions. While we may be able to provide advice and international expertise, any decisions to privatize state owned enterprises, however, are solely taken by the Government of Thailand and the relevant ministries.

Thank you again for your concern.

with best regards

Sincerely,

J. Shivakumar
Country Director

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท)

Thailand Health Promotion Institute (THPI)

ธนาคารโลกเป็นห่วงการแปรรูปโรงงานยาสูบ

**ธนาคารโลกยอมรับว่าเป็นห่วงเรื่องผลกระทบต่อสาธารณสุขและการ
จ้างงานของประเทศ แต่ก็ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของรัฐบาลด้วย**

จากการที่รัฐบาลได้มีหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 และที่ 6 ไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(ไอเอ็มเอฟ) เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม และวันที่ 1 ธันวาคมว่าจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบ นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยได้มีหนังสือลงวันที่ 7 ธันวาคม ถึงประธานธนาคารโลกชี้แจงว่าการแปรรูปโรงงานยาสูบจะมีผลให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น เป็นเหตุให้มีอัตราและจำนวนการป่วย พิการและตายเพิ่มขึ้นจากจำนวนการตายเนื่องจากบุหรี่ปัจจุบันปีละ 42,000 คน เป็นผลให้ประชาชนและรัฐต้องแบกภาระเรื่องการรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้คนงานโรงงานยาสูบ 7,000 คนจะตกงานประมาณครึ่งหนึ่ง และชาวไร่ยาสูบและครอบครัว 1 ล้าน 2 แสนคน จะว่างงานและยากจนลงเป็นจำนวนมาก จึงขอให้ธนาคารโลกได้แนะนำแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ให้ทบทวนนโยบายนี้ด้วย

เรื่องนี้ธนาคารโลกได้มีหนังสือตอบเมื่อวันที่ 7 มกราคม ว่าธนาคารโลกขอร่วมเป็นห่วงในเรื่องผลกระทบต่อสาธารณสุขและการว่างงานที่จะเกิดขึ้น ตามแผนแม่บทรัฐบาลไทยตั้งใจเพียงแต่จะแปรรูปโรงงานยาสูบเป็นเอกชนเพียงบางส่วนเท่านั้นโดยจะยังคงควบคุมกิจการไว้อย่างมั่นคง ซึ่งน่าจะด้วยเหตุผลในเรื่องสุขภาพ

ธนาคารโลกมีเป้าประสงค์เช่นเดียวกับสถาบันฯ ที่จะลดผลกระทบที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ซึ่งเกิดจากการตัดสินใจแนวนโยบายทางเศรษฐกิจ ธนาคารอาจให้คำแนะนำทางวิชาการได้ แต่การที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจของประเทศนั้นรัฐบาลไทยเป็นผู้ตัดสินใจแต่ผู้เดียว

นายแพทย์หทัย ชิตานนท์กล่าวว่าธนาคารโลกเป็นองค์กรที่ได้ศึกษาวิจัยผลกระทบของการบริโภคยาสูบต่อเศรษฐกิจและเคยกำหนดนโยบายออกมาว่าจะไม่สนับสนุนให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมยาสูบโดยเด็ดขาด

8 มกราคม 2542

DISK: THPI NEWS 1 /File: ส่งข่าวธนาคารโลกข่าวแปรรูป

เดอะเรเจนต์รอยัลเพลส 1, ชั้น 11, ห้อง 2/64, 2220 ซอยมาหาดเลกหลวง 1
ถนนราชดำริ, แขวงจตุจักร, เขตปทุมวัน กทม. 10330
โทรศัพท์ 6519411, 6502583-5 ต่อ 2064
โทรสาร 6519411

The Regent Royal Place1, Fl.11, Room 2/64, 2220 Soi Mahardlek Luang 1
Rajdamri Rd., Lumpini, Phatumwan, Bangkok 10330 THAILAND
Tel. (662) 6519411, (662) 6502583-5 Ext 2064
Fax (662) 6519411
E-Mail Address : Dr.Hatet Chitanondh <pirayu@asianet.co.th.>

บริการข้อมูล อาชญากรรมเสริมสุขภาพไทย AWARENESS SERVICE THPI

วันเสาร์ที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2542

ไทยโพสต์

การเงิน 9

ธนาคารโลกรับ แปรรูปง.ยาสูบ ตกงาน-ผู้ป่วยอื้อ

ราชดำริ • ธนาคารโลกยอมรับผลกระทบการแปรรูปโรงงานยาสูบ ทำคนตกงานอื้อ และเพิ่มจำนวนผู้ป่วยมากขึ้น แต่การแปรรูปอยู่ที่การตัดสินใจของรัฐบาล สสท.เดินทางจีไอเอ็มเอฟทบทวนนโยบายแปรรูปโรงงานยาสูบ

ข่าวจากสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.) แจ้งว่า จากการที่รัฐบาลไทยมีหนังสือแสดงเจตจำนง ฉบับที่ 5 และ 6 ไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม และวันที่ 1 ธันวาคมว่าจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบ

นายแพทย์หทัย ชิดานนท์ ประธาน สสท. มีหนังสือลงวันที่ 7 ธันวาคม ถึงประธานธนาคารโลก ซึ่งแจ้งว่า การแปรรูปโรงงานยาสูบจะมีผลให้คนไทยสูบบุหรี่มากขึ้น เป็นเหตุให้มีอัตราและจำนวนผู้ป่วย พิการและตายเพิ่มขึ้น จากจำนวนการตายเนื่องจากบุหรี่ ปัจจุบันปีละ 42,000 คน เป็นผลให้ประชาชนและรัฐต้องแบกรับภาระการรักษายาสูบเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ คนงานโรง

งานยาสูบ 7,000 คนจะตกงานประมาณครึ่งหนึ่ง ชาวไร่ยาสูบและครอบครัว 1 ล้าน 2 แสนคนจะว่างงานและยากจนลงเป็นจำนวนมาก จึงขอให้ธนาคารโลกแนะนำกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ให้ทบทวนนโยบายนี้ด้วย

ในการนี้ธนาคารโลกมีหนังสือตอบเมื่อวันที่ 7 มกราคม ว่า ธนาคารโลกเป็นห่วงเรื่องผลกระทบต่อสาธารณสุขและการว่างงานที่จะเกิดขึ้น ตามแผนแม่บทรัฐบาลไทยตั้งใจเพียงแต่จะแปรรูปโรงงานยาสูบเป็นเอกชนเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยยังคงควบคุมการไว้อย่างมั่นคง ซึ่งน่าจะด้วยเหตุผลเรื่องสุขภาพ

ธนาคารโลกมีเป้าประสงค์เช่นเดียวกับสถาบัน ที่จะลดผลกระทบต่อสุขภาพ อันเกิดจากการตัดสินใจแนวนโยบายทางเศรษฐกิจ ธนาคารโลกอาจให้คำแนะนำทางวิชาการได้ แต่การที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจของประเทศนั้น รัฐบาลไทยเป็นผู้ตัดสินใจแต่ผู้เดียว

นายแพทย์หทัย ชิดานนท์ กล่าวว่า ธนาคารโลกเป็นองค์กรที่ศึกษาวิจัยผลกระทบของการบริโภคยาสูบต่อเศรษฐกิจ และเคยกำหนดนโยบายออกมาว่า จะไม่สนับสนุนให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมยาสูบโดยเด็ดขาด

ธนาคารโลกห่วง แปรรูปโรงยาสูบ ทำคนตกงานเพิ่ม

"หมอมหัทธ" เผย ธนาคารโลกตอบ
สนองข้อเรียกร้องขององค์กร
สาธารณสุข ในเรื่องการแปรรูปโรง
งานยาสูบ โดยแสดงความเห็นว่า
จะมีผลกระทบด้านสาธารณสุข และ
การว่างงาน

น.พ.มหัทธ ชิตานนท์ ประธาน
สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.)
กล่าวว่า จากกรณีที่ได้ทำหนังสือ
ลงวันที่ 7 ธ.ค. 2541 ถึงประธาน
ธนาคารโลกชี้แจงว่า การที่รัฐบาลไทย
ได้มีหนังสือแสดงเจตจำนง ฉบับที่ 5
และฉบับที่ 6 ถึงกองทุนการเงิน
ระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ว่า จะ
ดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบนั้น จะ
มีผลทำให้คนไทยสูญเสียมากขึ้นและ
จะเป็นเหตุให้มีอัตราและจำนวนการ
ป่วย พิการและตายเพิ่มขึ้นเป็นผลให้
ประชาชนและรัฐ ต้องแบกรับภาระเรื่อง
การรักษาพยาบาลเพิ่มมากขึ้นและขอ
ให้ธนาคารโลกได้แนะนำแก่อไอเอ็ม
เอฟให้ทบทวนนโยบายดังกล่าว

ปรากฏว่าธนาคารโลก ได้มี
หนังสือตอบ เมื่อวันที่ 7 ม.ค. ที่ผ่าน
มาว่า ธนาคารโลกขอร่วมเป็นห่วงใน
เรื่องผลกระทบ ต่อสาธารณสุขและ
การว่างงานที่จะเกิดขึ้น ตามแผนแม่
บท รัฐบาลไทยตั้งใจเพียงแต่จะแปรร
รูปโรงงานยาสูบ เป็นเอกชนบางส่วน
เท่านั้น โดยจะยังคงควบคุมกิจการไว้
อย่างมั่นคง ซึ่งก็น่าจะด้วยเหตุผลใน
เรื่องสุขภาพ

"ธนาคารโลกตอบมาว่า เรามี
เป้าประสงค์เช่นเดียวกับ สสท. ที่จะ
ลดผลกระทบที่ไม่ดีต่อสุขภาพ ซึ่ง
เกิดจากการตัดสินใจ ในแนวนโยบาย
ทางเศรษฐกิจ ซึ่งธนาคารโลกอาจให้
คำแนะนำทางวิชาการได้ ส่วนการ
แปรรูปรัฐวิสาหกิจของประเทศนั้น
รัฐบาลไทยเป็นผู้ตัดสินใจแต่ผู้เดียว"
น.พ.มหัทธกล่าว

ประธานสสท. ยังบอกว่า
ธนาคารโลกเป็นองค์กรที่ได้ศึกษา
วิจัยผลกระทบ ของการบริโภคยาสูบ
ต่อเศรษฐกิจ และเคยกำหนด
นโยบายออกมาว่า จะไม่สนับสนุนให้
มีการลงทุนในอุตสาหกรรมยาสูบ
โดยเด็ดขาดด้วย

RAMMUN

วงการแพทย์

วันที่ 16 - 31 มกราคม พ.ศ. 2542

บ ท บ ร ร ณ ำ ธิ ก ำ ร

“วงการแพทย์” ขอเรียกร้องให้รัฐบาลทบทวนนโยบาย privatisse โรงงานยาสูบ และพาทางเจรจากับ IMF เพื่อยกเว้นการ privatisse กิจกรรมนี้ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยในระยะยาวต่อไป

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โรงงานยาสูบ

ผลดี - ผลเสีย

บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้พยายามมานานแล้วที่จะเข้ามายึดครองการผลิตบุหรี่ในประเทศไทย

เมื่อปี 2536 บริษัทฟิลิปมอริสได้ยื่นข้อเสนอลicensing agreement โดยจะให้โรงงานยาสูบเป็นผู้ผลิต บุหรี่ “มาร์ลโบโร” ให้กับบริษัท คณะกรรมการโรงงานยาสูบไม่รับข้อเสนอนี้

เมื่อปี 2539 สหรัฐฯผลักดันผ่านกระทรวงการต่างประเทศ ขอเข้ามาร่วมลงทุนกับโรงงานยาสูบ แต่ไม่ ประสบผลสำเร็จ

ต้นปี 2540 บริษัทบุหรี่ต่างชาติเข้ามาเสนอรองนายกรัฐมนตรีขอเข้ามาร่วมลงทุน แต่มีผู้คัดค้านไว้

กลางปี 2540 ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ต้องขอกู้เงินจากกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ โดยกองทุนฯให้คำแนะนำวางแผนกอบกู้เศรษฐกิจด้วยมาตรการต่างๆ หนึ่งในหลายมาตรการคือ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ในหนังสือแสดงเจตจำนงที่รัฐบาลมีไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศนั้น ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 4 ไม่มีการกล่าวถึงการแปรรูปโรงงานยาสูบเลย แต่หนังสือแสดงเจตจำนงฉบับที่ 5 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2541 ได้ กล่าวถึงการแปรรูปโรงงานยาสูบเป็นครั้งแรก แสดงว่าอาจมีความพยายามจากปัจจัยภายนอกประสานกับปัจจัย ภายในเพื่อการเปลี่ยนแปลงนี้

สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทยได้ทำการวิจัยและติดตามเรื่องนี้มาโดยตลอดและด้วยการสนับสนุนด้านทุน ดำเนินการจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข จึงได้รวบรวมข้อมูลผลิตเป็นเอกสาร 3 เล่มคือ ‘การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ’, ‘การแปรรูปรัฐวิสาหกิจโรงงานยาสูบ ผลดี – ผลเสีย’, และ ‘Denationalization of Thailand Tobacco Monopoly’ เพื่อเผยแพร่ต่อผู้กำหนดนโยบาย, ผู้ตัดสินใจ, ผู้ชี้แนะแก่สาธารณะ, สื่อมวลชน, และสาธารณชน ให้ได้ประจักษ์ความจริงในเรื่องการแปรรูปโรงงานยาสูบอันจะมีผลกระทบที่สำคัญและยาวนานไม่มีที่สิ้นสุดสำหรับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยทั้งมวล

จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องแปรรูปโรงงานยาสูบ โดยให้บริษัทข้ามชาติมาร่วมกิจการ?

จากเหตุผลของประธานกรรมการและผู้อำนวยการโรงงานยาสูบ (ตามข่าวหนังสือพิมพ์ต่างๆ)

1. จะเป็นฐานการผลิตเพื่อขยายไปในตลาดอินโดจีน

- เป็นข้ออ้างที่สาธารณะฟังแล้วก็จะเห็นคล้อยตามด้วยว่าไทยจะมีรายได้จากการส่งสินค้าไปจำหน่ายในต่างประเทศ แต่ความเป็นจริงแล้วข้ออ้างนี้เป็นกลลวงเพราะปัจจุบันประเทศ

ต่างๆในอินโดจีนมีโรงงานผลิตบุหรี่ของบริษัทข้ามชาติอยู่หลายยี่ห้อ บุหรี่เถื่อนที่เข้ามาไทยส่วนหนึ่งก็มาจากอินโดจีน ดังนั้นการผลิตก็จะเข้าสู่ตลาดไทยเป็นหลัก

2. จะชว่นนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาให้งรงงานยาสูบ

- เทคโนโลยีใหม่เหล่านี้จะทำให้คนงานยาสูบตงงานอีกเป็นจำนวนมาก

3. จะมีการจัดเวลาเพื่อให้งรงไทยเพิ่มคุณภาพและปรับราคา ส่วนบุหรี่ต่างประเทศจะต้องรอเวลาให้งรงไทยทำตลาดได้ก่อน

- บริษัทบุหรี่ข้ามชาติไม่เคยเป็นเบี้ยล่างใครเช่นนี้ในทุกประเทศที่ได้เข้าไปตั้งฐานการผลิต

4. บุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศจะผลิตสำหรับตลาดระดับบนเท่านั้น ส่วนบุหรี่ไทยจะผลิตสำหรับตลาดส่วนใหญ่

- ขนาดที่ต่างคนต่างผลิต บุหรือนอกต้องเสียภาษีขาเข้า(โดยที่บุหรี่ไทยไม่ต้องเสีย)ยังสามารถเข้ามาขายราคาต่ำได้จนส่วนแบ่งการตลาดของบุหรี่ไทยลดลงเรื่อยๆ หากได้มาผลิตในประเทศบุหรืไทยก็จะต้องสูญเสียไปนที่สดุ ปัจจุบันจะเห็นได้ทั่วไปว่ากลุ่มคนที่สูบบุหรี่ต่างประเทศไม่ใช่ผู้มีฐานะดีเท่านั้น

ผลดีของการแปรรูปเป็นเอกชน

จากบทความที่ลงตีพิมพ์ในสื่อมวลชน, การประชุมระดมสมอง, ตลอดจนการให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการ, ผู้บริหาร, และผู้กำหนดนโยบายอาจประมวลได้ว่าการแปรรูปเป็นเอกชนมีผลดีดังต่อไปนี้:

1) รัฐวิสาหกิจไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

เกิดความคล่องตัวมากขึ้น มีการแข่งขัน ซึ่งจะให้เกิดการพัฒนาทั้งปริมาณและคุณภาพ (ดร.สาวิตรี โพธิวิหค-นสพ.บางกอกโพสต์ 15 เมย. 41 น. 6, ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย. 41

น. 6).

- ประเด็นนี้ใช้ได้กับผลิตภัณฑ์อื่นๆ แต่ต้องไม่ใช้กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งเป็นสินค้าที่ทำลายสุขภาพของประชาชน

2) ผู้บริโภคมีสินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูงขึ้น แต่ราคาถูกลง (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย. 41 น. 6)

เป้าหมายคือต้องการเพิ่มผู้เล่น (supply) ในตลาดให้มากขึ้น ไม่ใช่ผูกขาดเพียงบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากรัฐเท่านั้น (ปลัดกระทรวงการคลัง, นสพ.กท.ธุรกิจ 20 มิย. 41 น.1)

- หากนำข้อดีข้อนี้มาใช้กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ก็จะทำให้ประชาชนสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาของรัฐบาลซึ่ง มีความเอื้ออาทรต่อราษฎร

3) พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือคนงานไทยได้รับการพัฒนาให้มีทักษะและระดับเทคโนโลยีสูงขึ้น ทำให้ได้รับค่าแรงสูงขึ้น (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย.41 น.6)

- ข้อนี้เป็นความจริงสำหรับอุตสาหกรรมประเภทอื่น แต่อุตสาหกรรมผลิตบุหรี่นั้นใช้เครื่องจักรที่ทรงประสิทธิภาพสูงมาก โรงงานยาสูบไทยเคยผลิตได้นาทีละ ๔000 มวน แต่เครื่องจักรของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติที่จะนำเข้ามา(หากได้รับอนุญาตให้เข้ามาลงทุน) จะผลิตได้ถึงนาทีละ 15,000 มวน ทำให้ต้องดูละคนออกจากงานเป็นจำนวนมาก

4) รัฐบาลไทยไม่ต้องมีภาระในการอุดหนุนรัฐวิสาหกิจ หรือในการจัดหาเงินทุนให้กับรัฐวิสาหกิจ (ดร.สมชัย ฤชุพันธุ์ นสพ. มติชน 25 มิย. น.6)

- ข้อนี้อาจเป็นความจริง เฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุน และรัฐวิสาหกิจที่ต้องการการลงทุนจำนวนมาก แต่ไม่เป็นความจริงสำหรับโรงงานยาสูบเพราะการณักลับตรงข้าม โรงงานยาสูบสามารถ ทำรายได้ส่งเข้าคลังถึงปีละ 40,000 ล้านบาท ซึ่งนับเป็นรัฐวิสาหกิจที่อุมัฐบาลได้เป็นอย่างดีตลอดมา
- โรงงานยาสูบไม่ใช่รัฐวิสาหกิจที่มีความหย่อนประสิทธิภาพ การณักลับตรงกันข้าม รายงานของคณะกรรมการประเมินผลงานรัฐวิสาหกิจปี 2540 สำหรับรัฐวิสาหกิจ 25 แห่ง สรุปว่า ผลการประเมินสูงสุด(คือมีการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินการได้ดีขึ้นมาก) อันดับหนึ่งได้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย, อันดับสองได้แก่การทำเรือแห่งประเทศไทย และอันดับสามคือโรงงานยาสูบซึ่งคะแนนในระดับ 1.41 มีกำไรสุทธิเพื่อจัดสรรโบนัส 5,000,140,218 บาท หรือคิดเป็น 10.59% ของกำไรและมีการจ่ายโบนัสพนักงานคิดเป็น 4.81 เท่าของเงินเดือน (9)

5) รัฐบาลได้รับเงินก้อนใหญ่เพื่อไปใช้นี้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ ทรัพย์สินของโรงงานยาสูบมีมูลค่าสูงมาก โดยเฉพาะที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในใจกลางกรุงเทพมหานครมีราคาแพง

ผลเสียของการแปรรูปเป็นเอกชน

การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งต่างๆ มีหลักฐานว่าการที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้เข้าไปตั้งโรงงานผลิตในประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ก่อให้เกิดผลเสีย สรุปได้ดังนี้

1) ผลเสียด้านสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

1.1) การสูบบุหรี่ของประชาชนเพิ่มขึ้น เป็นผลให้การเจ็บป่วย ความพิการและการตายเพิ่มขึ้น

การศึกษาโดย ERC Statistical International ของอังกฤษ พบว่าในประเทศยุโรปกลางและตะวันออก การบริโภคยาสูบเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8.2 ระหว่างปี 2538 ถึง 2543

หลังจากที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติได้พากันไปตั้งโรงงานผลิตบุหรี่ในประมาณปี 2535 โดยรัฐบาลของประเทศต่างๆ ในยุโรปตะวันออกได้อนุญาตให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของตนเองได้ การบริโภคยาสูบก็ได้เพิ่มขึ้น

ที่ประเทศสาธารณรัฐเชค ในปี 2536 อัตราการสูบบุหรี่ชาย 38 เปอรเซ็นต์และหญิง 29 เปอรเซ็นต์ได้เพิ่มขึ้นเมื่อปี 2537 เป็นร้อยละ 43 และ 31 ตามลำดับ

ที่ประเทศรัสเซีย อัตราการสูบบุหรี่ในชายเพิ่มจากร้อยละ 53 ในปี 2528 เป็น 67 ในปี 2536 ในอัตราการสูบบุหรี่ของหญิงเพิ่มจากร้อยละ 10 ในปี 2528 เป็น 25-30 ในปี 2538

ที่ประเทศโรมาเนีย อัตราการสูบบุหรี่ของประชาชนในปี 2532 คือร้อยละ 25.9 (ชาย 43.9 , หญิง 11.3) ในปี 2537 อัตรานี้ได้เพิ่มเป็น 28 , 42.7 , และ 15.2 ตามลำดับ

ที่ประเทศอุซเบคิสถาน อัตราการสูบบุหรี่ในปี 2532 คือ 40 ในชายและ 1 ในหญิง ในปี 2537 อัตราเหล่านี้ได้เพิ่มเป็น 49 และ 9 ตามลำดับ

1.2) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยที่เป็นโรคเกิดจากบุหรี่จะเพิ่มขึ้น เป็นภาระหนักสำหรับส่วนบุคคลและรัฐ

2) ผลเสียต่อการจ้างงานโรงงานผลิตบุหรี่

คนงานโรงงานยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมากด้วยเหตุผล 2 ประการคือ:

ก. บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเมื่อเข้าไปตั้งฐานการผลิตที่ใด จะนำเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่เข้าไปด้วย เครื่องจักรที่เคยผลิตบุหรี่ได้นาทีละ 7,000 มวน จะปั๊มได้นาทีละ 14,000 มวน จึงต้องลดคนงานลง

ในสหภาพยุโรป แม้ว่าการผลิตบุหรี่ ระหว่างปี 2521 ถึง 2537 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 12 แต่การจ้างงานได้ลดจำนวนลงถึงร้อยละ 49

ข. บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติจะไม่มี ความเอื้ออาทรต่อคนงานของประเทศที่ตนเข้าไปตั้งฐานการผลิต หากไม่สามารถทำกำไรได้ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม บรรษัทจะปิดโรงงานโดยไม่สนใจว่าคนงานทั้งหมดยกจะ ถูกไล่อพยพ

บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติได้ปิดโรงงานของตนไปแล้วในประเทศต่างๆ คือ บริษัทแบท (British American Tobacco) ที่จัตตะกอง ประเทศบังคลาเทศ เมื่อ 2535, บริษัทแบท ที่ประเทศฟินแลนด์เมื่อ 2538, บริษัทอาร์เจเรย์โนลด์ ที่ประเทศฟินแลนด์ เมื่อ 2541, บริษัทแบท ที่เมืองทาสเคนท์ ประเทศอูซเบกิสถาน เมื่อ 2541, บริษัทอาร์เจ เรย์โนลด์ ที่รัสเซีย เมื่อ 2541, บริษัทแบท ที่ประเทศมาลาวีเมื่อ กุมภาพันธ์ 2542, บริษัทฟิลิป มอริสจะปิดโรงงานในบราซิล ในปี 2542 และล่าสุดบริษัทแบทจะปิดโรงงานที่สิงคโปร์ในเดือน มิถุนายน 2542 นี้

3) ผลเสียต่อการเพาะปลูกใบยาสูบ

เกษตรกรชาวไร่ยาสูบจะตกงานเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติ จะนำใบยาสูบจากต่างประเทศเข้าจากสหรัฐฯ และบางส่วนจะนำเข้าจากฐานการผลิตในประเทศต่างๆ ที่บรรษัทบุหรี่ข้ามชาติไปตั้งเอาไว้

สถาบันเศรษฐศาสตร์การเกษตรและอาหารได้ศึกษาเรื่องนี้และพบว่าในประเทศโปแลนด์จำนวนเกษตรกรเพาะปลูกใบยาสูบได้ลดลงจาก 138,000 คน ในปี 2530 ลงมาเหลือ 40,000 คนในปี 2537 ในประเทศบุลกาเรียการผลิตใบยาสูบลดลงจาก 120,000 ตันในปี 2529 ลงมาเป็น 25,000 ตันในปี 2538

4) ผลเสียต่อรายได้ของรัฐ

รัฐบาลจะขาดหรือมีรายได้ลดลงจาก 2 แหล่งคือ:

- ก. รายได้จากโรงงานยาสูบ ซึ่งได้ส่งเข้าคลังเป็นจำนวนมากในแต่ละปี (ปี 2540 ได้ส่งรายได้ให้รัฐ 40,000 ล้านบาท)
- ข. รายได้จากภาษีขาเข้าเนื่องจากมีการผลิตในประเทศบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติที่ได้รับสิทธิการผลิตในประเทศจึงไม่ต้องเสียภาษีขาเข้าอีกต่อไปเป็นจำนวนมาก เมื่อปี 2541 ประเทศไทยมีรายได้จากภาษีนำเข้าบุหรี่ต่างประเทศสูงถึง 4,092 ล้านบาท

5) ผลเสียต่อการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

หากบรรษัทบุหรี่ข้ามชาติสามารถเข้ามาตั้งรกรากในประเทศได้ ก็จะสามารถใช้เงินเพื่อซื้ออิทธิพล(buying influence)จากผู้นำสาขาต่างๆในสังคม, นักการเมือง, และแม้แต่สื่อมวลชนได้

องค์การของรัฐและที่มีไซของรัฐ ที่ได้เคยทำการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างได้ผลพอสมควร ตลอดมา มีทรัพยากรทั้งด้านการเงินและบุคลากรน้อยมาก ต่อไปจะไม่สามารถต่อสู้กับพ่อค้าบุหรี่ข้ามชาติได้ การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จะไม่สัมฤทธิ์ผลแต่อย่างใด

6) วงจรอุบาทว์

การเจรจาเพื่อเลือกบริษัทบุหรี่ต่างประเทศให้ได้เข้ามาร่วมกิจการหรือซื้อกิจการ จะมีการจ่ายเงิน 'ใต้โต๊ะ' ก่อนใหญ่เน้นหมิ่นล้าบาท ให้แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจและสั่งการ

ในทวีปอเมริกาใต้ 1976 Securities and Exchange Commission report รายงานว่า ในช่วงทศวรรษที่ 1970s บริษัทฟิลิปมอริส และอาร์เจเรย์โนลด์ได้จ่ายเงินอันน่าสงสัยจำนวน 2.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐให้แก่ข้าราชการใน 7 ประเทศ เพื่อให้ได้สิทธิพิเศษในฐานการผลิตของตน

ประธานบริษัทบุหรี่ข้ามชาติมักจะเดินทางเข้าไปพบผู้นำของประเทศต่างๆ และหลังจากนั้นก็ได้ไฟเขียวให้เข้าไปตั้งรกรากในประเทศนั้นๆ ส่วนมากกระทำกันอย่างลับๆ แต่ที่ปรากฏเป็นข่าวก็มี ประธานบริษัทแบทได้ไปพบประธานาธิบดี คาริมอฟ ของประเทศอุซเบกิสถาน เมื่อปลายปี 2538, ประธานบริษัทฟิลิปมอริสไปพบประธานาธิบดีจีน เมื่อปี 2541 และล่าสุดประธานบริษัทฟิลิปมอริสได้ไปพบประธานาธิบดีเกาหลีใต้ในปี 2542

สรุป

หากประเทศไทยจะดำเนินการแปรรูปโรงงานยาสูบให้เป็นเอกชนโดยให้บริษัทบุหรี่ข้ามชาติเข้ามาร่วมลงทุนด้วย จะเกิดผลดีและผลเสียดังนี้

ผลดี

1. ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมการผลิตและการตลาดสูงขึ้น
2. คุณภาพของบุหรี่ดีขึ้น และราคาถูกลง
3. พนักงานของโรงงานยาสูบได้รับการพัฒนาให้มีทักษะและระดับเทคโนโลยีสูงขึ้น
4. รัฐบาลไทยได้เงินเป็นจำนวนมากเพื่อนำไปใช้หนี้ไอเอ็มเอฟ

ผลเสีย

1. ต่อสุขภาพ
 - ประชาชนจะสูบบุหรี่มากขึ้น

- การเจ็บป่วย พิกัดและตายจากโรคที่เกิดจากบุหรี่จะมากขึ้น
 - ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจะมากขึ้น
2. ต่อการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
 - การรณรงค์จะไม่สัมฤทธิ์ผล
 3. ต่อคนงานโรงงานยาสูบ
 - จะมีการเลิกจ้างงานเป็นจำนวนมาก
 - ในอนาคต อาจมีการปิดโรงงานหากผลทางธุรกิจไม่ดีพอ คนงานจะตกงานทั้งหมด
 4. ต่อชาวไร่ยาสูบ
 - โรงงานของบริษัทบุหรี่ข้ามชาติจะซื้อใบยาไทยน้อยลง เพราะส่วนใหญ่จะนำเข้าใบยาชั้นดีเข้ามาจากสหรัฐฯ
 - ชาวไร่จะตกงานเป็นจำนวนมาก
 5. ต่อรายได้จากบุหรี่ของรัฐ
 - รัฐบาลจะไม่ได้รายได้ที่โรงงานยาสูบส่งให้ในแต่ละปี (พ.ศ. 2540 เป็นเงิน 40,000 ล้านบาท)
 - รัฐบาลจะขาดรายได้ที่ได้รับจากภาษีขาเข้าบุหรี่ (4,092 ล้านบาทในปี 2541)
 6. เกิดวงจรอุบาทว์
 - จะมีการจ่ายเงิน 'ได้โต๊ะ' เป็นจำนวนมากเพื่อแลกกับสิทธิที่จะได้เข้ามาลงรากฐานการผลิต

จะเห็นได้ว่าผลเสียมีมากมายคณานับ แต่ผลดีเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา
ที่สำคัญที่สุดคือเป็นการเปลี่ยนสัญชาติ (denationalize) รัฐวิสาหกิจยาสูบ
คือการขายเอกราชบุหรี่ของประเทศ

**เมื่อประเทศเราต้องเสียกรุงให้แก่พม่า เรายังมีโอกาสกู้ชาติสร้างบ้านแปงเมืองใหม่ได้ แต่ถ้า
ต้องเสียเอกราชทางยาสูบให้แก่พ่อค้าบุหรี่ข้ามชาติ อย่าหวังว่าจะกู้กลับคืนได้เลย**